

A Tiszáninneni Református
Egyházkerület Lapja

Sárospataki Református Lapok

LXI. évf. 2. szám
2008. május

*„Mert Krisztus jó illata vagyunk Isten dicsőségére”
(2Kor 2,15)*

Pünkösöd után

Apünkösdi csoda titka abban nyílt meg, hogy megszólaltak a tanítványok és hirdették Isten tetteit. Prédikációjukat mindenki értette, noha anyanyelvüket tekintve igen tarka, sokrétű volt a gyülekezet.

Isten emberi beszéd által szól, és azt érthetővé teszi mindenki számára. Hihetetlenül nagy, rendkívüli csoda ez. Milyen gyakran fordul elő, hogy azonos nyelvet beszélő, egy közösségben, családban élő emberek nem értik meg egymást. S milyen megrendítő és félelmetes tapasztalásunk napjainkban az a mérhetetlen ködösítés, mellébeszélés, a szó és beszéd általi félrevezetés, félretájékoztatás, ami a közéletben folyik itt ebben a nyomorult hazában és szerte a világon. Óriási összegű pénzt fordítanak ma arra, hogy igazságnak mondják a hazugságot, hogy jónak tüntessék fel a rosszat, hasznosnak a haszontalant, hogy szóval és beszéddel más értelmet adjanak a dolgoknak a valóság helyett, hogy látván látva se érthess.

Ha csak azt hangsúlyozzuk a pünkösöd ünnepén, hogy Isten csodát tesz annak érdekében, hogy megértsük Őt, nem látjuk át egészen ennek a tettnek az óriási jelentőségét. Ezért arra is fel kell hívni a figyelmet, hogy milyen óriási erők munkálkodnak azon, hogy Isten érthetetlen maradjon ebben a világban. Olyan erők, amelyek a szívemből akarják kitörölni a Lélek beszédét. Isten azonban azt akarja, hogy érts! Hogy megértsd az Ő nagyságos dolgait, az Ő szabadító tettét. Hogy megismerd az Ő Igéjét, az egyszülött Fiút, aki önmagát is adta érted. Igen, ez az Isten akarata, a gyülekezetnek pedig legyen óhaja ma is, ahogy Huszár Gál énekelt századokkal ezelőtt:

Könyörögiünk az Istennek Szentlelkének,
Bocsássa ki magas mennyből fénylő világát,
Vége el mi szívünknek minden homályát,
Hogy érthessük Istenünknek
Mindenben akaratját.

© Tiszáninneni Református Egyházkerület.
Bárminemű másolás és sokszorosítás a kiadó előzetes engedélyéhez kötött.

A címlapon: a Tiszáninneni Református Egyházkerület tavaszi lelkész-presbiteri konferenciája.
Fotó: Rácsok András

Tartalom

Gyönyörködöm a Te beszédedben	3
Abauji Egyházmege	4
<i>Rövid beszámoló egy sajátos „testvérgyülekezeti látogatásról”</i>	4
„Új ének” Szikszón	5
<i>Mi (szendrői konfirmandusok) így ünnepeltük a húsvétot!</i>	5
Borsod-Gömöri Egyházmege	6
<i>Hálaadó történelmi emlékezés az aggteleki gyülekezetben</i>	6
<i>Bizonyágtétel: „Isten veled!”</i>	8
<i>Canonica Visitatio</i>	9
<i>Bibliai történetek Mezőcsáton a Biblia Évében</i>	10
<i>„Legyetek az igének cselekvői ne csupán hallgatói”</i>	11
<i>Jótekonysági hangverseny a miskolc-alsóvárosi gyülekezetben</i>	12
<i>Öt éves a Nyilas Misi Ház</i>	13
Egervölgyi Egyházmege	14
<i>Biblia Éve programok az egri Kálvin Házban</i>	14
<i>Egervölgyi lelkészi csendesnapok Szilvásvárdon</i>	15
Zempléni Egyházmege	16
<i>Zempléni Református Egyházmege Ifjúsági Találkozó</i>	16
<i>Szórvány- és kisgyülekezetek találkozója Rátkán</i>	17
<i>Beszámoló a Lorántffy Zsuzsanna emlékévi rendezvényeiről</i>	18
Intézményeink	19
<i>Hírcsokor a Sárospataki Református Gimnáziumból</i>	19
<i>„Csodaszarvas” - Kárpát-medencei Lévy Labdarúgótorna</i>	21
<i>Tavaszi konferenciák a Sárospataki Református Teológiai Akadémián</i>	22
<i>Bibliaismereti verseny a Sárospataki Teológián</i>	23
<i>In memoriam Fekete Károly</i>	23
Kerületi események	24
<i>Élménybeszámoló a kerületi lelkészi-presbiteri konferenciáról</i>	24
<i>A Tiszáninneni Református Egyházkerület küldöttsége Afrikában</i>	25
<i>A Biblia Éve</i>	26
Az igazat mondd, ne csak a valódit	28
Fórum - Profán apokalipszis	33
Portré - Beszélgetés Rács Béla bácsival	34
Misszió - Cigánymissziós szakmai konzultáció	36
Tudós lelképásztoraink	37
Ifjúsági rovat	38
Kitekintő - A hit hősei Kárpátalján	42

Sárospataki Református Lapok

Felelős kiadó: A Tiszáninneni Református Egyházkerület Elnöksége

Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Dienes Dénes

Szerkesztőbizottság:

Barnóczki Anita, Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András, Rácsok Gabriella

Egyházmegei sajtóreferensek:

Gombos Péter, dr. Kádár Zsolt, dr. Sándor Endre, Gazda István

Teljes nyomdai előkészítés:

Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András

A szerkesztőség címe: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1., srlszerk@gmail.com

Nyomda: PlanetaPress Nyomda, 3526 Miskolc Szentpéteri kapu 105.

Példányonkénti önköltségi ár: 500 Ft; **Eladási ár: 250 Ft**

„Napjaim elmúlának, szívemnek kincsei:
terveim meghiúsulának” Jób 17, 10 (Károli)

„Legyen meg a te akaratod” Mt 6, 10 b

Nagyon találó ez a kép, mert valóban: életünk igazi kincsei nem kívül, hanem belül vannak. Kívül: ruhák, nyakláncok, karkötők, ékszerek, mobiltelefonok. Sok minden külső dolog, amelyek jelenleg a mi tulajdonunkat képezik, tegnap másoké voltak, és a holnapról nem is tudjuk, hogy mi lesz velük. És belül: elveszítethetetlen kincsek, örömök, igazságok, csodálatos érzések, ajándékok, Igék!

A mostani Ige mégis azt a meglepő igazságot hangoztatja, hogy a belső kincseink közül is el lehet veszíteni némelyeket. Például: a terveinket. Szívünk úgy él a jelenben, hogy egyrészt visszafelé, másrészt előretekint. Emlékezik és tervezget. Az emlékezéseink egyre inkább kincsekké lesznek. Érdekes, hogy még a kellemetlen emlékek is egy bizonyos idő múlva megszépülnek. Egyszer majd a jövőben így fogunk visszaemlékezni erre az egész földi életre. A terveink közül sokat már előre kincseként őrizünk a szívünkben. De ezek közül sok meghiúsul. Így járt Jób is. Gazdag ember volt, sok gyermeke, sok barátja volt. Napfényes úton járt, és csillogó szép terveket szövögetett saját sorsára, gyermekei boldogulására nézve. De egyszer jött a nagy vihar, s mindent elsöpört. Azóta is milyen sok szívben visszhangzik az ő keserű szava: Napjaim elmúltak, szívemnek kincsei: terveim meghiúsultak. Talán egyikünk sem érkezett oda, ahová akart! (Talán sokszor meg annak a legrosszabb, aki elérte a türelmetlenül hajszolt célját.) Gondolkozzunk el ezen: miért hiúsultak meg a tervezgetéseink.

Nem is történhetett másként, hiszen olyan gyermekek vagyunk az elgondolásainkban! Álmodozva szövögetjük a terveinket, anélkül, hogy komolyan számolnánk a valósággal. Minden fiatal házaspár így indul a közös útra: mi egészen másként fogjuk csinálni, mint a többiek. Minden fiatal teológus, aki szeretne lelkipásztor lenni, így kezd hozzá a tanuláshoz: majd én megmutatom, hogy hogyan kell pástorkodni! De mi a biztosítéka ennek? A jó szándék? Az, hogy nagyon akarunk boldogok lenni? Ez magában kevés!

Isten néha azért nem engedi megvalósulni a terveinket, mert magunknak lenne belőle először kárunk. Testünk, lelkünk van. Amikor tervezgetünk, testiesek vagyunk. Földire, sikerre, pénzre, dicsőségre gondolunk főként. Lelkünk érdekeit elhanyagoljuk. Csalódásainkon, veszteségeinken át Isten rákény-

szerít arra, hogy helyesebben gondolkozzunk egész életünk, és létünk felől.

Néha másoknak ártanánk az elgondolásainkkal, és ezért nem engedi Isten, hogy megvalósuljanak. Itt lehet a szülőkre is gondolnunk, akik még hívő létükre is sokszor megdöbbenően anyagiasan gondolnak gyermekeik jövőjére. Legfőbb kérdés: gazdagon házasodni, sokat keresni stb. Néha jók a terveink, de mások valósítják meg, nem mi. Ezek a legnehezebb próbák a keresztyén ember számára. Sajnos, a gonosz szív sokszor így gondolkozik: inkább ne is valósuljon meg a jó, ahogyan én terveztem el, de ne legyen az én dicsőségem másoké. Isten szeretne minket beleiktatni a nagy embercsaládba: te mások munkájából, tudományából élsz, engedd hát, hogy a te munkádat, a te programodat, elgondolódodat mások folytassák és teljességre vigyék. Az eltervezett jó legyen fontosabb, mint a te személyed, aki eltervezted a jót. Sokszor más a vető, más az arató. (1Kor 3, 5-11)

Olykor azért gátolja meg Isten a mi terveink megvalósítását, mert neki magasabb rendű tervei vannak velünk. Mi általában összkomfortot akarunk, Isten pedig örök életet akar adni. Jaj lenne nekünk, ha a mi elgondolásaink valósulnának meg, és az Isten reánk vonatkozó tervei hiúsulnának meg! Jó nekünk az, ha a mi gondolataink meghiúsulnak, de eközben Isten tervei megvalósulnának.

A magasabb rendű élethez küzdelem, nélkülözés, szenvedés és kereszt kell. Amikor életünk programját összeállítjuk, rendszerint kihagyjuk belőle a keresztet, Jézus Krisztus útját, az önmegtagadást és az önként vállalt áldozatot. Ha Isten aláhúzza a mi gondolatainkat, és a kereszt útjára terelgeti életünket, legyünk hálásak Őneki ezért, és porba omlott terveink feletti hiábavaló kesergés helyett lépünk be a magasabb rendű életbe.

Valaki egyszer így mondta:

A hívő ember számára az engedelmisségnek két lehetősége van: vagy üres lapot visz Isten elé azzal, hogy Ő írja rá akaratát, és az ember ezt írja a lap alá: legyen meg a Te akaratod, vagy pedig a lapra ráírja a saját elgondolásait és azt Isten elé tárja, de záradékként mindenképpen ezt írja: mindazonáltal ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem ahogy Te, Atyám!

Király Katalin
Hernádbud

Rövid beszámoló egy sajátos „testvérgyülekezeti” látogatásról

Március elején bejelentettük: vendégeink jönnek. „Fiúk is?” – kérdezték a lányok. „Lányok is?” – kérdezték a fiúk. „Vegyesen” – hangzott a mindenkit izgatottá tevő válasz. „A ti vendégeitek lesznek. Nektek kell őket fogadnotok, és ajándékot is készítünk.” Ettől a pillanattól minden foglalkozáson és minden vasárnap délután elhangzott a kérdés: „mikor jönnek a ... honnan is? ... a vendégek...?”

Április első vasárnapján érkezett el az idő. Rendes vasárnap délutáni istentiszteletre gyűltünk össze a vilmányi gyermekekkel és fiatalokkal, és vártuk a szendrőládi látogatókat, akik meg is érkeztek szépen időben. Hihetetlen élmény volt. Leszáll egy közepes méretű buszról egy szűk tucatnyi kamasz. Egytől-egyig roma származásúak. Szépen ünneplő ruhában toporognak a busz mellett, majd megbátorodnak és elindulnak a közösségi házba, amelynek lépcsőjén ott csoportosul egymás hegyén-hátán két tucat kamasz és egy maréknyi apró gyermek – egytől-egyig roma származásúak. A származást csupán azért említem, hogy maga elé tudja képzelni az Olvasó a látványt, egyébként teljesen mellékes.

Kamasz és kicsi gyermek együtt tolong, és ki halkán, ki kiabálva köszönti a másikat: „ÁLDÁS BÉKESSÉG”.

Nem helló!, csá!, szia! Áldás-békesség, teljes komolysággal.

Ezek után jött a többi meglepetés. A vendégek műsora, amit szeretettel készítgetve magukkal hoztak: tanulságos történet, melyet izga-

tottan néztünk és hallgattunk végig. Ezt közös éneklés követte, majd rövid „igehirdetés”, amely nélkül nincs értelme a vasárnapnak (sem). A végén ismerkedni, barátkozni is volt idő. Az pedig, hogy mennyi idő kell egy barátság kialakulásához, sajátos kérdés. Itt negyed óra is elég volt. Azóta kaptunk levelet szendrőládi vendégeink-

tól, és egyre azt kérdezzetik a vilmányiak is: mikor találkozunk? Mikor jönnek megint?

Azért tartottam fontosnak, hogy beszámoljak erről a nem túl hosszadalmas, nem is százakat mozgató, nem is drága, és hírességeket föl nem vonultató eseményről, hogy biztatást adjak azoknak, akik hasonló munkában állnak, vagy kacérkodnak a gondolattal.

„ÁLDÁS, BÉKESSÉG” – kamaszok és gyermekek szájából teljes komolysággal.

Barnóczki Anita

ABAÚJJI
EGYHÁZMEGYE

„Új ének” Szikszón

A Scirchadasj & band holland ifjúsági keresztyén kórus járt Szikszón április 30-án. A kórus neve héber szó, jelentése „új ének”. Valóban új, fiatalos lendülettel ragadták magukkal a hallgatókat, nem csak a fiatalokat. Másnap, a mennybemenetel ünnepén örömkönnyek között adtak hálát az idősebb emberek: „Csodálatos volt ezen a hangversenyen részt venni.” Erre nem számítottam, mert én ezután is a régi módon szeretném dicsőíteni az Urat. De lendületet tanulhatunk tőlük.

Nagy feladat volt, nyolcvanhat főről gondoskodni, még ha csak egy napra is. Hatvanöt személyt elszállásoltunk a szomszéd Aszaló és Onga gyülekezeteinek segítségével. Számtalan segítség, helytállás igazán megmozgatta a gyülekezetünket. Az együttes vezetője úgy búcsúzott: régen volt ilyen bőséges és szeretetteljes fogadtatásban részük. Egyik énekünk szövegével zárom a sorokat:

„Örömmel zengem, hogy te vagy az Úr,
Én szeretlek, szolgállok, nincs vissza út,
Senki sincs más, aki örök reményt ígér.”

Csomós Jánosné
lelképásztor, Szikszó

Mi (szendrői konfirmandusok) így ünnepeltük a húsvétot

Nagypénteken reggel a templomban próbáltunk, hogy a passió s istentiszteletre kellőképpen fel tudjunk készülni. Estefelé a többiekkel érkeztünk a templomba, imádkoztunk, azután leültünk. Tiszteletes úr az elején elmondta, hogy nem orgonakisérettel fogunk énekelni, hanem ő fog minden zsoltár elején furulyázni. Az éneklés után elérkezett az a pillanat, amikor mi, konfirmandusok olvastuk fel Jézus Krisztus szenvedéstörténetét a haláláig. Minden konfirmandus olvasott egy kis részt, és lerakott egy mécses, amiből aztán egy nagy keresztest alakítottunk ki.

Nagyszombaton is volt istentisztelet, amikor Jézus sírba tételére emlékeztünk, és húsvét vasárnap is, Jézus Krisztus feltámadásában ünnepén. Ekkor arról hallottunk, hogy két Mária nevezetű asszony ment, hogy bebalzsamozza Jézus Krisztus holttestét, de Ő nem volt ott, és a nagy kő is el volt gördítve a sírhely elől. Az asszonyok meglepődve visszamentek, és hírül adták mindenkinek: „feltámadott!”

Hétfőn 3 órakor tojáskereső verseny kezdődött. Nagyon jól éreztük magunkat a játék közben. Nem voltunk nagyon sokan, de annál izgalmasabb volt a végén, mikor megtaláltuk az összes

tojást. Akik a legtöbbet gyűjtötték, ajándékokat kaptak, és meglegedve, nagy örömmel jöttünk hazafelé.

Eljött a kedd, amikor mi, konfirmandusok Órbottyánba kirándultunk. A buszban odafelé megbeszéltük, hogy hogyan is kellene viselkednünk, mert testileg és értelmileg sérült emberekhez megyünk. Mikor odaértünk, egy kis műsorral kedveskedtek nekünk az ottaniak. Nagyon aranyosak és kedvesek voltak. Meghívtak minket ebédelni. Körbevezettek minket az intézetben, és különféle gépeket és osztályokat mutattak be. Énekeltek a gondozottaknak, és ennek nagyon örültek ők is és mi is. Aztán sajnos el kellett válnunk az otthon lakóitól, bár már nehéz volt az elválás.

Olyanok voltak, mint mi, semmivel sem mások. Megértettük, hogy nem sajnálnunk kell őket, inkább szeretni.

Úgy kell velük is bánni, mint bárkivel, akit ismerünk.

Hazaúton beültünk sütni, ami nagyon jó volt. Aztán nem volt megállás hazáig. Mikor hazaértem, mindent elmeséltem anyának és örültem, hogy ott lehettünk, és örömet szerezhettünk nekik! Remélem, lesznek még ilyen kirándulások.

Szekeres Bettina
szendrői konfirmandus

Tűzvész és újjáépítés Hálaadó történelmi emlékezés az aggteleki gyülekezetben

2008. április 20-án, vasárnap délután hálaadó istentiszteletet tartottak az aggteleki református templomban. 150 évvel ezelőtt hatalmas tűzvész pusztított a községben, s a tűz martalékává vált a falu összes háza, melléképületekkel, a parókia és a templom is, csak a mai Művelődési Ház épülete maradt meg. A gyülekezet a tűzvészt követő megújulásért adott hálát, azért, hogy Aggtelek község ma is él a világörökség részeként.

Gazda István esperes igehirdetésének középpontjában a tűz hármass bibliai szimbóluma állt. Beszélt a tűzről mint megpróbáltatásról, az égből alászállt és mindent felemészítő tüzet követő halkan, szelíd isteni szóról, mely erőt ad az újrakezdéshez, és az Isten és népe közötti élő kapcsolatot jelképező oltártűzről, melynek soha nem volt szabad kialudnia.

A gyülekezet kórusa, Czínke Sándorné Tarsoly Eszter lelkipásztor vezetésével, többek között külön erre az alkalomra, ismerős dallamra írt énekkel fejezte ki háláját a Mindenbatónak. Barnóczky Jánosné történelemtanár gondosan összegyűjtötte és rövid előadásba foglalta az 1858-as események részleteit. Tanulságos volt ez az előadás a jelenlévő hallgatóságnak, és az lebet mindnyájunk számára is. Érdemes ugyanis az újjáépítés összefogásában igazni emberi és közösségi értékekre rácsodálkozni: ezért adjuk közre az előadást.

Mi is történt azon a másfél századdal ezelőtti reggelen? Pontosan nem tudjuk. Erre vonatkozó írásos feljegyzések nincsenek, csak a szójhagyomány őrizte meg szomorú emlékét. Magának a tűznek a keletkezését háromféle történet őrzi, amelyek lényegüket tekintve hasonlóak.

Az első változatot akkor hallottam, amikor a szakdolgozatomhoz gyűjtöttem anyagot. Eszerint a tüzet egy kutyával játszadozó gyerek okozta a Tóvégben. A gyerek csóvát kötött a kutya farkára, és azt meggyújtotta. A kutya a szalmakazalba menekült, ami rögtön láng-

ra kapott. Azon az áprilisi reggelen nagyon erős északi szél fújt, s így vitte a tüzet a falu felé, ahol a szalmatetős házak sorra kigyulladtak.

Egy másik változatot az aggteleki falusétát vezető túravezetők brosúrájából olvastam „A nagy faluégés mondája” címmel. Néhai Bódis Istvánné Tarczali Vilma néni mesélte el, ahogy ő is sokszor hallhatta az idősebbektől. A történet így szól: „A tó végénél volt egy szalmaház, abba lakott egy család. Aztán a kutya mindig ott feküdt a sparnét alatt. Hát rakták a tüzet, oszt beleszóródott a tűz a kutyának a szőrébe. A kutya meg kivitte a törekesbe, belehempertgött a szalmába meg a szénatakarmányba. Kigyúlt a szalma, meg a törekes is. Nagy vihar ke-

letkezett, s az egész falu leégett. Csupán három ház maradt meg ott a tóparton. Minden a tűz martaléka lett, akkor égett le a templom is.”

A harmadik lehetséges variációt a Bódis Istvánné Irmuska néni által összegyűjtött és lejegyzett anyagban így olvashatjuk: „1858. április 20-án kora tavaszi reggelre ébredtek az emberek. Erős szélvihar sodort végig a falun. A falu lakói igyekeztek az állatokat megetetni, megitatni, majd visszahúzódtak a házaikba. A szél elemi erővel tombolt, felkapta, sodorta, ami elé került. A falu végén, a Tóvégben álltak a pásztorházak szerényen, faravásos falazattal, szalmatetővel. Ezekben laktak a pásztorok, a csordás, gulyás, kondás a családjaikkal. A pásztorok is bosszankodtak, mert már hajtani kellett volna az állatokat. A kondás el is indult hajtani, az öreg csordás meg etetni készült a villás szarvú, magyar szürke bikákat. Szokása szerint elővette a miska-pipáját, keresztelte a dohányzacskóját, és elővette tűzcsiholó eszközeit is: a taplót, a kovát és az acélt. De hiába csiholt az öreg, a tapló nem fogott tüzet. Mérgező lett, mert még a nagybundájú kutya is odaült a lábára bolhászkodni. A rossz taplót elhajította, másikat keresett helyette. De már nem volt idő csiholni, mert az elhajított taplót felkapta a szél, és a kutya bundájába sodorta, ahol az szelet kapva meggyulladt. A kutya üvöltve szaladt az udvaron lévő szénakazalba, mely azonnal lángra kapott. Szaladt a csordás is, verte a tüzet rossz ujjával, de a szél már messze vitte a tüzet, a pernyét, s lángba borult az egész falu. Az öreg csordás eltűnt, a második teberben találtak rá sírva. Félig hótan hozták haza, s csak később vallotta be, hogy ő okozta a tüzet. Az emberek nem bántották, hiszen azzal már úgysem segíthettek semmin.”

Ez tehát a három történet, amelyek szerint talán abban biztosak lehetünk, hogy valamilyen emberi figyelmetlenség miatt egy kutya okozta a tüzet, a tűz a Tóvégből indult ki, s az akkor tomboló rettenetes szélvihar okozta a falu pusztulását.

1858. augusztusára a Református Egyházmegye kijelölt egyházmegyei gyűlést

tervezett Aggteleken. A tűzvész okozta rombolás miatt azonban a gyűlést nem tudták megtartani, így a helyszín megismerésére és az esettel kapcsolatos tudósítások írására egy vizsgálóbizottságot küldtek a faluba. A bizottság által készített jegyzőkönyv így ír a látottakról: „Aggtelek porrá égvén 1858. április 20-án. Az ide küldött küldöttség szörnyű romlásról szá-

molhat be. Torony fedele, templom, paplak, minden épületek, még a cserépszindelyes kőkamara is, az iskola, a melléképületek, úrasztali szent készletek, s évkönyvek, anyakönyvek odalettek. 120 épületből 1 maradt meg.” Rövid, tömör tudósítás egy falu pusztulásáról. Csakhogy e mögött emberi tragédiák, szörnyű kétségbeesés, kilátástalanság húzódik meg. Porig égett otthonok, jajongó emberek, akiknek azt hinnénk, a lelke is kiégett.

Valóban nehezen indult újra az élet, de Réthy József segédlelkész, Diószegi Sámuel tanító, és az akkori falusi bíró igyekeztek lelket önteni az emberekbe. Összehívták a férfiakat, asszonyokat és kérték, legyenek egymás segítségére, vegyék számba, kinek mennyi veremben tárolt vetőmagja maradt. Nemcsak a vermekben tárolt gabonára számíthattak az emberek, sorra nyúltak a segítő kezek más-honnan is. Báró Ragályi Gyula földbirtokos vetőmagot ajándékozott, s engedélyezte, hogy a falut körülvevő erdejéből fát vágassanak az újjáépítéshez.

A közeli falvak, Imola, Kánó, Kelemér és Tríz is adtak vetőmagot. Az imolai és trízsi asszonyok még kender- és lenmagot is juttattak. Kapott a falu lisztet, babot,

szalonnát és kukoricát is. Mindezek, megfelelően beosztva sokat jelentettek a túlélés, a megmaradás szempontjából.

Lassan hozzákezdtek a házak újjáépítéséhez is. Fát adott az erdő, építésre alkalmas kő volt a Tóhegyen, s a mészégetés tudományát is ismerték. Vájkot a falu végén lévő agyagos területen tudtak hányni.

A templom építése azonban lassan haladt. 1861-ben láttak hozzá, és még 1867-ben is gyűjtést rendeztek a magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlésén. Az általuk adományozott 200 forint nagyban hozzájárult, hogy elkészülhettek a padok, a karzat, s szép, kazettás, festett mennyezetet is kapott a templom az újjáépítés során.

Sokat köszönhet a falu Baksay Dánielnek is, aki 1864-től lett egyházközségünk papja, s 53 éven keresztül hűséggel szolgált az aggteleki gyülekezetet.

A gyűjtés folyamatos volt. A Pesten élő, rozsnói születésű Pákh Albert újságíró sorozatosan írta Aggtelek megsegítésére buzdító cikkeit. Így érkezett: 17 forint az Óbudai Hajógyár Magyar Iparosok dalárdájától 46 forint 18 krajcár a Pelsőci Műkedvelők színelőadásainak bevételéből.

Tárgyi adományok is érkeztek. Egressy Gábor, a Pesti Magyar Színház tagja egy úrasztali ezüstkelyhet, az Alsószuhai Ref. Gyülekezet keresztelési edényeket és egy cink boroskancsót, a Felsőszuhai Ref. Gyülekezet szintén egy cink boroskancsót, Várnay László presbiter egy úrasztali ezüst kelyhet, P. Szegő László presbiter egy úrasztalát és egy úrasztali terítőt adományoztak. Végre 1883-ban a torony is fedél alá vétetett, amihez nagy segítséget nyújtott a cseppkőbarlangba látogató magyar írók és művészek 200 forintos adománya.

Megtapasztalhatták a bajba jutott aggteleki emberek az összefogás, az önzetlen segítségnyújtás szép példáját. A nemes cél, a megmaradás és a fennmaradás érdekében sokan és sokat tettek. A jó szándék, az emberi akarat és a hit csodákra képes!

Bizonyságtétel: „Isten veled!”

„Monda ezek után Dávid Salomonnak, az ő fiának: Légy bátor és erős, és kezdj hozzá, semmit ne félj és ne rettegj; mert az Úr Isten, az én Istenem veled leszen, téged el nem hagy, tőled el sem távozik, mígnen elvégzed az Úr háza szolgálatának minden művét. Ímé, itt vannak a papok és Léviták csapatjai az Isten házának minden szolgálatára, veled lesznek minden munkában készségesen bölcsességgel, a fejedelmek is és az egész nép minden dolgaidra nézve.” (1Krón 28,20-21)

Acímbe megfogalmazott elköszönési forma a búcsúzás hangulatát idézi szívünkbe. Én ma úgy kívánok szólni e szókapcsolatról, mint egy áldásról, melyben nem a búcsúzás a hangsúlyos, hanem Isten gondviselő szeretetének bizonyossága.

Közel egy évvel ezelőtt adtunk hírt arról, hogy az Ózd-Sajóvárkonyi Református Egyházközség olyan célt tűzött ki maga elé, hogy idősek gondozásában szolgálatot vállaljon, és bentlakásos idősek otthonát hozzon létre. 2007 decemberében az Ózdi Református Egyház Öregotthona Alapítványt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság nyilvántartásba vette. Az Alapító Okirat elkészítésében a Nahlik-Havellant Ügyvédi Iroda volt segítségünkre Nahlik Csilla ügyvédnő vezetésével, akinek munkáját ezúton is köszönjük. Az elmúlt évben az Alapítvány munkáját sok imádság és együttgondolkodás kísérte. Az Alapítvány képvisellete: a kuratórium, és az egyházközség tanácsa: a presbitérium együtt azon gondolkodtunk, honnan lesz e kis gyülekezetnek ereje ahhoz, hogy a kitűzött célt elérjük. Erőt adott a 2007. október 7-én megtartott hálaadó istentiszteletünk, amikor a gyülekezet 50 éves múltjára emlékeztünk. Benne minden nehézséggel és áldással. Az elmúlt öt évtizedben itt szolgált lelkipásztorok beszámoltak az itteni élményeikről, melyben az is elhangzott, hogy 1957-ben a kicsiny gyülekezet közössége hitben és lelkiükben olyan összefogást tudott felmutatni, hogy a Tábla utcán megvásároltak egy kis portát, nyári konyhájával. Majd ebből lett imaterem, lett parókia, lett templom, lett épülő gyülekezeti közösség. Istené legyen érte a dicsőség. Vele volt az Úr az előttünk járó nemzedékekkel, és ily módon áldotta meg őket.

Most, 2008 tavaszán újra egy Isten előtt kedves összefogásnak, segítőkészségnek és áldozathozatalnak lehetünk a tanúi. Az

Az Ózd-Sajóvárkonyi református templom

Isten veled, velem, velünk van. Lássuk ezt meg abból a gondviselésből, hogy egy éve még nem hittük volna, csak ismeretlenül néztünk a jövőbe, és kérdeztük: Honnan lesz pénzünk? Miből veszünk telket? Miből építünk idősek otthonát? Most pedig adatott egy épület a Virág úton, templomunk közelében, ami eddig is idősek gondozására szolgált. Ismerve mai világunk anyagi terheit, megértéssel kell fogadnunk azt a határozatot, miszerint Ózd Város Önkormányzata bezárni kényszerül ezt az intézményt. Az említett ünnepi alkalmunkon megtisztelt bennünket jelenlétével Bereczki Lászlóné a 7. sz. választókerület képviselőasszonya, aki hallott egyházi célkitűzéseinkről, és tudott az önkormányza-

ti tervekről. Innentől a szálakat már csak össze kellett kötni. Ezúton is köszönjük Képviselő Asszony közbenjárását, Benedek Mihály polgármester úr segítőkész jó szándékát, nálunk tett látogatását, és a képviselő-testület minden tagjának támogatását, jóváhagyását, miszerint a Virág út 22. szám alatti épületet rendelkezésünkre bocsátják. Mondhatnánk, hogy kedvező fordulatot vett ügyünk. De inkább csak alázattal valljuk meg, hogy az Úr gondviselése engedte, munkálta a gondolatok találkozását. (Hogy a tévhitet eloszlassuk, el kell mondanom, hogy alapítványunk egy magát megnevezni nem kívánó kedves asszonytestvérünk egymillió forintos felajánlásával indult el. Az induló tőke mára kettőmillió-kettőszázezer forintra gyarapodott.) Nincs nagy anyagi tőkénk, de van hitünk és reménységünk, hogy ahogyan 50 évvel ezelőtt az összefogás, az együttműködés gyümölcsöt termett, úgy ma is áldássá lehet, és lesz. Várjuk az egyházi felsőbb vezetés anyagi és erkölcsi támogatását, valamint a városunkban, térségünkben élők, vállalkozók, cégek felajánlásait és adományait.

Szolgálatunkkal elsőként emléket kívánunk állítani Néhai Dóczy Antal református lelkipásztornak és feleségének, Mikó Piroskának, akik hűséges szolgálatukkal sokat tettek Ózd városának lakóiért. Követve e példát, ami erőnközből, szolgálatunkból és a ma adta lehetőségekből telik, szeretnénk mi is az Urat szolgálni. Idős testvéreinknek otthont készíteni, róluk gondot viselni, a nyugalmat és a lelki békességet megteremteni egy szeretetközösségben.

Ha sikerül olyan támogatókat megnyernünk ez ügynek, akik a közeljövőben segítségünkre tudnak lenni, akkor szeretnénk a lapos tetős épületre tetőtér-beépítést készíteni, a befogadó szobák számát növelni, hogy kétfős, ahol szükséges, egyfős szobák is lehessenek. Szeretnénk a szükséges vizesblokkokat beépíteni. Kívánjuk az épületet oly módon bővíteni,

hogy egy nagyobb helyiség szolgáljon a lelki alkalmak tartására, egy kisebb „olvató” helyet adjon a mindennapi sajtónak, lelki olvasmányoknak. Egy belső vizes medence szolgáljon a gyógytorna és a kikapcsolódás előnyére. Kezdetben az eddigihez hasonló módon az étkeztetést úgy oldanánk meg, hogy egy közeli konyháról fogadjuk majd az ételmezt, hosszútá-

von pedig egy helyben működő konyha látná el ezt a szolgáltatást. Az épület külső környezetét is parkosítással kívánjuk még inkább élhetővé tenni az idősek számára. Olyan parkot alakítanánk ki, hogy a fiatalok is helyet találjanak akár az idősekkel való találkozásra is. Mert hisszük, hogy bölcs, érett korú eleinktől sokat tanulhatunk ez életben.

Természetesen az intézmény nemcsak az otthonban lakó, hanem az idősek klubjához csatlakozó, a támogatói szolgáltatást igénybevevő testvéreink számára is nyitott lenne. Ember tervez, Isten végez – ismerjük e bölcsességet. Amennyiben az Úr végzése megengedi e szolgáltatások előkészületét, úgy ez esztendő őszén szeretettel és a szolgálatra kész szívvel várjuk azon hitben élő idős testvéreink jelentkezését,

akik szeretnék velünk együtt megtapasztalni azt az áldást, hogy milyen, amikor az Isten velünk van.

Végezetül nem kívánhatok mást, csak azt, hogy legyen az Úr azokkal, akik támogatói, segítői szándékkal mutatják meg szeretetüket. Isten veled! Isten velünk!

Összefogás a Virág úti idősek otthonáért
Az adományokat a következő számlaszámra fogadjuk:

Ózdi Református Egyház Öregotthona Alapítvány

OTP 11734121-20045106

Számlaszámmal ellátott csekk átvehető: minden vasárnap 10-12 óra között Ózd, Tábla u. 8. szám alatt.

Kasza Bálint gondnok,
kuratóriumi elnök
Bundzik Attila lelkipásztor

Canonica visitatio

(a felsőbb szerv ellenőrző vizsgálata)

Hogy mindenképpen és szép renddel menjenek végbe! Ezért adatik évről évre minden tavaszon az alkalom arra, hogy a gyülekezetek közösségébe egyházlátogató lelkipásztorok érkezzenek. Ők a felsőbb szerv, az egyházmegye megbízásából végzik az egyházlátogatás szolgálatát. Amikor áttekinthetjük az anyakönyveket, pénztárkönyveket, a gyülekezeti élet dokumentációit. Majd a hivatali iratok megtekintése után, amit aláírással látnak el a látogatók, találkoznak a gyülekezet közösségével. A helyi gyakorlatoktól függően külön a presbiterekkel egy presbitergyűlésen, vagy együtt a gyülekezet tagjaival a templomban, gyülekezeti teremben.

Talán szigorúnak tűnik az „ellenőrző vizsgálat” kifejezése. De szükséges, hogy egymást erősítsük,

segítsük, ahol kell, figyelmeztessük arra, hogy bizony az Isten dolgaiban,

egyházközségeinkben az ékes és szép rendet kell képviselnünk, azért, hogy meglássa a bennünket körülvevő világ, hogy mi az Úrnak tanítványai vagyunk.

Őhozzá méltó szavainkkal és tetteinkkel kell bizottságot tennünk. Ezzel a bi-

zonnyságtévő lelkülettel érkeztek meg a Borsod-Gömöri Református Egyházmegye által megbízott egyházlátogatók is az Ózd-Sajóvárkonyi Református Egyházközség gyülekezetébe 2008. április 18-án. Az Egyházlátogatószám: Kiss István, Alsószuha, Szuhafő, Zádorfalva gyülekezeteinek lelkipásztora és Magi Sándor Felsőnyárad, Dövény, Kurityán, Jákfalva gyülekezeteinek lelkipásztora. A kora délutáni órákban megtekintették az egyházi iratokat, azután istentiszteleten találkozhattak a gyülekezettel. A megszokott gyakorlat szerint az egyik lelkipásztor szószéki igehirdetéssel szolgál, míg a másik látogató az úrasztalától köszönti a gyülekezetet. Nálunk Magi Sándor hirdette Istennek Igéjét és Kiss István nagytiszteletű úr adta át az Egyházmegye vezetőségének és gyülekezeteinek köszöntését, bátorító, biztató, erőt és áldást kívánó szavakkal. A hitünket erősítő áldott szol-

gálatokat ezúton is köszönjük. A templomi alkalom után az imateremben szeretetvendégségen vettünk részt, ahol kötetlen beszélgetésekben ismerkedhettek tovább látogatóink gyülekezetünk tagjaival. Végül egy közös vacsorával zártuk be a találkozást alkalmát. Kasza Bálint gondnok úr hívta otthonába egyházlátogatóinkat és lelkipásztorát. A gondnokné asszony által készített finomságokat fogyasztottuk el, miközben felemlégethettük a nap áldását. Istené legyen mindezekért a dicsőség.

Én is jártam egyházlátogatóban Zsamba Magdolna lelkész úr kíséretében

Tiszatarján, Nemesbikk és Tiszapalkonya gyülekezeteiben, ahol szép és áldott találkozásnak lehettünk részesei. Örömmel tettünk biztosságot arról, hogy az egyházlátogatás nemcsak a hivatalos ellenőrzési forma, hanem az egymásra gondolás, a számotartás imádságos szolgálata is. Jó volt elmondani egy-egy közösségben, hogy az Egyházmegye hivatala, Gazda István esperes úr, és dr. Molnár Pál egyházmegyei gondnok úr számon tartja a gyülekezeteket, melyekbe látogatókat küldött. Jó volt megtapasztalni mindenhol, hogy a Kegyelmes Isten számon

tartja gyülekezeteinket. Próbák, nehézségek között is vannak áldások, megújulások, fizikális és lelki építkezések, tervek, vágyak és remények. Hálát adunk mindezekért Istennek.

Minden helyen ezt tettem, és most is azt kívánom, hogy Isten éltesse minden gyülekezetet az ez évi egyházlátogatások alkalmából. Azt gondolom, minden egyházlátogató lelkipásztor testvérem nevében mondhatom: Köszönjük vendéglátóink kedvességét és szíves vendéglátását!

Bundzik Attila lelkipásztor
Ózd-Sajóvárkony

Bibliai történetek Mezőcsáton a Biblia Évében

Mezőcsáton 2008. április 5-én került megrendezésre a közel évtizedes múltra visszatekintő bibliai történetmondó, zoltáréneklő verseny, valamint bibliai rajzpályázat. A versenyt a Borsod-Gömöri Református Egyházmegye szervezte alsó-borsodi gyülekezetek hittanos gyermekei, valamint az egyházmegye területén található református általános iskolák tanulói számára.

Ebben az esztendőben az alsó tagozatos diákok Jézusnak a názáreti zsinagógában elhangzott első nyilvános igehirdetése történetét (Lk 4,16-21) tanulták meg kívülről, amelyben Jézus magához véve az Ézsaiás-tekercset felolvasott abból, és az olvasottakat magára vonatkoztatva értelmezte, hiszen ő hirdette meg az Úr kedves esztendejét. Saját szavaikkal, önálló megfogalmazásban a szerezsen komornyik és Fülöp találkozásának történetét (ApCsel 8,26-40) mondták el a zsűri előtt.

A felső tagozatos diákok Jézus megkísértésének történetét (Mt 4,1-11) tanulták meg szó szerint, melyben a krisztusi tanítás mindannyiunkat figyelmeztet: „Nem csak kenyérrel él az ember, hanem minden Igével, amely Isten szájából származik.” A Biblia Évében saját szavaikkal egy egyháztörténeti eseményről is beszámoltak a fiatalok. Augustinus egyházatyja megkísértésének történetét mondták el, aki

hosszan kereső, és sokszor félresiklott életútja során Milánóban meghallva a gyermekéneket („Tolle lege! Tolle lege!” azaz „Vedd és olvasd! Vedd és olvasd!”), kézbe vette a Bibliát, s a Római levél szavait olvasva átadta életét Krisztusnak.

Ezek a történetek adták az alapját a rajzpályázatnak. A pályamunkákat a zsűri évről évre Csernaburczky Ferencnek, a Dr. Enyedy Andor Református Általános Iskola, Óvoda és Bölcsőde igazgatójának vezetésével értékeli, aki rajzszakos tanári végzettséggel is rendelkezik, és saját képeivel több kiállításon sikereket ért el.

A bibliai történetek mellett a versenyen figyelmet fordítottunk egyházunk énekkincsére is. Minden évfolyam számára egy-egy, a gyülekezetekben leggyakrabban énekelt genfi zoltár van kijelölve kötelező énekként, amely mellé minden kis hittanos egy saját kedves énekeskönyvi éneket választhat.

Öröm volt megtapasztalni, hogy 4 református iskola és 10 gyülekezet hittanosai közül mintegy 140 gyermek vállalta a felkészülést és a megméretetést. Öröm volt látni, hogy nem csak lelkipásztorok, hitoktatók, hanem szülők is szép számban kísérték el a gyermekeket Mezőcsátra. Tudjuk, hogy felkészítésük során igen sok munka, odafigyelés és gondoskodás vette körül ezeket a gyermekeket.

A templomi nyitó áhítaton a házigazda gyülekezet részéről Alexa Gábor

Takács Zsófia 2./b oszt. mezőcsáti refi

Pap Sarolta 3./a oszt. mezőcsáti refi

Takács Zsófia 2./b oszt. mezőcsáti refi

lelkipásztor hirdette az Igét az 1Krón 28, 9-10 alapján, amelyben Dávid király inti fiát, Salamont, hogy ismerje meg Istent, és neki szolgáljon. Az igehirdetés felhívta a figyelmet az Istennel való találkozás lehetőségére: „ha keresed, megtalálhatod.” A megtanult történetek által a résztvevők is megismerhetik Istent, akinek szolgálataiba állíthatják életüket.

Bibliai történetet tanulni lehet úgy is, hogy azok egyszerű beszámolóik maradnak régmúlt eseményekről, de ha nyitott szívvel Istent keressük azokban, találkozásunk lehet Övele.

Ezek után sor került a lelkipásztorokból, tanítókból, hitoktatókból és szülőkből álló zsűri előtt a megmérettetésekre. A versenyek után a záró áhítatot Szőnyi Tamás, Böcs lelkipásztora tartot-

ta, majd az eredményhirdetés során 17 kategóriában több mint 70 díjat osztottunk ki, ugyanis a református iskolák tanulóit és a gyülekezeti hitoktatásban résztvevőket külön értékeltük.

A napot az iskola menzáján egy kiadós ebéddel fejezhattük be. Jó volt találkozni a felkészítő lelkipásztorokkal, szülőkkel, kísérőkkel, de legfőképpen azokkal a hittanosokkal, akik közül sokan már több éve neveznek be versenyünkre. Reméljük, a jövő esztendőben még többen kapnak kedvet Dél-Borsod hittanosai közül ahhoz, hogy Isten igéjét kézbe véve, a Róla szóló történeteket tanulják, azok üzeneteit papírra rajzolják, s Őt énekekben is magasztalják.

Alexa Gábor lelkipásztor

„Legyetek az igének cselekvői, ne csupán hallgatói!”

(Jakab 1,22)

Izfjúsági Csendesnapot tartottunk 2008. április 19-én, szombaton a Borsod-Gömöri Református Egyházmegye konfirmált fiataljai számára az alacscai templomban. Az őszi mezőcsáti csendesnap folytatása volt ez az együttlét.

Az alapige a Bibliaolvasó kalauz aznapi újszövetségi igeszakaszából kiválasztott mondat volt: „Legyetek az igének cselekvői, ne csupán hallgatói!” Ez igei felszólítás köré szerveződött az egész nap, az áhítat, a bizonyágtétel, az énektanítás, a kézlenyomat rajzolás és a zenés szolgálat.

Áhítattal kezdődött a nap, Kemény István lelkipásztor tolmácsolta Isten üzenetét a Krónikák második könyvének 13. fejezetéből. Ahogy Izraelnek, úgy

a mi megmaradásunknak záloga is csak az Úr, őseink Istene.

Az előadást nagytiszteletű Victor János nagyvisnyói lelkipásztor tartotta. Bizonyágtételében példákkal mutatta be, hogy milyen igehallgatók lehetünk, hogyan viszonyulhatunk az Isten minket

megszólító Igéjéhez. Három rajz segítségével szemléltette a következő három viselkedési formát. Az első azt az embert ábrázolta, aki nem enged be semmit a fülén, szólhat bárhogy és bármikor az igei üzenet, az nem jut el az emberi fülig, nem érinti meg a szívet, nem lesz láthatóvá. A második rajzon azt az igehallgató típust láthattuk, akinek teljesen mindegy, mit hallgat, hiszen az az egyik fülén bemegy, a másikon pedig ki. Neki sincs hasznára az, amit hall, hiszen nincs eredmény. A harmadik példa mutatta meg mindannyiunk számára a helyes irányt. Azért van a fülünk, hogy meghalljuk Isten Igéjét, és azért van a kezünk, hogy meg is tudjuk azt cselekedni. A fülünkön keresztül áramlik az Ige a lelkünkbe, és a kezeink cselekedetei által válik láthatóvá.

A délelőtti folyamán az alacscai gyülekezet ifjs zenekara, az Egyetlen Út vezette az éneklést. Elek Judit, a zenekar egyik tagja a sokak által ismert „Hozzád száll az énekem” kezdetű ifjúsági dicséretet tanította be a gyülekezetnek mozgásra serkentve a hallgatósságot. Ezután az alacscai templom történetével ismerked-

hettünk meg, majd pedig az ifjúsági csoportok mutatkoztak be: Hernádnémeti, Mezőcsát, Miskolc-Avas, Nemesbikk, Sajószentpéter-Bánya, Varbó. Vendégek érkeztek még Felvidékről, Megyaszórol és Sárospatakról is. Az alkalom délelőtti részét egy önismeretei kérdőív kitöltése és kézlenyomataink aláírása zárta le, így mindenki saját kézjegyével bizonyította, hogy az Igének nem csupán hallgatója, hanem cselekvője is.

Ebédet az alacscai Önkormányzat biztosított a falu óvodájában a csendesnap nyolcvanöt résztvevője számára.

Délután Pintér Béla zenés szolgálata következett, melynek során zenésztársai-val együtt bizonyágot tettek hitükről. A másfél órás jó hangulatú koncert csúcspontja a gyülekezet megénekeltetése volt.

A csendesnap végén a búcsúzás a viszontlátás reményében telt, legközelebb a Miskolc-Avas Déli Missziói Egyházközség látja vendégül Borsod-Gömör református ifjúságát.

Kemény István lelkipásztor

Jótekonysági hangverseny a miskolc-alsóvárosi gyülekezetben

Szép ünnepség színhelye volt 2008. április 19-én a miskolc-alsóvárosi gyülekezet imaháza, ma már lehet így is fogalmazni: temploma. Mert hiszen éppen arról van szó, hogy 50 évvel ezelőtt, amikor ez az imaház épült, templom jelleget nem kaphatott. Az engedély a legszigorúbb korlátok között tartotta az építkezést. Olyan épületet lehetett létrehozni, mely külsejében, formájában semmi jelét nem adja annak, hogy ez templom. Lakóház külsejű lehetett, egyforma kinézésű azokkal a házakkal, melyek a közelében voltak. 1950-ben ennél

többet nem is lehetett volna remélni, ez maga is ajándék volt, és a gyülekezet volt lelkipásztorának, Kóris Lajos nagytiszteletű úrnak sok fáradozásába került, hogy ezt is elérhette, és az otthon nélküli gyülekezet, mely szinte helyről helyre vándorolva, sátor alatt tartotta sokszor istentiszteletét, most a kapott engedély minden lehetőségét felhasználva, az épületen belül imaházat alakított ki. Aki belép, az már

zet is segítségére sietett, az egyházmegye is támogatást nyújtott, és így az átalakítás a presbitérium által jóváhagyott tervek szerint megindulhatott. Mind a kilenc ablak ki lett cserélve, és olyan formát kapott, mely a templomjelleget szépen kidomborította. Új bejárat készült szép, formában új ajtóval. Kívül-belül új színt kapott a festés révén, és az átalakítás első része mindenki örömére végbe is ment. De a

tett létrehozni, mely külsejében, formájában semmi jelét nem adja annak, hogy ez templom. Lakóház külsejű lehetett, egyforma kinézésű azokkal a házakkal, melyek a közelében voltak. 1950-ben ennél

templomban érezte magát. Torony nem volt, harang és harangszó szintén nem volt látható és hallható, de a lényeg, az ígehirdetés teljes odaadással és hűséggel hangzott. A gyülekezet épült és növekedett, bár Miskolc református gyülekezetének a legkisebbjei közé tartozott.

Azonban a gyülekezet tagjainak a lelkében a vágyakozás mindig megvolt az iránt, hogy az épületnek egyszer templom jellege lehessen, tornya és harangja is. Erre először akkor lehetett gondolni, amikor a gyülekezettől elvett ingatlan és épület utáni bizonyos kárpótlás érkezett az államtól. Persze ez nem volt elegendő ahhoz, hogy az átalakítás nagy munkáját a presbitérium elkezdhesse. A gyülekezet gyűjteni kezdett, majd a németországi Siegen városában lévő református partneryüleke-

terv egy része még befejezésre vár. Ez pedig egy harangtorony. Toronynak azért lehet nevezni, mert 14 méter magasan a harangnak olyan tornya készül, mely a tetőzet fölé emelkedik, és távolról valóban azt a benyomást kelti, mintha az épületnek tornya volna. A harangláb egyik célja az, hogy harangzúgás hívja a gyülekezetet az istentiszteletekre. Hogy ez valóban harang lesz, vagy csak harangjáték, ez még a jövő kérdése. Ennek a célnak az érdekében rendezte gyülekezetünk a jótekonysági hangversenyt, hogy a hiányzó összeg – a kétmillióba kerülő építményhez – összegjőjön. A hangverseny előadói: V. Molnár Judit operaénekes és Bundzik Tímea orgonaművész voltak.

Szathmáry Sándorné lelkipásztor

Bundzik Tímea orgonaművész

Ötéves a Nyilas Misi Ház

A Nyilas Misi Alapítvány Kuratóriuma és ifjai, a Miskolc-belvárosi Református Egyházközség és Presbitériuma, valamint a Lévay József közművelődési Egyesület közösen hívta meg az érdeklődőket a Nyilas Misi Református Gyermek- és Ifjúsági Missziós Központ felszentelése 5. évfordulójának megünneplésére. Március 14-én pénteken egy teljes délutánt és estét felölelő ünnepi rendezvénysorozaton vehettek részt mindazok, akik segítették, támogatták a „Ház” felépítését, fenntartását, résztvevői voltak programjainak, vagy bármi más okból saját ünnepüknek érezték ezt az évfordulót.

Az ünneplés hálaadó istentisztelettel kezdődött, majd színes bemutatókkal, kulturális programokkal folytatódott. Aktív részese volt az ünnepségnek a Muzsikás Együttes, Petrás Mária, és Berecz András, de megmutatták tudásukat a „hazaiak”: fellépett a Nyilas Misi Ház Pereputty Néptánc Együttese, az Esztenás táncházak pedig késő estig tartottak.

A Ház története egy alapítvány létrehozásával kezdődött egy belvárosi presbiter ötlete alapján, akitől az elnevezés is származik. Az alapítvány elsődleges céljaként diákok támogatását nevezték meg, illetve hogy „testi-lelki otthon adjon a fiatalok és gyermekek számára”. A Bor-

A Nyilas Misi Ház alapkövetéle

sod-Gömöri Egyházmegye vállalta magára az alapítói tisztelet, így jött létre az alapítvány 1999-ben. Bár az eredeti tervek között nem szerepelt, hamar megvalósult az önálló ingatlan megvásárlása (2000-ben) és felújítása, 2003. március 14-én pedig már fel is szentelték. Hogy miért éppen a Kossuth utca 15. sz. alatt álló ingatlanra esett a választás, arról a Ház honlapján a következőképp olvashatjuk Szabó Sándor lelképásztor vallomását:

„Betegszobám ablakából sokszor tekintettem ki a szomszédos portára, és egy lepusztult, gazos ingatlan képének látványa tárult elém. Fogadalmat tettem Istennek, ha súlyos betegségemből felépülök, akkor az ingatlant megszerzem a Miskolc-belvárosi Református Egyházközség tulajdonába és abba egy Gyermek- és Ifjúsági Missziós Központot hozok létre. Isten meghallgatta imádságomat, és terveimet az Ő segítségével megvalósíthattam sok-sok embertársam közreműködésével. A másik indok, amiért erre a házra esett a választásom, az már sokkal emberibb: ez az épület ugyanis gyülekezetem temploma és a Tiszáninneri Református Egyházkerület szomszédságában áll, tehát elhelyezkedése szempontjából igen-igen jó helyen.”

A Nyilas Misi Ház (sokan így ismerik) életének öt évét fényképképzőművészet mutatja be. Csögör Orsolya lelképásztor így szedgette össze számunkra a gazdag programfolyam legjellegzetesebb mozaikjait:

A ház belső élete „... összekötő kapcsolóként kíván lenni a világ és az egyház között.

Sok fiatal és felnőtt került közelebb a hithez és a gyülekezethez a házban megrendezett lelki és kulturális programokon keresztül. Az Esztenás táncházak, a Kormorán Együttes, a Beatrice, Varga Miklós, Tolcsvay Béla, a Misztrál Együttes koncertjei, a Wass Albert előadások, a különféle filmvetítések, melyek Miskolcon elsőként nálunk voltak megtekinthetőek (Trianon; Horthy, a kormányzó; Adjátok vissza a hegyeimet!), a cserkészmozgalom, az angol nyelvű biblia-táborok, a kreatív hittanos táborok, a bentlakásos hétvégék, a kézműves délutánok, a bibliaórák, az ovis klubok, az ökumenikus istentiszteletek, a magyar néptánc tanfolyam mind-mind otthonra lelt ebben a lelki fészekben.”

(a szerk.)

Biblia Éve programok az egri Kálvin Házban

A Tiszánineni Egyházkerületben a Biblia Évével kapcsolatban számos olyan helyszín szolgál eszméletű emlékezőként, mely a magyar Biblia történetének meghatározója. Bizonyára Gönc, Vizsoly és Sárospatak a magyar nyelvű Biblia létrejötte, kinyomtatása, őrzése szempontjából ebben az esztendőben az országos érdeklődés középpontjába kerül.

A protestantizmus hazai történetében a 16. században Egernek csak epizódszerep jutott, rövid ideig tartott az egri protestantizmus hitvitáktól sem mentes középkori korszaka. 1552 után a diadalmos győzelmet követően Eger 1596-ban elesett, s a törökök ittléte nemcsak a protestantizmus terjedésének, hanem majdnem egy századig a keresztyén-ségnek is véget vetett a várban és a városban.

Amikor 1687-ben ismét magyar kézbe kerül a város, megkezdődik a barokk újjáépítés. A több évszázados katolikus struktúra, a hitélet az oktatás, a tudomány, a kegyesség megannyi területén visszacsúszott pozícióját. Született ugyan Egerhez köthető protestáns hitvallás több is a 16. században. Az egyik katekizmust Szikszai Hollopus Balázs írta egri prédikátorként, a másikat Debrecenből kérték az akkori várvédők Méliusz Juhász Pétertől, igazolva, hogy amit hisznek, és ahogyan hisznek, az nem valami elvetendő, eretnek tanítás és mód, hanem mindenestül a Biblián alapul. Ez az a hitvallás, melyet jobbra már csak a teológiák tananyaga között tartanak számon, az egyháztörténet Debrecen-Egervölgyi hitvallásként ismer.

A Biblia Évében Egert illetően fájdalmasan felidéződik az a pillanat is, amikor Komáromi Csipkés György 1675-ben készült bibliafordítását a római katolikus cenzúra elítélte. Hatszáz eltérést számoltak össze a katolikus cenzorok, akik szerint ennyiben tért el Komáromi fordítása a Károliétól. Hosszú tárgyalások után a hatszáz fordítási vétekből, mindössze egy maradt. A keresztelés szerezési igéjében egyetlen szó eltért a többi fordítástól, mely így hangzott: „Elmenvén, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevére”. A katolikus Káldi fordításban a nevében szó szerepel, Károli nevébe szót fordít. A királyi rendelet szerint Komáromi bibliafordítása kiigazításra szorul, mert „ez a változtatás szentséget érint, s annak kiszolgáltatásában zavart okozhatna”. Hetvenegy évig bujdosott Komáromi Bibliája, mely Egerben szomorú sorsra lelt. Dr. Szabó Lajos sárospataki egyháztörténész írja, hogy amikor 1754 novemberében Egerben megnyitották az új püspöki főisko-

lát, az ünnepélyre összesereglett több száz plébános jelenlétében a püspöki palota udvarán máglyára rakták és elégették Komáromi Bibliáját, melyek addig mint elkobzott könyvek ott penészedtek az egri püspök palotájának pincéjében.

A Biblia Évében az egri gyülekezet olyan előadás-sorozatot szervez a Kálvin Házban, mely ráirányítja a figyelmet a Biblia hitet és életet meghatározó erejére, s mintegy ennek következményeként inspirálja a művészetet, az irodalmat, a kultúrát, alakítja az emberi gondolkozást, egzisztenciát. E célkitűzés jegyében a Kálvin házi programsorozat „Kálvin házi katedra” címmel került meghirdetésre. A minden hónapban két-három estét betöltő egyházi és kulturális jellegű alkalmon a legnevesebb irodalomtörténészek, országos hírvételezők, művészek, teológusok és egyházi vezetők szólnak meg.

Az első alkalmon dr. Szabik Imre evangélikus püspök, a Magyar Biblia Tanács elnöke szolt az egybegyűltekhöz. Ezt követően dr. Berta Zoltán, a Károli Egyetem irodalomtörténész professzora „Vallásos témák és bibliai motívumok az erdélyi magyar irodalomban” címmel tartott nagyhatalmú előadást. Áprilisban és májusban összesen hat alkalomra kerül sor. Ízelítőül az előadók és a témák: dr. Bitskei István akadémikus „Pázmány Péter és a protestáns vallásszabadság” címmel tartott a közelmúltban előadást. Dr. Monostori Imre Németh László esszéírásának gondolati alaprégeiről beszél majd. Szenci Molnár Alberttől és a Vizsolyi Bibliáról a Kálvin Ház visszatérő vendége, dr. Imre Mihály debreceni egyetemi tanár tart előadást. Májusban pedig Szokolai Sándor zeneszerző és dr. Ternyák Csaba egri érsek lesznek a Kálvin Ház vendégei.

Egy-egy irodalmi előadás szerkesztésekor – a Kálvin Házi Katedra programsorozat létrehozójának, dr. Cs. Varga István professzornak ötlete nyomán, mindig megszólal egy-egy egyházi, vagy világi közismert személy. Így a „Vallomás a Bibliáról” sorozatban többek között dr. Lengyel Gyula katolikus plébános, főiskolai tanár, Varga József főiskolai lelkész, Beke Sándor színházigazgató, több, az egervölgyi egyházmegegye gyülekezeteiben szolgáló gondnok és presbiter szolt és szolal majd meg.

A Kálvin Ház belső folyosóján néhány évvel ezelőtt avatták fel Károli Gáspár domborművét. Az egriek is úgy tisztelik őt, mint az első teljes magyar nyelvű Biblia fordításának organizátorát. E mellett azonban emlékeznek arra is, hogy mint az akkori idők Kassa-völgyi szuperintendense, Károli örködött a hitvallásos fegyelem megtartása fölött is. Nem engedte, hogy Eger protestánsai letérjenek a helvét irányzattól, és a Szentháromság-tagadók, az

EGERVÖLGYI
EGYHÁZMEGE

antitrinitáriusok mozgalmához csatlakozzanak. Ezen a vidéken így maradhattak meg reformátusnak a gyülekezetek.

A Biblia Évében fejet hajtunk mindazok előtt, akik páratlan áldozathozattal, imponáló teológiai és nyelvészeti tudással a

magyar nép és a magyar nyelv iránt érzett megmentő szeretettel hordozták és ápolták a Biblia üzenete továbbadásának ügyét. A Kálvin Házban Egerben hittel és tudománnyal, irodalommal és képzőművészettel, énekekkel és zenével emlékezünk, így se-

gítve azt, hogy sokak gondolkozását újra meghatározza a legfontosabb és a legszen-
tebb könyv, amit Isten adott nekünk, hogy éljünk vele, és új életre hívjunk általa sokakat.

(k.zs.)

Egervölgyi lelkészi csendesnapok Szilvásváradon

Más egyházmegyékhez hasonlóan, a kerület legkisebb egyházmegyéjének, az Egervölgyi Egyházmegye lelkipásztorainak közössége is évente több alkalommal nem a megszokott módon találkozik egymással. Hagyományosnak mondható az a tavaszi közösségi alkalom, amikor az egervölgyi lelkipásztorok vagy az egyházmegye területén, vagy az egyházmegyeen kívül összegyűlnek egy olyan kétnapos tanácskozásra, melyen az Ige mellett a szolgálat aktuális kérdéseit beszélhetik meg. Szükségesek és fontosak ezek a találkozók, bár jóllehet egyházunkban az elmúlt évben a közösség évét hirdettük meg, a lelkipásztori közösség ápolása nem egy-egy tematikus évhez kapcsolható. A szolgálat terheinek hordozásában a szolgálatok eredményességének örömeiben az adott egyházi helyzet igei választ igénylő teológiai munkájában, az imádkozásban

igen fontos, hogy az Igét hirdető vállalkozók a közösséget egymással.

A nagyobb közösségnek – a gyülekezeteknek is – jogos igénye az, hogy lelkipásztoraik úgy éljenek egymás mellett, úgy végezzék egy-egy faluban vagy városban a szolgálatot, hogy a testvéri és kollegiális közösségben, a lelkipásztorok társaságában tapasztalatokkal feltöltődve, tudománnyal megerősödve, hitben elmélyülve gazdagodjanak, hogy így gazdagítsák a rájuk bízottakat.

A múltán híres szilvásvárad Szalajka-völgy vendégháza adott otthont az egervölgyi lelkészek legutóbbi találkozásának. Dr. Kádár Zsolt esperes hívta össze a lelkipásztorokat, aki hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a szolgálatok megfelelő végzésének feltételei között ott van az Ige üzenetének állandó keresése mel-

lett a harmonikus lelkipásztori közösségben való együttműködés. Köszöntötte a csendesnapok résztvevőit és megajándékozta népművészeti munkákkal Egri Zoltán Szilvásvárad egykori polgármestere, egyházmegyei világi tanácsos.

Szinte kivétel nélkül minden lelkipásztor ott volt ezen az alkalmon, jóllehet az egervölgyiek minden hónap első hétfőjén rendszeresen találkoznak az egri Kálvin Házban tartott lelkészértekezleteken. A rendkívül kellemes környezetben, a Bükk Nemzeti Park legszebb részén összegyűlt lelkészek először Isten Igéjére figyeltek. Karázi Attila, a szilvásvárad gyülekezet lelkipásztora a lévitai tisztről szól, ezt követően a jelenlevők meghallgatták Czibere Károlynak, a Zsinat Szeretetszolgálati Irodája vezetőjének előadását, beszámolóját egyházunk egyre lendületesebben végzett, sokirányú diakóniai szolgálatáról. Jutott idő arra is, hogy kísértéljünk a Szalajka-völgy napos tisztására, ahol a szépséges természet ölelésében éreztük azt, hogy fel kell csendülnie a zsoltnak. Magasztaltuk Istent azon a helyen, ahol több mint fél évszázaddal ezelőtt emlékezetes szabadtéri evangelizációkat tartottak. Sok-sok ifjú itt kapott olyan új életre hívó Igét, mely öregkoráig elkísérte őt.

Egy-egy lelkészértekezlet elmaradhatatlan része az a bejelentés, amikor vállalt programjaik és kötelezettségeik miatt a lel-

kipásztoroknak hamarabb távoznuk kell. Szilvásvárad azonban olyan programot kínált, amikor a lelkipásztoroknak nem kellett feladataik után szaladni, hiszen késő éjszakába nyúlóan együtt lehetett a lelkészi kar. Együtt énekelhettük egyházi énekeinket, népdalainkat, a nemzedékeket meghatározó, kívülről ismert új dalokat. Próbáltuk az egyes szólamokat, kísérletezve azzal a gondolattal, hogy néhány lelkész is alkothat egy olyan kamarakórust, mely különféle egyházi eseményeken, ünnepeken bizonyára szép szolgálatot végezhet.

A következő napon a papi szolgáltról szólt Victor János nagyvisnyói lelkész, majd az áhítatot követően Magyarán Balogh Erzsébet egyházunk missziójáról, Rác Judit az Országos Református Lelkészi Nyugdíjintézet működéséről tartott előadást. Mindkét fontos tisztségben munkálkodó lelkész-nő rámutatott arra, hogy mit jelent a lelkipásztorok felelőssége, a szerteágazó, sokoldalú országos misszió és a stabilizálódó nyugdíjintézet szempontjából. Mivel mindkét témával kapcsolatban sok kérdés is felmerült, ezért a beszámoló meghallgatása után élénk eszmecsere alakult ki a résztvevők között.

Jutott idő arra is, hogy a híres lipicai ménes lovait befogva a társaság kocskiba üljön és vadregényes bükki tájakon át, a Szilvásvárad fölé emelkedő kilátóba jusson el. Lenyűgözően szép táj fogadta az odaérkezőket. Bár még szunnyadt a természet, a Bükkben még alig jelentkezett a tavasz, de a legmagasabb hegytetők között járva a szívekben is megfogalmazódott a hála: most is közelebb kerülhettünk Istenhez, az Ő teremtett világának újra felfedezett szépségeihez és e rövid két nap során az Ő Igéje és Lelke által munkálva, közelebb kerülhettünk egymáshoz.

(k.zs.)

Zempléni Református Egyházmegye Ifjúsági Találkozó

„Az én ígém, amely számból kijön:
nem tér vissza hozzám üresen,
hanem véghezviszi, amit akarok,
eléri célját, amiért küldtem”
(Ézsaiás 55,11)

Sátorajújhelyen került megrendezésre 2008. április 19-én szombaton a Zempléni Egyházmegye ifjúsági találkozója. Téma: „Ha én gazdag lennék.”
Fejér Zoltán pácini lelkész köszöntött minket. Egy történeten keresztül arról szólt közöttünk, hogy Jézus Krisztus az élet vizének a forrása, az ifjúsági alkalmak pedig mindig jó lehet-

got – hatalmas javát Isten adta neki, melyet bármikor elvehet az életével együtt. Mi marad akkor, mire megy a nagy vagyonnal? A gazdag ember számot vet, de Istent kihagyja számításából, életéből. Mire épül, ki áll a mi életünk középpontjában? Elfelejtjük-e vajon mi is küldetésünket, feladatainkat, minden napjaink során a igazi célunkat, az üdvösséghez vezető „keskeny utat”? Feladatul kaptuk a lelkipásztor-

tőséget nyújtanak „az élet vizének” megismerésére, vele való kapcsolatunk megerősítésére, most se térjünk haza szomjasan.

Énektanítás következett, majd Százvai János László kisvárdai ifjúsági lelkész tartotta a nyitó áhítatot a Lukács 12,13-21 rész alapján, „Földi kincs” címmel. Egy gazdag ember példázatáról szólt, akinek bőséges búzatermése lett. Elgondolkozott magában, hogy mit cselekedjen, hova is tegye ezt a nagy termést, fog építeni új csűröket, miket is tehet majd meg a sok pénzzel: vigadozás, pihenés, amit csak megkíván. Csak saját önös érdekeit tartotta szem előtt, nem gondolt senkire és semmire. „Isten azonban azt mondta neki: Bolond még az éjjel elkérik tőled a lelkedet, kié lesz akkor mindaz, amit felhalmoztál?” (Lk 12,20) Ritkán olvashatjuk a Bibliában, hogy valakit Isten bolondnak titulál. Kemény szavak. Miért is ilyen erősek? A gazda megfeledkezett arról, hogy kitől is kaphatta ezt a nagy gazdagsá-

tól, hogy állítsunk fel egy értékpiramist: ki, mi, hogyan helyezkedik el rajta, hová tennénk mi Istent.

Most én is ezt a feladatot adnám a Kedves Olvasóknak, állítsák fel „piramisukat”! Hová tartok most?

Hogyan leszek képes hasznosítani az üdvösségemhez és magammal vihetem-e a mennybe a most a piramis tetején álló „dolgokat”? Hiszen mindannyian tudjuk a helyes sorrendet, de jó példák vagyunk-e az életben is vagy csak a zárt keresztény közösségeinkben?

A kisvárdai ifjúsági közösség bemutatkozása, szolgálat és bizonyoságtétele következett. Az általuk előadott „Isten pénze” zenés színdarab Dickens Kará-

csonyi ének című kisregénye alapján Tolcsvai Péter és Müller László musicaljének feldolgozása volt. Nagyon tetszett a közösségük motója: HIT, CSALÁD, HAZASZERETETT, mely – ahogy lelkészük mondta –

valóban minden keresztény ember vezérfonalaként kell hogy legyen.

A szolgálatokat az ebéd követte, utána korosztályokra osztott csoportos beszélgetésekkel folytatódott a csendesnap. Az ott elhangzott rövid beszámolók után dr. Kádár Ferenc sátoraljaújhelyi lelkipásztor tartotta a záró áhítatot a Máté 6,19-21 alapján: Mennyei gazdagság. Valóban a kincssel van a baj? – hangzott a kérdés, melyre hamar megkaptuk a választ: a gond a szívben van.

Mi a baj a földi kincsekkel? Hogy elvész, megromlik, ellopják, múlandó. Mindez lehet Isten ajándéka is, mely akkor válik rosszszá, ha arra építünk, ha az áll életünk középpontjában. Hogyan gyűjthetünk a mennyben, mi ott a kincs a földi életünk során? Ez egyet jelent azzal, hogy Krisztusé vagyok. Nem csak a közösségben, hanem a mindennapjainkban is, értéket képviselve, Őt képviselve. „Mert ahol a kincsed van ott lesz a szíved is.” (Mt 6,21)

A zárszót Pótor László tokaji lelkipásztor tartotta, melyben megköszönte a szolgálatokat, vendéglátásunkat.

Úgy érzem, senki nem térhetett szomjasan haza. Mindenki kapott valamit ezen az alkalmon, a megtértek megerősítést, feltöltődést a mindennapokhoz, akik pedig még nem éltek meg ezt az újjászületést, nekik jó alkalomként kínálkozott látni Isten szeretetét és dicsőségét.

Zsolyominé Dargai Nikoletta, Tokaj

Szórvány- és kisgyülekezetek találkozója Rátkán

AZempléni Egyházmegyében már több mint egy évtizede évről évre megrendezzük a szórvány- és kisgyülekezetek találkozóját, amelyre nagy lelkesedéssel jönnek a kis közösségek az egyháztagok, mert vágnak megtapasztalni a nagy gyülekezet és az összetartozás élményét. Így volt ez 2008. április 13-án is, amikor a rátkai kis gyülekezet látott vendégül bennünket. Rátkán az istentiszteleti alkalmakat a Művelődési Házban tartják a reformátusok, így itt került megrendezésre a találkozó is.

Nagy szeretettel vettek körül bennünket, nemcsak a falu református népe, hanem a katolikus testvérek is. Úgy éreztük, hogy ez a találkozó mindnyájuk ünnepe. Erről tett biznyságot az is, hogy a község énekkara, amelynek tagjai egy kivétellel katolikusok, és most kifejezetten református énekek előadásával köszöntötték az egybegyűlteket.

Héring Istvánné polgármester asszony ismertette a falu történetét, melyben az évszázadok során megrázó és örömteli események követték egymást. Most a többségében német nemzetiségű lakosokból álló községben német és magyar ajkúak, katolikusok és reformátusok szeretetben élnek együtt.

Az istentiszteleten dr. Börzsönyi József esperes úr 1Péter 3,8-9 versei alapján Péter apostol szavaival buzdított bennünket arra,

hogy legyünk egyetértők, együttérzők, testvérszeretők, kölönörületesek, alázatosak.

Legyünk áldásul mások számára. Azt az érzést vigyük magunkkal, hogy bár otthon kevesen vagyunk, de összetartozunk azokkal, akik testvéreink a hitben, akik együtt éreznek velünk, szeretnek bennünket. Isten Szentlelke munkálja bennünk az együttérzést és testvérszeretetet, amelyre oly nagy szükség van ma mind a kis- és nagy gyülekezetben, mind egész népünk körében.

Virágh Sándor a Biblia kincsestár című előadásában tíz pontban szólt arról, hogy a Szentírás milyen csodálatos lehetőségeket, kincseket hordoz magában, ha rendszeresen, buzgón, figyelmesen, Isten Lelkének segítségével olvassuk azt. Feladatuk kaptuk az előadótól, hogy mi is fogalmazzuk meg, számunkra milyen kincseket rejt a Biblia.

sem szűkölködünk. Nem szűkölködünk Isten gondviselő szeretetében, a pásztorlás csodájában. Vannak füves legelők és csendes vizek, felüdülünk és megvigasztaltatunk ugyanúgy, mint a nagyobb gyülekezetekben élők. Vannak lehetőségeink olvasni és hallgatni az Igét. Van lehetőségünk, hogy hitben éljünk, hogy szeressünk, másokat bátorítsunk, Krisztusra nézzünk, és Krisztusra mutassunk. Kell-e ennél több? Mi is boldogan mondhatjuk Dáviddal együtt: „Bizony jószágod és szereteted kísér életem minden napján.”

A találkozó utolsó programpontja a gyülekezetek képviselőinek bemutatkozása és beszámolója volt. Mintegy 25 egyházközség képviselői szóltak a gyülekezetek életéről, örömeikről, gondokról, tervekről. Jó volt hallani, hogy ezek a közösségek is igyekeznek élni a lehetőségekkel. Istentiszteletek, házi istentiszteletek, bibliaórák, hittanórák tartatnak rendszeresen. A templomokat, egyházi épületeket renoválják, szépítik a testvérek, adományaikból és egyházmegyei segítséggel. Hála legyen Istennek azért, hogy megtartotta és megsegítette a szórvány- és kisgyülekezeteket. Ő áldja meg életünket, hogy hirdethessük az Ő szeretetét ott, ahová minket helyezett.

A találkozó szeretetvendégséggel ért véget.

Köszönjük a rátkai gyülekezetnek Nagy Károly és Nagyné Szilágyi Andrea lelkipásztoroknak, hogy megszervezték ezt az alkalmat, és szeretettel fogadtak minket. Isten áldása legyen életükön!

Bakys Jánosné
szórványügyi előadó

Bakys Jánosné egyházmegyei szórványügyi előadó a Zsoltárok 23 verseivel köszöntötte az egybegyűlteket. A köszöntőben elhangzott, hogy ránk is érvényes Dávid biznyságtétele: „nem szűkölködöm”, pedig mi sokszor az ellenkezőjét érezzük. Csökken a hittanos gyermekek száma, kevés az ifjú, s az idősek is lassan elmennek közülünk, és terveinket is sok áldozattal, nehezen tudjuk megvalósítani. Még-

Beszámoló a Lorántffy Zsuzsanna emlékév rendezvényeiről

Lorántffy Zsuzsanna Sárospatakra költözésének 400. évfordulója emlékeztére szentelt ünnepi év eseményei a nagyasszony életművének megismertetését és az érte való hálaadást szolgálják. A Zsuzsanna napi megnyitót követően Budapes-

ten a Benkő István Református Gimnázium és Általános Iskola névadója tiszteletére iskolanapot tartott, melynek keretében három újonnan felszerelt szaktanterem felavatása is megtörtént. A fizikai előadó Bay Zoltán terem lett, a rajzterem Lavotha Géza nevét hordozza, a hittanterem pedig Lorántffy Zsuzsanna emlékeztétét őrzi. A gazdag programú iskolanapon a diákok szavalaiból, a kis és nagykorús énekeiből összeállított műsort az új termék névadóiról elhangzó előadások követték, valamint átadta Pavletitsné Egressy Mária igazgató az „év pedagógusa”, korosztályok szerint „az év tanulója” és az „év osztályközössége” kitüntetések. Az igazgató ki- fejezte, hogy tudatosan szeretnék őrizni a Zemplénnel és Sárospatak való kapcsolat lelki-szellemi örökségét.

Sárospatakon Vigh Andrásné, a sárospataki nyugdíjasklub vezetője is alkalmat szentelt éves programjukban Sárospatak nagyasszonya életműve megismerésének. Ugyanígy Halász Magdolna a városi könyvtár olvasóköre számára szervezett előadást dr. Dienes Dénes professzor közreműködésével. A 25 éves fennállását ünneplő Művelődés Házában megtartott alkalmakon a hallgatóság nagy érdeklődéssel fogadta e nagy kincset képviselő, de sajnos a tapasztalatok szerint feledésbe

merült életművet, amelyre minden Sárospatakinak büszkének kell lennie, hiszen Lorántffy Zsuzsanna támogató és építő munkásságának, köszönheti a város és az iskola hírneve megalapozását. A gyülekezet és Sárospatak népe számára április 18-20. hétvégéje szolgált a Lorántffy Zsuzsannára emlékezés alkalmául. Lorántffy

Zsuzsanna életében április 18. nevezetes nap volt. A 16 évét betöltve e napon ünnepelték házastársi szövetségüket Rákóczi Györggyel. Hatvanéves korában pedig ugyanezen a napon ment el a földi világból, és nyerhette el megváltó Urától amaz új szövetség szerint az örök életet. Pénteken a művelődés házában Sarjadó hársfalevél címmel korabeli levelekből szerkesztett irodalmi összeállítás hangzott el Donkó József, Dér Krisztina és Kádárné Szász Hilda előadásában, valamint régi magyar zenét játszott a sátorlajújhelyi Lavotta kamarazenekar

Dombóvári János vezetésével. Szombaton a Rákóczi-várban Lorántffy Zsuzsanna élettörténetének krónikás elbeszélését hallották az érdeklődők. Vasárnap pedig a templomban istentisztelet keretében adott hálát Sárospatak népe nagyasszonya életművéért. Igét hirdetett dr. Bölcskei Gusztáv püspök, a Zsinat lelkészi elnöke. Köszöntötte az ünnepi alkalmakra eljötteket dr. Hörcsik Richárd polgármester. Megtisztelő jelenlétükkel emelték az ünnep fényét a Johannita, a Máltai és a Szent István Lovagrend képviselői, valamint a Szent Erzsébet Történelmi

Társaság tagjai. A jubileumi ünnepélyen vette használatba a gyülekezet azt az úrasztalai terítőt, amit egy mai hímező asszony készített el Isten dicsőségére, ősei adományozói példáját követve. A lenvász terítőn levő minta követi a 17. századi úri hímezés motívumkincsét, és közepén Lorántffy Zsuzsanna címerének ismertetőjele, a levágott ágon kisarjadt hársfalevél található, körbevéve a négy evangélista szimbólumaival.

A templomi alkalmat egy történelmi menet követte, melyen a Zempléni Lovas Egyesület tagjai mentek az élen, gyönyörű, ez alkalomra elkészült Rákóczi korabeli díszruhákat magukra öltve. A menet elhaladt a vártemplomnál, ahová egykor Lorántffy Zsuzsannát eltemették. Koszorú került a várra, ahol élt, és amelynek számos részlete az ő elgondolása szerint épült meg. Végül megérkezett a hosszan kígyózó menet a Református Kollegium mellett elhaladva az iskolakertbe, ahol 1931 óta áll a fejedelemasszony szobra, szeméit az egykor általa bőkezűen támogatott iskola jelenlegi nevezetes épületére, az „angol-internátusra” emelve. Az ünnepség mintájául az 1860-ban, Lorántffy Zsuzsanna elhunytja 200. évfordulójakor megtartott ünnepség szolgált, amikor a templomban Tompa Mihály szavalt a most is elhangzott, méltató költeményét. Adja Isten, hogy Lorántffy Zsuzsanna példája ma is sokakat ösztönözzön a hit és haza oltalmazására, tehetsége szerinti támogatására.

Virágh Sándor lelkipásztor

Hírcsokor a Sárospataki Református Gimnáziumból

XII. Tornyai Sándor Országos Fizikai Feladatmegoldó Verseny a református középiskolák számára 2008. április 4-6.

„Azok az emberek, akik nem tudományos munkát végeznek, abban a félreértésben élnek, hogy a tudósok széles körű ismeretei következtében vallástalannak kell lennie; ellenkezőleg, a mi munkánk Istenhez közelebb visz bennünket” (Ernest Rutherford)

ASárospataki Református Gimnáziumból 4 diáktársammal képviselhettük iskolánkat a Hódmezővásárhelyen megrendezett országos fizikaversenyen. Nagy megtiszteltetés volt mindannyiunk számára, hogy egy ilyen neves versenyen vehettünk részt. A versenynek a Bethlen Gábor Református Gimnázium adott otthont.

Április 4-én, pénteken délelőtt 11 órakor indultunk, délután 16.30-ra értünk oda. Hosszú volt az út, de Bodnár Laci bácsi mellett (aki most kisbuszunk sofőre volt), élmény volt utazni. Természetesen velünk jött még Nagy Ágnes tanárnő, aki mindannyiunkat segítette a felkészülésben.

Megérkezésünk után, 17 órakor dr. Gyulai József professzor úr izgalmas előadásán vehettünk részt, amely a nanotechnológiáról szólt. A fizika legújabb, talán legérdekesebb része ez. Rengeteg hasznos ismeretet szerezhettünk, információkat a megújuló energiaforrásokról – kiváltképpen a napenergiáról – és arról, hogy a tudomány és a természet egyre közelít egymáshoz. Eme tudományágban a matematika, fizika, kémia és biológia ismereteit együttesen kell alkalmazni ahhoz, hogy eredményre juthassunk. A nanotechnológia napjainkban kialakulóban van. Talán sokan azt gondoljuk, ma már mindent felfedeztek, de az előadáson láthattuk, hogy rengeteg kutatási lehetőség, felfedeznivaló áll még előttünk.

Az előadás után áhítattal nyitottuk meg a versenyt, majd egy kísérleti bemutató következett, a Bethlen Gimnázium fizikaszertárának évszázados elektrosztatikai eszközeit ismerhettük meg az iskola egyik fizikatanára, Nagy Tibor tanár úr előadásában. Az előadás egészen este 9 óráig elhúzódott, ezért szálláshelyünk elfoglalása után álomba merültünk.

Másnap, szombaton megírtuk a versenydolgozatokat a gimnáziumban 8.30-tól 11.30-ig. Mind a négy évfolyamnak 4-4 feladatot kellett megoldania. Volt idő bőven, alaposan átgondolhattuk a megoldást. A versenyen használhattunk bár-

milyen jegyzetet, könyvet, füzetet, táblázatot, valamint számológépet is.

A dolgozatok beadása után mindannyian futottunk Nagy Ágnes tanárnőhöz, hiszen nála már volt megoldókulcs, s megnézhattuk, kinek hány feladata lett jó. Míg délután a fizikatanárok a feladatlapok javításán fáradoztak, megnéztük a város egyik nevezetességét, az Emlékpont Múzeumot. A múzeum a kommunista diktatúra áldozatainak emlékére készült, helyi emberek beszélnek a szörnyűséges időkről, amiket át kellett élniük.

Este ismét egy kísérleti bemutatót nézhettünk meg. Dr. Molnár Miklós folyékony nitrogénnal végzett kísérletei mindnyájunkat lenyűgöztek.

A tanárok is elkészültek a javítással, próbáltuk is kiszedni tanárnőből az eredményt, persze sikertelenül. Így hát várunk kellett a vasárnap-i eredményhirdetésig, ahol nagy volt az öröm. A 12. évfolyamosok között Tamás Apor, 12. H osztályos tanuló IV., a 11.-esek kategóriájában Vígh Miklós 12. E osztályos tanuló szintén IV. helyezést ért el. A 10. évfolyamon Albert Áron 11. E osztályos tanuló II., Ráski Gábor a 10. A-ból XIV. helyezést ért el. Én a 9.-esek kategóriájában lettem II. Mindannyian nagyon boldogok voltunk, oklevelet, Áronnal ketten pedig könyvjutalmat is kaptunk.

A versenyt áhítattal zártuk, és hálát adtunk Istennek, hogy segített minket mindvégig, egész hétvégén.

Elért eredményünkért nagyon hálásak vagyunk felkészítő tanárainknak, Nagy Ágnes és Könnyű Jánosné tanárnőknek, valamint Szabó Attila tanár úrnak.

Iskolánk igazgatónője, Szatmáriné Tóth-Pál Ildikó igazgatói dicséretben részesített minket. A verseny óta rengeteg elismerést kapunk, nagyon jó érzés annak a tudatában lenni, hogy az iskola vezetősége, tanáraink és diáktársaink is büszkék ránk és velünk együtt örülnek elért eredményünknek.

Balla Gábor

10. E osztályos tanuló

Csengőbúcsú 2008.

A 2007/2008. tanévben 109 végzős diák vett búcsút az Alma Matertől a hagyományos csengőbúcsún. A kis harang szavára az idén négy osztály tanulói léptek ki a gimnázium épületéből, hogy aztán a templomban hallgassák meg az ApCsel 1,9-11 alapján Kovács József igéi útavalóját.

Az ünnepségen az itt maradó diákok nevében Víggh Miklós (12. E), a végzős évfolyam nevében Kovács Tibor 12. A osztályos tanuló búcsúzott, Mizsák Noémi (12. E) és Kópé Ildikó (13. E) szavallatát hallhattuk, majd köszöntő beszédek és díjátadások következtek.

Szatmáriné Tóth-Pál Ildikó igazgatónő beszédében a pataki diákok elszánt igye-

kezetét emelte ki, amellyel a feladatainknak megfelelnék.

Szűcs Endre egyházkerületi főjegyző köszöntőjében a pataki szót értelmezve a Patakért való jelentést emelte ki, és így adta át A Sárospataki Református Kollégiumért elismerést John William Shirley ny. nagykövet úrnak a pataki diákokat támogató sokéves áldozatos munkájáért, valamint A Tiszáninnen Református Diákja kitüntetését Kovács Tibor 12. A osztályos diáknak.

A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumáért Alapítvány Alma Mater Díja humán tagozatának kitüntetettje ebben a tanévben Kópé Ildikó (13. E), a reál tagozatban Tamás Apor (12. H).

Verspatak 2008.

A költészet napján iskolánkban ebben az évben 24 órás versolvasást szervezett a magyartanári és vallásanári munkaközösség. A keretet a szokványos heti iskolai rend adta, ehhez igazodtak a színhelyek, a témák és a közreműködők.

A Mudrányban versétlap és versitalap várta a vendégeket. Az ebédelőknek pincérkabátos tanárok szolgálták fel a különleges fogásokat. Sok fogyott a Pataki bor-

ból (Áprily Lajos verse), a Birkapörköltből (Berda József), sokan kérték az Albatrosz bevásárlószatyorral (Csukás István) nevű fogást. A látványt magyar filmek étkezéssel kapcsolatos képeivel pótoltuk.

A program a vízikapunál folytatódott, a kimenőidőhöz és a tavaszhoz illő módon szerelmes versek hangzottak el. A hétzáró áhítatot Kovács József diákpresbiterek közreműködésével tartotta a Mt 6,7-8 alapján. Az illusztráció Lázár Ervin Dömdödöm című meséje volt.

A délutánt az internisták csoportjai töltötték meg, előadásukban istenes verseket és a 100 éve született Wass Albert műveit hallgattuk.

Este Palágyi László (12. A) verseiből olvastak fel barátai, majd összeállítás hangzott el József Attila verseiből a 10. A-sok összeállításában. Késő este még töprenghattünk Fodor Ákos haikuin és ámulhattunk Nyisalovits Zsófia és Mózes Edina fotóin a Gondolkodtál már ma? című összeállítás keretében. Az éjszakai versolvasás élményével felnőtt korú diákjaink, a 13. E-szek és a Diákpresbitérium tagjai gazdagodhattak.

Péntek délelőtt a magyarórák kereteit tágitottuk ki, több osztály volt

*„A költészet tebát ilyen is, meg olyan is, csermelypatak, de hömpölygő folyam is.”
(Parti Nagy Lajos)*

együtt az imateremben, és tematikus vers-összeállítások hangzottak el: költők egymásról (12. E), magyarság (9. A) Varró Dániel és költőmintái (9. E), állatokról (8. H), kedves verseiket olvasták a 7. H-sok és a 11. E-szek. Megérkeztek a Kisrefi negyedikesei is, akik legutóbbi szavalóversenyük műsorát hozták el a gimiseknek.

A Verspatak a vasútállomáson ért véget, az utazó diákokat és felnőtteket búcsúversek gondolatai kísérték, s – bízunk benne, hogy – vonzották is vissza, ugyanúgy, mint minden érdeklődőt a már most megfogalmazott szándék: 2009-ben is VERS-PATAK!

Összeállította:

Sinkóné Tóth Zsuzsanna tanár

Diákpresbitérium a pataki Refiben

Eddigi tapasztalataimra alapozva úgy gondolom, hogy sokak számára lehet új az a fogalom, hogy diákpresbitérium. Három éve Kovács József és Török Béla tanár urak vezetésével indult útjára ez a kezdeményezés, amelyben a diákok lelkes csoportja vesz részt. Magát a szót, úgy tudnám behatárolni, hogy mi a gyülekezet helyett az iskola életének a szervezésében játszott szerepet, de igen sokrétű, az iskolaiakon túl még más feladatokat is ellátunk. A mi iskolánkban a Diákönkormányzat mellett, azzal szorosán együttműködve létezik a Diákpresbitérium. Sokszor mi képviseljük a Refit a testvériskolákban, és igyekszünk különféle programokkal színesíteni az iskola életét. Egyik ilyen programunk a már rendszeressé vált teaház, amelyet minden hónap utolsó csütörtökén rendezünk meg a sárospataki református gyülekezet Ifjúsági Házában a diákönkormányzattal közösen. Igen közkedvelt a diákok körében, hiszen a tea mellett mindig szolgálunk újdonságokkal. Általában saját kezűleg készíthetnek valamit az ide látogatók az éppen aktuális ünneppel kapcsolatosan, de volt már verses teaházunk is, ahol az eddig ismeretlen költő-palánták olvashatták fel saját szerzeményeiket.

Minden évben kiszállásra megyünk, ami egyrészt csapatépítő szempontból nagyon jó, de ezzel betekintést nyerhetünk a gyülekezetek életébe is. Múlt évben Munkácsra és a Mezőtúri Református Gimnáziumba látogattunk el, ebben az évben pedig Tiszaladányban töltöttünk egy hétvégét.

Fontosnak tartjuk a szeretetszolgálatot is, ezért segítjük szervezni a karácsonykor már hagyományos látogatást az erdőbényei öregotthonban és a zempléni egyházmegye családok átmeneti otthonában. Ebben a tanévben új helyre: Nagydobronyba is eljuttottunk.

A gimnázium csendes hétvégére általában különféle programokkal készülünk. Eddigi legnagyobb akciónk az Imakert volt, amikor az iskola udvarán egy kis külön szigetet alakítottunk ki, ahol sajátos módon, plakátokon dolgoztuk fel az Úri imádság szövegét, különféle vizuális eszközök segítségével.

Állandó programjaink közé tartoznak még a csütörtök esti bibliaórák, amelyeken Isten Igéjével foglalkozva vagyunk együtt, és ez az alkalom ad számunkra lehetőséget, hogy megbeszéljük a ránk váró feladatokat.

Számomra a legkedvesebbek programok a Refriss-adások, amelyek a sárospataki Karzat Rádió hallgatóinak nyújtanak egyórás

betekintést a gimnázium életébe. Kezdetben igencsak idegen volt számunkra ez a feladat, de úgy érzem, hogy mára már sikerült ezzel is megbirkóznunk. Igyekszünk az aktuális híreket közzé tenni, és előszere-ttel készítünk riportokat diáktársainkkal, akik a kezdeti félelmek után már teljesen megbarátkoztak ezzel a feladattal.

Rendkívül élvezzük, hogy ennyiféle feladatot láthatunk el, és mindezekért roppant hálásak vagyunk. Úgy érzem, így egy oldalon nem igazán lehet teljes körű tájékoztatást adni munkánkról, de egy kis ízelítőnek éppen megfelelő. Remélem, sikerült mindenki érdeklődését felkeltenem! Akik több információt szeretnének megtudni eddigi programjainkról, vagy a jövőbeli terveink iránt érdeklődnek, látogassanak el honlapunkra a www.patakirefi.tirek.hu vagy hallgassák a Karzat rádiót (Fm 95.1)!

A gyülekezetek képviselőit pedig arra kérjük és biztatjuk, hogy vegyék fel a kapcsolatot velünk, hiszen bármikor szívesen vis-szük el hozzájuk is az Isten szeretetéről szóló jóhírt az iskola köszöntésével együtt.

Dienes Franciska
diákpresbiter, SRK Gimnáziuma

„Csodaszarvas”- Kárpát-medencei Lévy Labdarúgóturna

A közelmúlt egyik hétvégén egymás után futottak be a mikrobuszok a miskolci Lévy József Református Gimnázium udvarára. Különböző „felségjelek” voltak a kocsikon: RO, U, SK, HR, H – de azok a középiskolás diákok, akik kiszálltak a buszból, kivétel nélkül mind magyarul beszéltek. Vendégek voltak ők határokon túli magyar református gimnáziumokból.

- Hogyan jött létre ez a mintegy százötven diákot megmozgató labdarúgóturna – kérdezem Parajos tanár urat, a „bükkki cserkészek” parancsnokát.

- A Lévy József Református Gimnázium és a fenntartásában működő 19. sz. Bükk Cserkészcsoport közösen szervezte ezt a tornát, a cserkészek közvetlen szervezésével és irányításával.

- Mi volt a céljuk ezzel a labdarúgóturnával?

- Hármast tűztünk magunk elé: versenyzési lehetőséget biztosítani a határokon túli magyar református középiskolák diákjainak; összeismertetni a szomszédos országokban élő magyar diákokat; és valahogy feledni, feledtetni a december 5-i „szégyen napját”.

- Milyen programok voltak a focin kívül?

- Péntek este Szarka Levente, Kun Zsuzsa, Jolsvay Levente cserkész segédtszettek vezetésével játékos ismerkedési estet tartottak a résztvevőknek. A kísérő tanárok pedig elvonultak és megbeszéltek a torna részleteit és megejtették sorsolást.

- Honnan jöttek a csapatok, és milyen szíszeg-mában bonyolították le a tornát?

- Külön fiú és lány kategóriában versenyeztek a labdarúgók. A résztvevő csapatok: Rimaszombat, Beregszász, Nagyberég, Zilah, Marosvásárhely, Eszék és a rende-

ző Lévy Gimnázium csapatai mérték össze tudásukat.

- Mikor volt a „nagy nap”?

- Szombaton reggel 9 órakor katonai induló hangjaira cserkészek felvezetésével: Felvidék, Kárpátalja, Erdély Délvidék és Anyaország táblák mögött vonultak be a csapatok az „arénába”. A „Nagy magyar téiben picike tüzek” című Reményik-vers után Hangó István lelkipásztor tartotta a nyitó áhítatot: „Nem koronáztatik meg, csak aki becsületesen küzd!” Azok a „picike tüzek” ti vagytok, mondta Ábrám Tibor igazgató úr, aki házigazdaként köszöntötte a Kárpát-medencéből összesereglett diákokat. Végül Koncz Ferenc országgyűlési képviselő a határok feletti összetartozás jegyében nyitotta meg a labdarúgóturnát.

- Akkor szinte futószalagon követték egymást a mérkőzések?

- Igen, A és B csoportban selejtező mérkőzéseken dőlt el a továbbjutás. Délután, illetve este pedig már helyosztó mérkőzéseket játszottak a továbbjutott csapatok.

- *Milyen volt a torna színvonala?*

- A pályán iszonyú kemény – de sportszerű – küzdelem folyt a győzelemért. A szépszámú közönség nagyon élvezte ezt a szikrázó játékokat.

- *Amikor nem fociztak, mivel mulatták el az időt a játékosok?*

- Drukkoltak a nekik szimpatikus csapatnak, vagy éppen a cserkészek teaházában ismerkedtek egymással.

- *Nagyon kibajtották magukat a játékosok?*

- Az biztos, hogy az első perctől az utolsóig keményen küzdöttek. De hát, milyen a fiatalság? Annyi tartalékuk még maradt,

hogy este a búcsúdisztkóban még „ráztak” egy jót.

- *Vasárnapra már csak az eredményhirdetés, díjkiosztás maradt?*

- Először záró istentisztelet volt, majd utána következett a díjkiosztó. A fiúknál I. helyezett a Marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum csapata, a lányoknál pedig a lévays Vadmacskák győztek.

- *Hogyan értékelné tanár úr a torna egészét?*

- A záró áhitaton azt mondta Hangó István négytiszteletű asszony: „Most pedig fogjuk meg egymás kezét!” Így énekeltek együtt a 395. református énekünket: „Isten szívében megpihelve forrjon szívünk egybe hát.” Kell ennél több?

- Köszönöm a beszélgetést.

Kun Zsuzsa, cserkész segédtitkárjelölt

Tavaszi konferenciák a Sárospataki Református Teológián A református teológia gyökerei, fejlődése és jövője

Március 12-én a Teológiai Akadémia Keresztyén Filozófiaintézete egész napos konferenciát rendezett. A felvezető előadás egyben a zempléni egyházmegye lelkészértekezletének nyitó előadása is volt. A walesi származású Dr. Alan Sell teológia professzor (az Akadémia tiszteletbeli tanára) előadásában rövid áttekintést adott arról, hogy a református teológia hogyan jutott el oda, ahol ma tart. Beszélt a református teológia „katolikus” szándékáról, illetve a református családot jellemző örömtelen szektás megosztottságról.

A teológiának az istentisztelettel, az etikával és az apologetikával való szoros kapcsolatával amellet érvelt, hogy a teológia az egész egyház feladata, nemcsak a professzionális teológusoké. A teologizálás módját illetően mintegy zárásként leszögezte: „Jóllehet a legnagyobb intellektuális erőbedobással kell előrehaladnunk, nem szabad elfelejtenünk, hogy elsődleges elhívásunk nem az, hogy vitákat nyerjünk meg, hanem hogy úgy ragyogjon rajtunk keresztül a világosság, hogy cselekedeteinket látva mások Isten dicséretére érezzenek késztetést.” Az előadást kiscsoportos megbeszélések, és az ott felmerült kérdések közös megbeszélése

követe. Délután professzor úr felesége, Dr. Karen Sell előadóművész, zenetanár látta el gyakorlati tanácsokkal a teológushallgatókat: hogyan őrizhetik meg az igehirdetői szolgálatban egyik legtöbbet használt eszköz, az emberi hang egészességét.

Rácsok Gabriella

Katechetikai konferencia Sárospatakon

Aprilis 9-én a Teológiai Akadémia Neveléstudományi Intézete „A játék a katechézisben” címmel szervezett konferenciát. Örömdetes volt látni, hogy a teológusokon kívül sok lelkész, katechéta érdeklődött a téma iránt, még határon túli résztvevők is voltak.

A konferencia előadója Miklya-Luzsányi Mónika volt, aki pedagógusként több éve foglalkozik a hitoktatással. Több keresztyén ifjúsági regény szerzője, legutóbb Dobos Károly életét feldolgozó könyve jelent

meg. Emellett férjével együtt sok olyan játékot fejlesztett ki, amelyek a hitoktatásban és az ifjúsági munkában használhatók.

Az előadó az ószövetségi páskaünnep bibliai leírását és a mai zsidóság által is gyakorolt formáját hozta fel példának arra, hogy a hit átadása lehet élményszerű, a gyermekek számára is érthető. A mai fiatalok keveset olvasnak, több interaktív, szemléletes játékhoz, tananyaghoz vannak szokva. Ezért fontos, hogy a hitoktatásban is szerepet kapjanak olyan játékok, amelyek segítenek megérteni a Biblia világát, a hitnek az igazságait.

Az előadás után a résztvevők ki is próbálhattak több bibliai játékot. Lehetőség volt a Parakletos Könyvesház által forgalmazott játékok, hitoktatói anyagok, könyvek vásárlására is.

Győri István

Bibliaismereti verseny a Sárospataki Teológián

A Biblia éve alkalmából a Sárospataki Református Teológiai Akadémia bibliaismereti versenyt hirdetett április 10-re egyházkerületünk középiskolásai számára.

14 csapat jelentkezett, és minden csapatban három diák izgult azon, hogy vajon mennyire sikerült elmélyülnie, megértenie a Bírák könyvében foglaltakat, illetve

Pál apostol életét az Apostolok Cselekedetei alapján. A diákok kerületünk két református gimnáziumából, illetve Szendrő, Vajdácskai és Pácini gyülekezeteiből érkeztek. A csapatok közti versenyt a pácini fiatalok nyerték, melynek tagjai Laczi Petra, Magyar Noémi, Oláh Viktória. A második helyezett a vajdácskai csapat lett, Hajnal Zsuzsanna, Kiss Noémi és Parajos Dóra tagsága mellett. A harmadik helyen pedig a Lévay Gimnázium 4. számú csa-

pata végzett, mely csapatot Ábrám Anna, Baintner Flóra és Boda Lídia alkották. Az egyik különdíjat, eredményes efezusi tudósításukért miatt, a Lévay Gimnázium 2. számú csapata kapta, ami Majoros Dávid, Matlák Zoltán és Tóth Fruzsina részvételének köszönhető. A másik különdíjat pedig Miskolczy Boglárka a Lévay Gimnázium diákja vehette át 99%-os írásbeli dolgozata megérdemelt eredményeképpen. (szerk.)

In memoriam Fekete Károly (1930-2008)

Zalaegerszegen született 1930. október 4-én. Édesapja lelkipásztor, aki az ottani gyülekezet alapítója, templomának és parókiájának építője, édesanyja Rácz Katalin tanítónő. A Mezőtúri Református Gimnáziumban tanult, majd a székesfehérvári Szent István Gimnáziumban érettségizett. Teológiai tanulmányait a Debreceni Református Teológiai Akadémián folytatta, itt tett lelkészi vizsgát 1956-ban. Lelkészi szolgálatot végzett a Debrecen-nagytemplomi gyülekezetben, Tornospálcán, Kabán és Nyíregyházán. 1978-tól 1989-ig a Nyírségi egyházkerület esperese. Felesége Csontos Erzsébet, két gyermekük született. Károly a debreceni Református Hittudományi Egyetem tanára, édesapja tanszéki utódja. Katalin zenetanár, Virágh Sándor sárospataki lelkipásztor felesége.

1974-től oktatóként részt vett a lelkész- és a diakónusképzésben. 1976-ban doktorált „Hunyadi Ferenc igehirdetése” című dolgozatával. 1987-től 1996-ig a debreceni Református Teológiai Akadémia, majd Hittudományi Egyetem Gyakorlati teológiai tanszékének vezető tanára. Több jelentős egyházkerületi és zsinati tisztségben szolgált. Teológiai tudományos és oktatói munkáját az alaposág, az elmélet és a gyakorlat egyensúlya jellemezte. Elméleti munkássága mellett is és nyugdíjba vonulása után is rendszeresen végzett igehirdetői szolgálatokat, a 80-as évektől másfél évtizedig írta a Reformátusok Lapjában az *Ige mellett* rovatot és lett ezzel egy szélesebb körű tanítója. Tanulmányai,

cikkei elsősorban a Theológiai Szemlében és a Református Egyházban jelentek meg. A tanszéki tanulmányi füzeteként hat kötetet írt, amelyek nemcsak teológiai tananyagként szolgálnak, de hasznosak a gyakorló lelkészek számára is. Fő szakterülete a gyakorlati lelkészi munka, az igehirdetés szolgálata, azon belül is a temetési igehirdetés kérdései voltak.

Sárospatakhoz nemcsak családi szálak fűzték, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia 2006 augusztusában – a Kollégium alapításának 475. jubileumi évében – avatta tiszteletbeli tanárává. Hallgathatták őt teológushallgatók tanévkezdő csendesnapon, tanévnyitó ünnepségen. Utoljára az Akadémia 2006/07-es tanévét záró istentiszteleten hirdette közöttünk az Igét Sámuel elhívásának története alapján: az idősebb, sokat tapasztalt szolgatárs szeretetével, féltésével szólt az elhívás és a hivatás komolyan vételéről a szolgálatra induló és már szolgálatot végző fiatalokhoz.

Emlékezete legyen áldott!

(Forrás: A Sárospataki Református Teológiai Akadémia évkönyve)

Élménybeszámoló a kerületi lelkészi-presbiteri konferenciáról

KERÜLETI ESEMÉNYEK

Isten kegyelméből Sárospatakról mintegy tizenketten vehettünk részt április 5-én a Miskolcon megrendezett lelkészi-presbiteri konferencián. Reggel minden irányból sok-sok gépkocsi és autóbusz érkezett a Miskolci Egyetem köré. Táblák irányítottak, jó volt látni, hogy itt szeretettel várnak minket. Az egyházkerületből több száz presbiter és lelképásztor sereglett össze az egyetem díszaulájába. A konferencia témája „A presbiter testi-lelki egészsége mint társadalmi felelősség” volt.

Csomós József tiszáninei püspök úr köszöntője után Bölcskei Gusztáv tiszántúli püspök úr áhítatával kezdődött az együttlétünk. Az 1Péter 2,11-16 versei alapján szolt az Ige. Elmondta, ma az az általános felfogás, hogy mindent meg lehet és meg szabad csinálni, azt tesszük, ami jól esik. Ezzel szemben az igei tanítás arra int, hogy van, amittől tartózkodni kell! Isten jobban tudja, hogy nem minden használ az embernek. Ahogyan a szervezet is jelez, tiltakozik, kiborul, a lelkünk, értelmünk, szívünk is károsodik, ha felelőtlenül cselekszünk. Ezért int és kér Isten Igéje: „Tartózkodjatok a testi kívánságoktól!” Az egyházat és a világot nem lehet ugyanazzal a mércével mérni. A világ lehet egyházellenes, de az egyház sohasem lehet világellenes. A világ azt mondja: „Szemet szemért, fogat fogért.” Az egyházban azonban más törvény uralkodik: szeresd ellenségedet, hogy jócselekedeteidet látva

dicsőítse Istent. Az igazi szabadság az, hogy szabad jót cselekedni: Istent félni, a királyt (minden emberi rendet) tisztelni, a testvért szeretni. Isten, Aki olyan csodálatosan tudott különbséget tenni a mi bűneik és mi közöttünk, Aki tudott különbséget tenni, amikor azt mondta, legyen világosság és váljon el a sötétség és a világosság, Aki tudott bennünket úgy szeretni, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, cselekedje meg, hogy legyünk és maradjunk alkalmasak arra a küldetésre, amiben állunk.

Ezután dr. Patkó Gyula, a Miskolci Egyetem rektora – aki maga is presbiter – ismertette a befogadó egyetem múltját és jelenét. Elmondta, hogy a műszaki egyetem őse az a Selmecbányai Akadémia volt, ahol a világon legelsőként oktattak felsőfokú kohászati-bányászati ismereteket. Az intézmény 1949-ben került Miskolcra mint Nehézipari Műszaki Egyetem. Ma valódi universitasként működik, ahol gépészmérnöki és informatikai, állam- és jogtudományi, gazdaságtudományi és bölcsészettudományi kar is van, sőt még zenészeket is képeznek. Töretlenül követelnek, szigorúság van, de volt már példa arra, hogy egy öregdiák egyszer visszajött megköszönni ezt a szigort, mert így lett igazán sikeres, megbecsült ember a munkahelyén. A köszöntésben az is elhangzott, hogy tanárok és presbiterek feladatai hasonlítanak egymáshoz, hiszen mindkettő munkájától függ egy közösség sorsa.

Dr. Kopp Mária helyett a budapesti Károlyi Gáspár Református Egyetemről dr. Lázár Imre docens tartott előadást „A magyar társadalom testi-lelki egészsége az ezredfordulón” címmel. Az Efezusi levél alapján (2,19-22; 3,17) különösen a szeretetre és a Krisztusban való meggyökerezésre irányította a figyelmünket. Rámutatott a társadalom betegségeire. A mai világ világban van. Hit nélkül, törvény nélkül minden felborul. Nincs biztonság, nincs igazság. Válságba kerül a család, a közösségek, bizonytalan a munkahely, rossz a légkör, bizalmatlanság, ellenségeskedés uralkodik. A családoknak kevés jövedelemből kell megélniük. A gyermekek nagy részének anyahiánya van, néha már a bölcsőtől fogva. Az anyák munka után este végzik az otthoni házimunkát, nincs idejük gyermekeikre, türelmetlenek, fáradtak, sokszor agresszívak. S ha a gyermek szeretet, odafigyelés nélkül növekszik fel, akkor nem tiszteli a nevelőit sem, rossz társaságba keveredik, pót- és kábítószerkehez nyúl. Ennek a társadalmi válságnak és megkötözöttségnek az oldalában nagy szerepe van az egyháznak. Akit Krisztus megszabadít, az valósággal szabad. Aki Krisztusban meggyökerezve, erősen áll a hitben, az tud jó illat lenni, sok szeretettel, odafigyeléssel, példamutatással szolgálni, s az isteni rendet megjeleníteni. A hit közösségi gyakorlásának, a közösségi vallásos élménynek gyógyító hatása van. A testvérek szeretete, megértése, törődése

gyógyít. Ebben kell a presbitereknek elő járni, munkálkodni, mert küldetésünk van a világ felé.

Ezután dr. Velkey György, a budapesti Bethesda Református Gyermekkórház igazgató-főorvosának „Népegészségügy, egészségügyi reform, református diakónia?” című előadását hallgathattuk meg. Beszél az ország jelenleg egyetlen egyházi kórházában folyó munkáról. A dolgozók, orvosok és ápolók imádsággal, szolgáló közösségként, nagy felelőséggel igyekeznek helytállni. Nem csak a test, hanem a lélek gyógyítására is odafigyelnek, hiszen ez a kettő összetartozik. Ehhez sok szeretetre van szükség. Tudják és megtapasztalják: aki másokat gyógyít, maga is gyógyul. Anyagiilag nehézségekkel küszködnek a megszorítások, visszavonások miatt, de Isten mind eddig gondoskodott róluk. Sokszor napról napra, adományokból élnek. Időnként hívő emberek összefogása menti meg a kórházat. Jelmondatuk: tartozunk az erőtlenek iránt. A kórház bejárati kapuján ez olvasha-

tó: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelttetek!”

A szünet után megtekinthettük a Maon szeretetotthon „Amália árnyszínháza” megható előadását, majd Csomós József püspök úr ismertette az egyházkerület szervezeti felépítését, a gyülekezetek, az egyházmegyék és a kerület bizottságainak feladatait. A konferencia zárszavát dr. Rózsa Tibor világi főjegyző mondta el.

Küldetésünkben erősítettek az értékes előadások és bizonyágtételek. Hálásak vagyunk, hogy ott lehettünk, egymás hite által erősödhattunk, s kérjük Istent, hogy a gyakorlatban is tudjuk kamatoztatni a hallotta-

kat. Segítsen meg, hogy ebben a kusza összevisszaságban, és az esztelen, hitetlen rohanásban az egyház oázis lehessen, s vezetői, presbiterei a szerető Istent képviselhesék!

Iszlai Jenőné
sárospataki presbiter beszámolója
(szerkesztőségi kiegészítésekkel)

A Tiszáninneri Református Egyházkerület küldöttsége Afrikában

Monile mose pingo! Ez a mi „Áldás, békeség” köszöntésünknek megfelelő gyülekezeti köszöntés Malawiban, a Közép-Afrikai Presbiteriánus Egyház (Church of Central Africa, Presbyterian, CCAP) gyülekezeteiben. Ígéretet tettünk vendéglátóinknak arra, hogy hazatérve ezzel köszöntjük először a Tiszáninneri Református Egyházkerület és a Magyarországi Református Egyház gyülekezeteit, a magyar reformátusokat...

De mi célból járt a tiszáninneri küldöttség Afrikában, hogyan jutottak el Malawiba, a Közép-Afrikai Presbiteriánus Egyház Livingstoniai Egyházkerületébe, majd a Dél-Afrikai Köztársaságban működő Holland Református Egyházba (Duch Reformed Church)? Fogadják szeretettel a két egyháztest testvéri köszöntését, és egyúttal a küldöttség beszámolóját utasúkról...

A Tiszáninneri Református Egyházkerület 24 éve ápol testvéri kapcsolatot az Egyesült Államokban működő Amerikai Presbiteriánus Egyház Missouri állambeli egyháztestével (Missouri Union Presbytery). 2004-

ben egyházkerületünk küldöttségeként Csomós József püspök, Ábrám Tibor főgondnok, dr. Börzsönyi József esperes, teológiai professzor, valamint dr. Dienes Dénes, a Sárospataki Református Kollégium igazgatója látogattak Missouriba, részt vettek a 20 éves kapcsolat tiszteletére is szervezett közgyűlésen, gyülekezeteket látogattak meg, különféle gyülekezeti szolgáltatókat végeztek, gyülekezetekkel és testületekkel találkoztak. Azóta is, minden évben a missouriak kisebb-nagyobb csoportja ellátogat Tiszáninnerre, gyülekezetekkel ápolnak testvérkapcsolatot, és támogatnak kisebb egyházkerületi programokat. A missouriak hosszabb ideje segítik a malawiakat, és tartanak fent velük testvéri kapcsolatot. Az ő kezdeményezésük volt, hogy záruljon be ez a kör úgy, hogy a Tiszáninneri Református Egyházkerület is felveszi a kapcsolatot a malawiakkal. Szándékuk nyomatékaént ők fedezték a háromtagú küldöttség utazási költségeit. Így indult útnak Ábrám Tibor főgondnok, dr. Börzsönyi József esperes, teológiai professzor és dr. Börzsönyi Józsefné nagytiszteletű asszony, azzal a küldetéssel és feladattal, hogy megismerjék a malawi egyházkerületet, gyülekezete-

it, intézményeit, és előkészítsék a két kerület együttműködését.

Malawi magyarországnyi területű állam Közép-Afrikában, a Malawi-tó (korábban Nyasza-tó) partján. A korábbi brit gyarmat, melyet Észak- és Dél-Rhodéziaként ismertettünk, 1964-ben nyerte el függetlenségét, és alakult meg területén Malawi, Zambia, Zimbabwe és Mozambik. Lakosságának lélekszáma is szinte megegyezik a magyarországgal, tizenkettőmillió lakják. A nagy különbség csupán az, hogy míg Malawi lakossága az elmúlt 5 évben másfélszeresére nőtt, addig mi évről évre kevesebben vagyunk...

Malawi lakosságának 85%-a keresztyén, közöttük is talán legnagyobb lélekszámot a presbiteriánusok tudhatnak magukénak. A skót misszió által alapított presbiteriánus egyház gyökere az 1880-as évekre nyúlik vissza, bizonyos területei a dél-afrikai holland reformátusok missziója nyomán alakult meg, a Közép-Afrikai Presbiteriánus Egyház megnevezést 1924-től viseli az öt egyházkerületbe szerveződő egyház. Ezek közül három található Malawi területén, egy Zambia és egy Zimbabwe területén.

A Malawi északi részén elterülő Livingstoniai Egyházkerület 21 kisebb szervezeti egységből (presbytery), a mi szervezeti fogalmaink szerint egyházmegyéből áll. 150 gyülekezet alkotja, 141 aktív és 35 nyugdíjas lelkipásztor van. Misszióját 13 területen végzi: a fejlesztési egység mezőgazdasági, út- és vízhálózat építési gyakorlati feladatokat végez, az egészségügyi egység 12 kórházat működtet és AIDS-prevenációs központot vezet, az oktatási egység 460 általános iskolát, 7 középiskolát, 1 szakiskolát, és 1 egyetemet működtet. A három lelkész-képzéssel foglalkozó teológiai fakultás egyike szervezeti egysége ennek az egyetemenek. Ezen kívül ifjúsági, nőszövetségi, egyház és társadalom, laikus képzés, misszió és evangélizáció, zene és kiadványok, vasárnapi iskolai, karbantartói és felügyeleti szervezeti egységekre tagolódik az egyházkerület missziói tevékenysége. Ezt tudtuk meg március 18-i megérkezésünk után Levi N. Nyondo nagytiszteletű úrtól, a Mzuzu város gyülekezetének lelkipásztorától, aki egyben az egyházkerület moderátora is. Az ő vendégük voltunk két héten keresztül.

Mzuzu Malawi fővárosától Lilongwetől 400 km-re északra található nagyváros. Már az odautazás során egyértelművé vált az, hogy az elsősorban mezőgazdaságból élő ország néhány városán kívül, az elszórt településekben nagyon szegényes körülmények között élnek az emberek. Vályogházaiak – jobb esetben ebből égetett téglaházaiak – esetlenek, többnyire megszáritott fűvel fedettek, a tehetősebbek esetén profizott bádoggal, vagy alumínium lemezzel.

A falusi házakon az ablakoknak csak a helye van, néhány helyen átetsző fóliát használnak, de az egyszerű házak többségében az ablakmelyedés szolgál a fény és a levegőcsere biztosítására.

Megtehetik, hiszen a nedves-hűvös időszakban sem megy a hőmérő higanyszála 6-10 fok alá. Az országot dél-észak irányban átszelő főút mellett időnként különféle termékeket és élelmiszereket árusító bódékból és komolyabb épületekből (üzletek, szolgál-

tató egységek) álló telep alakul ki, ahol a nap legtöbbször szakában nyüzsgő embereket lehet látni. Az út mentén gyalog közlekedő emberek látványa általános.

Mzuzu nagyváros más látványt mutat. A hatalmas területen elnyúló „nagy falu” központi részében bankok, üzletek, irodaházak, „bevásárlóközpontok” (Metro) sorakoznak, előkelő szállodája és egyéb közigazgatási és önkormányzati hivatala működik. Ahogy elhagyjuk a „központot”, különböző városrészekbe tömörülnek a lakóházak. Itt is van elit negyed (ők úgy nevezik, hogy „kis sűrűségű” városrész), nagyobb és tetszetősebb házakkal, és zsúfolt szegénynegyed, amely szinte semmiben nem különbözik a falu nyomorától.

A helyi gyülekezetet az 50 km-re lévő Ekwendeni nevű missziói központból alapították 54 évvel ezelőtt. Dinamikusan növekvő gyülekezet, különösen az utóbbi hat évben, amióta Levi N. Nyondo kapta feladatul a gyülekezet pásztorolását. A nagy területre (kb. 15-20 km-es terület) kiterjedő gyülekezetnek a központi istentiszteleti helyen (St. Andrews Church) kívül négy másik

négy prédikáló állomás közül egy van olyan stádiumban, hogy januárban vehették birtokba új templomukat, amelyet észak-írországi presbiteriánus segítséggel építettek, és meglátogattuk az alig egy hónappal ezelőtt alakult gyülekezetet, amelynek a deszkafalú, fű tetejű templomában a tiszáninneri küldöttség volt az első vendég.

„Ezek egy-két éven belül önálló gyülekezzé válnak”- mondta nem kis büszkeséggel a lelkipásztoruk. A gyülekezet a skót presbiteriánus mintát követi, jól szervezett, hatékony, a laikusokat is nagymértékben bevonó élő és gyarapodó közösség. A gyülekezetben három kör és tizenhárom bizottság működik. A férfikör 208 tagú, közülük 92 presbiter és 67 diakónus. Az asszonykör (nőszövetség) a legnagyobb létszámú és hatékonyan működő csoportja a gyülekezetnek: 694 tagja van, közülük 68 presbiter és 43 diakónus. A harmadik az ifjúsági kör, amely 358 tagot számlál. A három kör elsődleges feladata a gyülekezetben belüli evangélizáció. A nőszövetség nagyon hatékony diakóniai munkát végez, az árvagondozásban, beteglátogatásban, özvegyek megsegítésében. Mindhárom kör aktívan részt vesz az istentiszteleti alkalmak előkészítésében, és feladatuk van az istentisztelet alatt, különös tekintettel az úrvacsorás istentiszteletekre. A nőszövetségnek és a férfikörnek külön formaruhája van. A húsvét utáni vasárnapon az ifjúsági istentiszteletet teljes mértékben a fiatalok készítették elő és végezték a szolgálatot.

Érdeemes felsorolni a gyülekezet bizottságait, amelyek nemcsak vannak, hanem tevékenykednek is: tervezési és költségvetési, evangélizációs, iskolaügyi, zenei, prédikáló állomások, vasárnapi iskolai, gazdasági, nemzetközi kapcsolatok, információs, ellenőrzési, fegyelmi bizottságok. Ez az egyházkerület és gyülekezet szeretne a Tiszáninneri Református Egyházkerülettel szorosabb kapcsolatba kerülni, keresni az együttműködés lehetőségét.

(Ábrám Tibor, Dr. Börzsönyi József, Dr. Börzsönyi Józsefné)
(Forrás: www.tirek.hu)

*A tiszáninneri küldöttség vendéglátóikkal a lilongwei repülőtéren
Balról jobbra: Dr. Börzsönyi József, Rev. Levi Nyondo, Ábrám Tibor, Ruth
Nyondo (a lelkipásztor felesége), Dr. Börzsönyi Józsefné*

prédikáló állomása is van, a távolabbi városrészekben. Nagy ünnepekkor együtt van a gyülekezet, de egyéb vasárnapokon a területen lakó gyülekezeti tagok a prédikáló állomáson tartanak istentiszteletet, többször a presbiterok vezetésével. A prédikáló állomásokon eleinte egy nagyobb fa alatt tartják az istentiszteleteket, majd egyszerű deszkafalú, fűvel fedett templomot építenek, azzal a reménységgel, hogy idővel önálló gyülekezzé válva megépülhet saját templomuk. A

A Biblia éve

Az Egyházkerület a Biblia éve alkalmából megrendezett innepi kiállítás-megnyitójának adott otthont a sárospataki gyülekezet. Igét hirdetett dr. Kádár Ferenc rektor, rávilágítva a továbbadott isteni szó erejére és értékére. Ünnepi műsorral szolgáltak a Református Kollégium diákjai, melyben Gulyás Orsolya vezényletével gimnazisták zsoltárokat énekeltek, teológusok pedig különböző nyelveken olvastak szentírási részületeket, hálát adva, hogy Isten üzenete mára több ezer nyelven hozzáférhető, közte megszólalt Isten magyarul is. A dr. Dienes Dénes professzor által levezetett ünnepségen a Biblia-kiállítást Ábrám Tibor egyházkerületi főgondnok nyitotta meg, hangsúlyozva a Magyar ének egyik nagyszerű sorát: „...Bibliás ősök sírja fölött állva, találjon e nép végre önmagára...” A Nagykönyvtár dísztermében kiállított szentírások különle-

gességét régiségük és sokféleségük mellett egykori tulajdonosaik adták, akik emlékezetét is őrzik e megszentelt könyvek.

Virág Sándor, lelképásztor Sárospatak

A 2008-as évet a magyarországi keresztyén egyházak a Biblia évévé nyilvánították. Kérdezhetné bárki: miért van erre szükség, mit jelent ez nekem?

Lassan húsz évvel a rendszerváltásnak nevezett változások után még mindig azt látjuk, hogy a társadalom nagyobb része alig-alig tud valamit a Bibliáról. A harmincöt éven felüliek egyáltalán nem részesültek iskolai hitoktatásban, a fiatalabb nemzedéknek is csak egy kis része. Egy-egy bibliai szemelvény már megjelenik a mai iskolai tankönyvekben, de az emberek nagy többségének nincs valós és átfogó ismerete a Bibliáról.

Külföldi példák már vannak hasonló kezdeményezésre. A Biblia évét először a német nyelvű keresztyén egyházak hirdették meg 2003-ban. Ennek keretében ismeretterjesztő előadások, filmek, kiállítások, tv-műsorok, új, közérthetőbb bibliakiadások készültek. A végén egy nagyobb felmérés azt mutatta ki, hogy a lakosság több mint fele mondta azt magáról, hogy hallott a Biblia évéről és a Bibliával valamilyen szinten foglalkozott.

Hasonló megfontolások vezették a magyarországi egyházakat is, amikor ezt a programot elindították: kinyitni, érdekessé, érthetővé tenni a Bibliát azok számára, akik nem is

tudják igazán, hogy mi is az a Biblia, hogyan kell olvasni és érteni. Ennek keretében Bibliákat juttatnak az iskolai könyvtárakba, bibliai témájú konferenciákat, kiállításokat szerveznek. Az Országos Széchényi Könyvtárban novembertől lesz látható egy nagyon szép bibliakiállítás, a Művészetek Palotájában pedig szeptember 30-án lesz egy bibliai tárgyú zeneművekből álló hangverseny.

De természetesen a Biblia éve nemcsak a kívülállóknak szól! És itt

elsősorban nekünk, református keresztyéneknek kell feltenni a kérdést önmagunknak: hogyan is állunk a Bibliával?

Mit is jelent az, hogy magunkat az Ige egyházának nevezzük? Mit jelent a sola scriptura, azaz egyedül a Szentírás reformátori elve? Bár énekeljük a szép éneket:

Nem hagyjuk el a bibliát – de nem hagytuk-e el mégis a Bibliát?

A Biblia éve kapcsán kiadott Ötlettár eljuttott minden gyülekezethez, minden lelkészi hivatalba. Ez a füzet részletes, közérthető ötleteket, javaslatokat ad arra, hogyan lehet a Bibliát az egyházi évfolyamán, egy-egy gyülekezeti csoportban kinyitni, olvasni, titkaira rácsodálkozni, a Bibliával kapcsolatos programokat szervezni. Keressük ezt a füzetet, vegyük elő presbiteri vagy ifjúsági bibliaórán, egy-egy gyülekezeti alkalomra készülve!

Ezen kívül van egy internetes honlap (www.bibliaeve.hu) is, ahol a programokról, eseményekről tájékozódhatunk. Lehet gyülekezeti kirándulást is úgy szervezni, hogy részt veszünk egy-egy ilyen jellegű programon.

Végül két sárospataki programra is hadd hívjam fel a figyelmet. Már megnyílt és egész nyáron át látogatható a Kollégium Nagykönyvtárának bibliakiállítása, amely a könyvnyomtatás kezdetétől napjainkig mutatja be a Biblia kiadását, terjesztését. Június 6-án, pénteken 10 órától a Teológián konferenciát szervezünk a Biblia növényeiről, lesz könyvvásár és ekkor a Kollégium udvarán a Bibliai kertet is megnyitjuk.

Győri István
tanszékvezető
egyetemi tanár

Bibliakiállítás a Nagykönyvtárban

„Hamisságok örvényeiben vergődve”

A globalizáció világában áru az ember, az egészség, a betegség, a gyógyítás, a fiatalság, az öregség, az oktatás, az idősellátás: végeredményben minden. Az értékek egyedüli mérőeszköze a pénz, minden ítélet megalkotója pedig a piac, vagy az, amit annak neveznek. Témánk tehát a „modern rabszolgasors”, vagy kicsit magyarabban: az egészségügy felvásárlása, a tehetetlenné szabdaltszociális rendszer, a ledarálni kívánt nyugdíj, a közvagyon privatizálása, a liberalizáció nyomorba döntő csoda-varázsszava, a „fogyassz és éld ki magad alól a Földet” mozgalom - és főként, ami mindezek mögött rejlik. „Szabadságunkban” nem látjuk, vagy kevesen látjuk, hogy a Tőke rabszolgává kíván tenni. Megvesz kilóra, és mi áruljuk magunkat, földünket, népünket, hazánkat. Testestül-lelkestül. Ez a világ vagy tetszik valakinek, vagy nem. Vagy akar versenyezni, vagy nem. Dughatja a fejét homokba, vagy megpróbálhatja megérteni, mi történik hazájában, nemzetével, falujával, életével, jövőjével, gyermekei jövőjével. Áru-e minden, vagy lehet-e másképp? Egy sors létezik, vagy több alternatíva? Álmodhat-e, tehet-e bármit az, akinek nem tetszik a kibontakozó „új világ”? Emberi méltóság és emberi méltatlanság...

Erről kérdeztük Bogár László közgazdász professzort, Mezei István szociológust és Török István lelképásztor-vallás-tanárt.

Hamisságok örvényeiben vergődve

Aligha véletlen, hogy az örvény nemcsak a hétköznapi létünk egyik legfenyegetőbb jelensége, de, mint metafora is az ember onto-szociális lényegét roncsolja szét. Világértelmezési logikánk ugyanis az ősi időktől fogva bipolaritásokra, dichotómiákra épül: fény és árnyék, lenn és fenn, kinn és benn, jó és rossz, igaz és hamis... Az örvény azonban éppen ezt az ősi ontológiai mintát törli meg, benne ugyanis egy idő után a pólusok összekeverednek egyetlen pusztító kiszámíthatatlan kavargássá változtatva mindent.

Az egyén és közösségei elbizonytalanodnak, majd az eb-

ből kihajtó szorongás önpusztító indulatokká válván roncsol szét minden érték-teret.

A magyar társadalom még nem tart itt, de rohamos gyorsasággal haladunk ahhoz a ponthoz, ahonnan nincs visszatérés. Meg kellene tehát érteni, hogy mi gyorsítja folyamatosan az örvény egyre mélyebbre lehúzó kavargását.

A lét-mód, amelyben élünk maga a megvalósult abszurditás világa. Ezt a legdrámaibban az alábbi egyszerű összefüggés világítja meg. Mindenki tudja, hogy 3 perc alatt meghalunk levegő nélkül, 3 nap alatt víz nélkül, és 3 hét alatt élelem nélkül. Korunk világa mégis elszánt perverzítással pusztítja el azokat az évmilliók alatt kiformalódott ontológiai pilléreket, amelyek a jövő hét közepénél azért egy kicsit hosszabb ideig is lehetővé tennék, hogy lélegezhető levegőhöz, iható vízhez és ehető élelemhez jussunk. Vegyük észre, hogy a négy ős-elem közül három elpusztítása zajlik e folyamatban: a földdé, a vízé és a levegőé. És amivel elpusztítjuk ezeket, az a negyedik ős-elem, a tűz, vagyis az oxidáció, amivel a 200 millió év alatt létrejött ásványi szén, 200 év alatt elégetjük egy milliószorosára gyorsítván fel ezzel a szénkörczés milliárd éves mechanizmusait.

Mindez a világon ma már abszolút domináns pozícióban lévő nyugatias globalizáció segítségével zajlik, amelynek hatalmi intézményei buzgón propagálják a „Liberalizálj, Deregulálj, Privatizálj” profán „szent-háromságát”. Pedig van a világunknak egy fenyegető, sötét szereplője, amely szintén állandóan ezt ismétli. Ha megértenénk a „beszédét” körülbelül ezt hallanánk: „Teljes liberalizálást akarok, semmi ne lassítsa a sejtek szabad szaporodását! Teljes deregulációt akarok, a szervezet neuro-endokrin szabályozó rendszere ne „szóljon bele” a sejtek szaporodási folyamataiba! Teljes privatizációt akarok, hiszen mindenki tudja, hogy az immun-rendszer a szervezet „legrosszabb tulajdonosa” (lásd még „az állam a legrosszabb tulajdonos”), ezért tessék privatizálni, és hogy, hogy nem éppen az én javamra!” És már rá is jött a kedves olvasó, igen, a ráksejtről van szó, az akar mindig liberalizálni, deregulálni és privatizálni. Hogy aztán a globális birodalom urait végzetes tudatlanságuk, vagy végtelen cinizmusuk akadályozza-e annak felismerésében, hogy mindezzel a biztos pusztulásba hajszolják a világot, azt egyelőre nem tudjuk megmondani, de az idő sürget...

A globalitás hatalmi struktúrája, miután érzékelte, hogy a

AZ IGAZAT MONDÓ,
NE CSAK A VALÓDÍT

világ külső és belső „természete”, tehát az ökológiai és a szocio-kulturális szövet-rendszer a permanens globális polgárháború apokalipszisztát vetíti előre, válaszut elé került. Vagy felhagy a lét de-szakralizációjára épülő stratégiájával, és megkísérli a „re-szakralizáció” lét-módjának felépítését. Vagy a de-szakralizációt olyan végtelen mélységekig hajtja, amely valójában már nem más, mint a teremtett valóság „leváltása”.

Az ember, amióta képes a létről és benne saját létezéséről elmélkedni három kérdésre keresi a választ: mi az anyag, mi az élet és mi a lélek? A három kérdés valójában persze „egy”, hisz a lét három ontológiai szintjéről van szó csupán, amelyeknek talapzata közös. A valóság „leváltásához” tehát arra van szükség, hogy a globalitás „lét-mód műhelyeiben” felépüljön anyag helyett a MŰ-anyag, élet helyett a „genetikailag módosított” MŰ-élet, és az emberi lélek helyett a MŰ-identitásra épülő új lét-karakter. És a XX. század második felétől éppen ennek lehetünk tanúi! Az anyag-tudományok és a gigantikus vegyi-üzemek folyamatosan ontják a mű-anyag-félék ezreit, milliárd tonnait. A genetika-tudomány és az erre épülő „manipuláció” ontja a „módosított” élőlények százait. A globális média tematizációs és értelmező hatalmainak „vélemény diktatúrája” ontja a futószalagon készülő új lét-karakterű „ember-szerű lények”, az engedelmes fogyasztógépként működő „konzum-idióták” százmillióit.

Az emberi evolúció az elmúlt tízezer év során kettős szerkezetűvé vált. A „természeti” evolúció első rétegének sok millió éves folyamata tovább halad az eredeti medrében, hisz azt a civilizációt építő ember kultúra-teremtő képességének kialakulása nem befolyásolja. A kialakuló „spirituális evolúció” azonban a lét új minőségét teremtette meg. Kinyílik a lehetőség arra, hogy az emberi kultúra megértve létbe rejtett rétegeit, segítsen „lét-esülni” olyan folyamatoknak is, amelyek ugyan a lét-potencialítások, de emberi beavatkozás nélkül nem valósulhatnak meg. Az ember spirituális lényege ezzel felismeri a szakrális harmónia lehetőségét, ennek gondozására való hivatását. Felismeri, és gondolni kezdi a lét-szervező értelmet, és ezzel kinyílik a lét-harmónia folyama-

tos újatermelésének lehetősége, hiszen a kultúra eredeti fogalma gondozást, ápolást, befogadást jelent. Így válhatnánk a teremtés alázattal-teli „társ-szerzőivé”.

A modernitás azonban máig is beazonosíthatatlan folyamatok eredménye nyomán szembefordul ezzel a szakralitással, és kezdetét veszi a nyugatias modernizáció de-szakralizációs korszaka. A „the business of the business is the business” szakralitást pusztító lét-programja azonban csak úgy valósulhat meg, ha olyan rejtett pszicho-szociális arzenált hoz létre, amelynek segítségével képessé válik az emberben természet-adta módon benne lévő szakrális identitás észrevétlen „lecserélésére”. Ennek az identitás-cserének a gépezetét jelenti a globális média értelmező és tematizációs hatalma, beleértve a „szükséglet-termelés” egész reklám-marketing masinériáját is. A tematizációs hatalom kettős szerkezetű. Egy felől mérhetetlen rejtett hatalmat tart a kezében az, aki eldöntheti, hogy a világ végtelen történés-folyamából mi válik „hírré” és mi nem. Más felől óriási rejtett lélektani hatása van annak a sugallatnak, amit az fejez ki, hogy a hír-hierarchiában melyik hír hol foglal helyet, sugallva ezzel a világ figyelemre méltott történés-folyamának belső fontossági hierarchiáját. Az értelmező hatalom talán még ezeknél is nagyobb jelentőséggel bír, hiszen az, hogy milyen értelmezési keretben és milyen fogalom-készlettel írjuk le a hírré váló történéseket, az a mit sem sejtő befogadó számára eleve eldönti a világ-szervező értelem általa felfogott minőségét. Mindez egyformán érvényes a verbális és a vizuális „képi-értelmező” hatalom minden megnyilvánulására.

A globalitás lét-módja ezzel a tetszés szerinti identitás-cserével lehetőséget kap a mesterséges lélek felépítésére. Megnyílik előtte az út az engedelmes „tudat-cserélt” munkaerő és fogyasztóerő állatok gigantikus csordáinak „legyártására”. Ez a folyamat hasonlít a vírus patogenezisére. Amikor ugyanis a vírus behatol a gazdaszervezet sejtjébe „az első dolga”, hogy a sejtmag örökítő anyagában átépítse a genetikai kódokat, így a sejt ettől kezdve nem a saját szervezete specifikus fehérjéit fogja szintetizálni, hanem a víruséit, a gazdaszervezet sejtjei tehát „vírus-gyá-

rakká” válnak. A „nyálfolyós konzum-idióta” legyártott lét-karaktere így válik a tőke forgási sebessége gyorsításának biológiai „kellékévé”, amelynek, mint egy sajátos „bél-traktusnak” mindössze annyi a feladata, hogy minél gyorsabban és engedelmesen átpréselje magán azt a „junk food” logikára épülő fogyasztási-cikk tömeget, amely már termelése pillanatában veszélyes hulladékként tételezhető.

Talán ez a rövid áttekintés is meggyőzhet minket arról, hogy miféle veszélyek hordozója lehet, ha elveszítjük teremtetségünk leg-lényegét, az Isten-képmása ember képességét az igaz és hamis közötti különbségtételre.

Bogár László egyetemi tanár

Pörög a rabszolga

Sokáig úgy tudtuk, hogy az ember élete során a harmóniát keresi. A lélek, a test, az életmód, az emberi közösség harmóniáját. A gondolkodók azt kutatták, arra kerestek magyarázatot, hogy az ember ezt a harmóniát miért nem tudja megtalálni.

Új korban élünk, a mai kor embere már nem a harmóniát keresi, hanem az élvezeteket. Az emberi esendőséget most, a fogyasztás korában az árubőség teszi próbára, meg a „kényeztesd magad” egyre népszerűbb elve. A szabad idő eltöltése szórakozásba fullad. Sorolhatnánk tovább az új szokásokat, de a köznyelv bor-nírt szava,

a mindenre használt pörög jól kifejezi azt az értelmetlen, tartalom nélküli túlmozgást, amelybe most a világ süllyed.

Bársonyos, csiklandós örvények nyílnak körülöttünk. Egyre több és kifinomultabb élvezet csábítása húz, szív maga felé. A tilalomfákat ledöntötték, az útjelző oszlopokat nevetségessé tették. Minden szabad, ami élvezetet okoz, minden szabad, ami az érzékeknek jó. Ha az élvezetek hajszolásában megbetegszel, kigyógyít az orvostudomány, ha a lelked kiüresedik, pszichológus vesz kezelésbe. Hájrá, nincs kockázat, élvezd az életet! Nagy élvezetet okoz minden csábítás kiélése, kockázatmentes minden bűn elkövetése, „ha nem irányul más ellen” – mondják kaján képpel a liberálisok, és biztatóan néznek az öngyilkosságot fejében forgató szerencsétlenre. „Tedd meg, ha az neked jó, ha az neked megoldás!” Ha nem talál az ember lelki nyugalmat, örökös izgalma önmaga ellen fordul.

A kreatív körömépítéstől a testformáló szalonokig szakemberek tömege foglalkozik az önmagát kiteljesítő, csak magára figyelő egyénnel. Ránk vetik magukat az ételleiket ajánló tudorok. Csak ezt érdemes enni, csak azt vásárolj! Így aztán van, aki csak zöldséget hersegett a fogai közt, vagy csak fehérjét. Más meg csak vitamint. Nem, inkább teákat! Itt tolonganak a mániákus fogyókúrázók, kalóriatáblázatokkal a kezükben, centiméterrel a derekukon. Ha megállnak, csak azért, hogy a mérleg nyelvére pillanthassanak.

Szenvedély lett a technika imádata. Vegyünk új kocsit, olyat, amiben több kütyü csillog-villog! A terepjáró a divat, menjünk a hegyekbe, hadd döngjön az ordító zene. A technika csodái lenyűgözik, gúzsba kötik gyerekeinket. A mobiltelefon, a számítógép billentyűzete mintha ragacsos volna ujjainkhoz tapadva. Szemük a képernyőre szegeződik. Odakint esik? Fúj? Süt a nap? Csak ha a képernyőn látja, akkor igaz. Tárgyak tömegét visszük haza, építjük be otthonunkba és mindennapi életünkbe, nincs is időnk magunkba nézni, elmélyedni, elcsendesedni. A fétisek világa vesz körül minket. Kapcsold be a tévét, még egy kis hírt lefekvés előtt, hadd borzongjunk!

Van, akit a munkamániá kerít hatalmába. Az örökös, beteges dologkeresés. Napjainak, éveinek minden óráját munkával tölti. Mint az alkoholista, csak ő a munka rabja. Furcsa ellentmondása ko-

runknak. Akinek van munkája, túl sokat dolgozik. Már nincs megszabott, szabályozott munkaidő. Ki merne szólni, hogy otthon várnak, egyedül a család, és nekem is szükségem van rájuk! Csak a munka, amit el kell végezni. Dolgozz, amíg élsz! Közben, akinek nincs munkája, annak annyira nincs, hogy életét a dologtalan unalom hínározza szét.

Nagy vívmány, hogy a fogyasztói társadalom hihetetlen árúböségével ennyi embert el tud látni, de annak árán, hogy naponta szítja a vásárlás szenvedélyét. Tömegek életmódja lett a kószálás az árukkal megrakott polcok között. A sok holmi látványa, a kézzelfogható lehetőség, hogy minden polcon lévő dolgot kipróbálhatsz, mindez ravasz trükk, hogy máris elkezdjük sóhajtozni, bárcsak még azt is megvehetném! Van és lesz értelme az emberi életnek. Céljaink lesznek.

Keserves dolog az árúbösegről, a reklámok csábításáról beszélni akkor, amikor a magyar társadalom egyre nagyobb része sodródik a szegénység felé. De akkor mivel magyarázzuk, hogy az évek óta otthon unatkozó munkanélküli nem maga készíti, hanem presszóból viszi haza a kávé, a gyereke kólát hörpöl, csipszet rág, és jégkrémet majszol, ha nem az új, fogyasztói életmód utáni vágyakozással? Nem tud Adidas sportcipőt venni a szegény ember, hát kínai edzőcipőben, honkongi napszemüvegben és zselézett hajjal tangózik az utcán naphosszat, miközben gyomra korgását a kezében hurcolt tajvani magnó zenéje nyomja el. Színes tévé és hifi a putrikban is van, kezd felsorakozni melléjük a számítógép. El kell ütni valahogy az időt.

„Valamit venni mindenáron” – hajszálerekből indulva a verőereken át a bankokig, a nagytőkés társaságokig csörgedezik, folyik, ömlik a pénz. Kialakult az új világrend. Mindenkit bekapcsolni a sodró árba, gyereket, felnőttet ránevelni a piac szolgálatára. Mindig venni és mindenért fizetni. Az ételen, a ruházaton, a lakáson túl beszívárog a piac a gyógyításba, az oktatásba. Aki fizet, gyógyuljon, aki fizet, tanuljon. Ha pénzed van, lecsereleheted megunt testrészed újra, kifizetheted a következő menedzser- és kommunikációs tanfolyamod. Ne ragaszkodj semmihez, vegyél mindig mindenből újat! Ad-

dig tartsd meg a partnered, amíg örömet okoz! Cseréld le újra, hogy még nagyobb élvezet részese lehess! Valósítsd meg önmagad, vagyis mindig új élvezet után fuss! Ne hidd, hogy kiégsz, jön majd a szakosodott lélekgyógyász! Egyik kezében a mindent tudó horoszkóp, másik kezében a csalhatatlan erejű akupunktúrás tűkészlet. Néhány kezelés és máris futhatsz, vár a plaza! – kifelé menet minden kasszánál tessék fizetni! Ne feledd, ha a kezéd ráteszed a képernyőre, leszoksz a dohányzásról!

Ebben a kavalkádban mellénk sodródnak a régi eszmék rajongói, a hamis hitek követői. Akiknek a lelkében kicserélték az istenhitet a vezér imádására. Körmenet helyett a nagy felvonulások, szentek ünnepe helyett a mozgalom hőseinek imádata, Biblia helyett a nagy kommunista „klasszikusok” olvasása. Vagy ha már az sem, akkor a kötelező mindennapi méreg a párt újságaiból, a megmondóemberek tévés nyilatkozataiból. Micsoda rabszolgahad támadt a bálványok imádásából! Micsoda rabszolgahad él még mindig velünk! Kinevelték belőlük, nevetségessé tették szemükben a mennyet és a poklot, megkapták cserébe a kommunizmus utáni vágyat, a sírig tartó hűséget vezéreik iránt. Máig ez mozgatja érzelmeiket, ez biztosítja hűségüket. Bármilyen ostobaságot elfogadnak, ha a pártjuk vezérletével történik. Ha pártjuk embere lop, csal, hazudik, megbocsátják, elnézik. Csak egy halk (vezény)szó, és már tudják is, ki mögé kell fölzárkózni, kinek a nevét kell skandálni, kire kell egyöntetűen szavazni. A hitre szomjazó ember érzelmeit élő személyhez kötik, akit feltétlenül imádnak a nagy szovjet vezér óta a mai táncos pojjáig. Bálványimádás, bálványimádás fertője fortyog, kavargó körülöttünk és kiáltozzák kezükben lufit tartva: A buli színe vörös! A buli színe vörös! Amőbázz te is Feri-haverral!

Nyughatatlan, kiégett lelkek hada járja a haláltáncot, cserepes szájjal szomjúhozva a harmóniára, az emberi igaz szóra. Úgy szeretnék a lélek nyugvását, a mértéket dolgaikban, de nem merik még mondani: Uram, maradj velünk, mert esteledik.

Mezei István szociológus
Miskolc

Egy nagyon régi tendencia, emberi uralkodási vágy, a mások kárára hatalmasodni elv a mai világban is jellemző: bizonyos csoportok modern rabszolgaságot teremtenek a globalizáció hullámaikat meglövelve. A módszerek, eszközök, lehetőségek, mértékek és minőségek minden korszakban eltérőek, a jelenvalóság azonban egyformán igaz. Az egyén mai masszív gyűrésével meredeken szemben áll a Szentírás tanítása az emberről, az ember méltóságáról.

Ha elővennénk a Bibliát, és kinyitnánk mondjuk a nyolcadik zsoltárnál, valami ihlet olvasnánk: „Micsoda az ember, hogy megemlékezzel róla, és az embernek fia, hogy gondod van reá? Hiszen kevéssel tetted őt késebbé az Istennél, és dicsőséggel és tisztességgel megkoronáztad őt! Úrrá tetted őt kezeid munkáin, mindent lábai alá vetted...” Sok más helyen is olvashatnánk erről, és végeredményben azt kapnánk, hogy létezik olyan, amit emberi méltóságnak mondhatunk, és ez nem kevesebb, mint hogy az ember képes szabadon döntést hozni, tehát szabadsága van.

Ezt sokan egy teljesen profán (ál)humánus takaróval vitatják: hogyan is lenne szabad az ember például a mai társadalomban, ha mondjuk annak a „legaljára” született?

Ha az élet megélésének lehetősége, a választások lehetősége nem egyéb, mint bizonyos genetikai, társadalmi, neveltetés általi meghatározottságok összessége, akkor ez azt jelenti, hogy nem az ember dönti el, hogy mit csinál, illetve hogy kicsoda, hanem az és olyan lesz, amilyené a társadalom öntőformájába lötytyintve (lásd József Attila...) megformálja őt ez a meghatározottság. Az ember a Szentírás tanulsága szerint nem ilyen: az embernek Istenre való vonatkoztatásában

számos meghatározottsága van, azon belül pedig döntési felelőssége is van. Nem igaz tehát például, hogy az olaszliszka cigánynak nem volt lehetősége arra, hogy ne verje meg azt az embert. Összességében ugyanis az, hogy valaki milyen társadalmi helyzetbe születik, vagy milyen a tesztszteron szintje, még nem kényszeríti arra, hogy gonosz legyen. Ez az emberi méltóságról alkotott meggyőződés. Természetesen nehéz a lovakat kormányozni, amelyek be vannak fogva létünk szekerébe, ez azonban nem jelenti azt, hogy nem lehet a lovakat zabolázni: hogy hogyan szabályozom, és merre irányítom, attól függ, hogy miben hiszek, mit döntöttem el.

Ez nemcsak egy szép dolog az ember számára, hanem teher is. Heidegger azt mondja, hogy az ember viselkedhet autentikusan és lehet das Man. Az ember ezt a nagy felelősséget, amelyben teljesen magára van hagyatva, senkire se háríthatja – bár próbálja hárítani –, nem mondhatja tehát azt, hogy apám, anyám, vagy a társadalom tett gyilkossá, ilyené vagy amolyanná. Mégis nagyon jellemző, amit az ember legszomorúbb háritási módjának nevezhetünk: „én is azt csinálom, amit általában csinálnak”. Ez tulajdonképp az emberi méltóság feladása. Az ember lemond a saját méltóságáról, amikor divatokat, sablonokat követ...

Csak lemondani lehet erről a méltóságról, vagy elvehetik mások?

Jó esetben nem vehetik el. Az ember azonban borzalmas állapot. A bűn nem a tigrisekre, hanem az emberekre jellemző: az ugyanis, hogy ember képes szétroncsolni a másik emberi struktúráját, emberi adottság. Egyik állat nem tudja ezt a másikkal megtenni.

Az ember méltóságát el lehet venni erőszakkal: szörnyűségesen meg lehet alázni, meg lehet félemlíteni, vagy kemikálizációval is szét lehet zúzni a személyiségét. Lehet aztán szellemi eszközökkel manipulálni. Pusztán azzal azonban, hogy alacsony sorban tartom, nem lehet. Meg kell néznünk ehhez a keresztyéniséget, amikor útnak indul: az emberi, társadalmi szempontból kicsinyek és megalázottak között gyökerezik meg, és érteti meg velük, hogy nem azért fogadod el a helyzetedet,

mert gyáva vagy, hanem mert ami neked jutott, azt Istentől kapott feladatként fogadod el. Szolgáorban is lehet méltóságod, ha nem gyávaságból és gerinctelenségből szolgálsz, hanem azért szolgálsz, mert ezt fogod fel Istentől kapott szép feladatnak, amit te szépen, tisztán, emberi értéként végzel. Az emberi méltóságot tehát veszélyesebben veszik el azok, akik a szellemet erőszakolják meg, például azzal, ami a médiából ömlik és egyszerűen átmossa az agyat. Amikor nem azt mondják, hogy „vagy ezt csinálod, vagy lelőlek”, hanem egyszerűen csak jön és jön ez az áradat, és hozzászoktat ahhoz, hogy „ez van”. Takaró Mihály irodalomtörténész mondta egyszer, hogy rendszerváltás után megjelent a „na és” kultúrája (Horn Gyula), amely mostanra átalakult az „ez van” kultúrájává. Az embert meggyőzték arról, hogy annyira tehetetlen a gazdasági és egyéb áramlatok folyamataival szemben, hogy egyetlen lehetősége, hogy azt mondja: „ez van”, „nem tehetek semmit”.

Mit lehet ezzel szemben tenni?

Például azt, ami mi itt most ketten tesszünk, hogy az ember méltóságáról elmélkedünk, beszélgetünk. Ha minél többen beszélgetnek erről, ha a tanár a diákkal erről beszélget, ha az egyetemeken, baráti körökben erről beszélgetnek, akkor ez a gondolkodás embereket és közösségeket is átformál.

A mai magyar nemzet nem késett még el ezzel? Nem sodródunk kiszolgáltatottan? Meg lehet még változtatni életünket, melyben sokak lemondanak „méltóságukról”?

Van, amiről lekéstünk nemzetként. Ez sajnos matematika. Az hogy egy magyarnak nevezett nemzet rohamos és tragikus csökkenése fel fog gyorsulni, már most megállíthatatlan. Azt azonban nem lehet megakadályozni, hogy legyenek értékorientált rétegek. A nagycsaládos ember az, aki egyfelől nem a civilizációs igények rabja, másfelől pedig tudatosan törekszik arra, hogy minél több életbe átültesse az értékeket. Ha ezek bátran, merészen belevágnak abba, hogy felnevelnek 3-4-5 gyermeket is, akkor értékorientáltan is változhatnak a demográfiai folyamatok, mivel így a nagycsaládosok gyer-

mekei fogják alkotni azt a generációt, legalább is egy jelentős részét. Ez természetesen nemcsak abban jelentkezik majd, hogy nem fog lemenni tragikusan 9-8-7-6-5 millióra a népesség, hanem abban, hogy ezen belül több lesz az értékorientált ember. Aki ugyanis nem az, nem fog szaporodni. Lehetőség rejlik abban is, hogy ez a réteg megtalálhatja azokat, akik nagyon szegény és összeszorított körülmények közt élnek: a középosztály és az elszegényedett rétegek találkozásában.

Ma azonban azt igyekeznek erősíteni, hogy nincs szolidaritás, és a ma embere azt mondja: elég nekem a magamé.

Én azt nem mondanám, hogy nincs ma szolidaritás – még ha a „média” ezt mondja is. Gondoljunk bele, hogy mennyi alapítvány létezik. Lehetnek közöttük persze szélhámosak is, de sok mindenért benyúlunk a zsebünkbe. Megkérdeztem az osztályomban, hogy az egészen szerényen gondoskodó szocializmus és a mostani pocsékság között mi az, ami mégis ennek az előnyére dönti el a kérdést. Az egyik diák azt felelte, hogy ez a rendszer inkább indítja az embereket arra, hogy bizonyos dolgokhoz hozzátegyék magukat személyesen, azaz segítsenek. Mi öregek valóban a szocializmusban szocializálódtunk, és állandóan előjön, hogy gondoskodják az állam, gondoskodják a társadalom. Mivel azonban nem gondoskodik, nem is válthatja ki a személyes odafigyelést, a segítség kötelezettségét vagy indíttatását. Itt nemcsak arról van szó, hogy mennyi pozitív lehetőségem van arra, hogy másokon segítsék, hanem hogy valóban azt gondolom-e, hogy másokon segíteni kell.

Ma minden azt sugallja, hogy a gyermek az szegény-ségi tényező, a szegényekkel miért foglalkozzam, nincs hozzájuk közöm, inkább felfelé kellene törekednem és megvalósítani önmagam...

Itt lép be az, hogy az ember Istenre függesztett lény. Vagy azt mondom, hogy ez egy olyan sodrás, amelynek nem lehet ellenállni, vagy tudomásul veszem, hogy

létezik ez a sodrás, és ennek ellenére ragaszkodom ahhoz, hogy másképpen kellene lennie.

Hogy hogyan kellene lennie, az nem attól függ, hogy mennyire sikerül azt megvalósítani. Örülni kell annak, amikor azzal találkozunk, hogy egyik ember nem egy el közömbösen a másik ember dolga mellett. Ez pedig nem mennyiségi kérdés, hanem az emberi méltósághoz tartozó kérdés.

Tudunk mi keresztyén közösségekben, gyülekezetekben ilyen közösség lenni?

A keresztyén közösség az egy más rejtély, más titok. A diakónia lehet egyéni is, nem feltétlenül közösségi csatornákon keresztül működik. A jótékonyság nem feltétlenül az egyház feladata, inkább a keresztyén emberé. Az egyháznak nem elsősorban az a feladata, hogy különféle jótékonysági mozgásokat szervezzon, hanem hogy olyan lelkületet sugározzon át a Jézus Krisztus üzenetén keresztül, ami embereket valamerre indít, tehát megtermékenyít. Ezeket az embereket pedig anélkül is, hogy ismernék egymást, maga az Ige köti össze.

Könyvajánló

Benke György, Akik előttünk jártak 2

(Mezőkövesd, Kiadja: a szerző, 2007.)

Megrendelhető a szerzőtől

„Azokról a tiszáninneni református lelkipásztorokról van szó ebben a könyvben, akik a 20. században szolgáltak a magyarországi református egyházunknak ebben a kerületében, és 1945-200 között haltak meg... E könyv első része közvetlen folytatása a 2001-ben megjelent első kötetnek. Néhány lelkipásztor temetésén elhangzott igehirdetés, vagy róluk megjelent nekrológ vagy visszaemlékezés olvasható itt... A második kötet derekas része több mint 350 lelkipásztor életrajzát tartalmazza... A könyv harmadik része segítséget jelenthet a püspöki hivatalnak és esperesi hivataloknak különösen annak nyilvántartásában, hogy a múlt század második felében melyik gyülekezetnek ki volt a lelkipásztora.” (Részletek a könyv előszavából)

FÓRUM

Profán apokalipszis

Imé elragadtattam lélekben és vite-
ték a négy folyó partjára s nem ér-
tettem, hogy miért. S akkor han-
got hallék, mely azt mondja vala:
– Légy egy kissé türelemmel, majd
megérted.

S láttam, hogy egy emberformájú köz-
eledik és leül vala egy székbe, mely veres
bársonnyal vala borítva. S igen meresztém
szememet s törém a fejemet, de nem jö-
vék ismeretére az emberformájúnak, pe-
dig ismerősnek tűnt. Akkor ismét hangot
hallék, mely ezt mondja vala. – Akit látsz,
az Szadduceus. S akkor kezdék elmémben
megvilágosodni. S ímé egy másik ember-
formájú is közeledék, s az is üle egy szék-
be, s az a szék is veres bársonnyal vala bo-
rítva. S ismét meresztém szememet és tö-
rém fejemet, de nem jövék ismeretére az
emberformájúnak, holott ő is emlékezte-
tett valakire. Akkor ismét hangot hallék,
mely ezt mondja vala: – Akit látsz, az Fa-
rizeus. Megdöbbenék pedig, mert látám,
hogy ezek ketten igen egy húron pendü-
lének, holott emlékezém arra, mikor a
Szadduceus igen szidja vala a Farizeust, s
állítja vala magáról, hogy ő antifarizeus. S
az is eszembe juta, hogy a Farizeus is el-
lene beszél vala egykor a Szadduceusnak.
Szóla pedig ismét a hang hozzám, mond-
ván: – Óh, te balga lélek, hát nem tudod,
hogy az szemfényvesztésnek játéka volt?
S akkor igen figyelék és keblemben fel-
ettébb izgatott valék, mert érzém, hogy
nagy titkoknak látására és hallására vitet-
tem vala lélekben a négy folyó partjára.

S ímé látám szemeimmel és hallám füle-
immal, hogy a Szadduceus megnyitja vala
a száját és szól és beszél vala a Farizeus-
hoz, mondván: – Itt az idő, hogy eladjunk
ismét valamit a mi hasznunkra. Válaszolá
pedig a Farizeus: – Már mindent eladtunk,
amit atyáink eloroztak egykor az ember-
ektől. Úgy, hogy ők is, mi is megnyúz-
tuk már őket többször is. Akkor mondá a
Szadduceus. – Jól van, akkor adjuk el ma-
gukat az embereket. Szól pedig a Farizeus
és mondja vala: – De talán ha ők ezt nem
akarják?! Mondá pedig a Szadduceus: –
Talán nem azért áldozánk igen sok arany-
akat és ezüstöket és fizetünk vala nagy

pénzeket és osztogatunk kitüntetések-
et a mi szolgálóinknak: íróknak, költőknek
és hírmondóknak, hogy azok kimunkál-
ják, hogy az emberek ellentmondás nél-
kül hajtsák igába fejüket?! Válaszolá pedig
a Farizeus: – De bizony azért. Sikerüle is
a bársonyszékekbe ülnünk, mert ők hir-
detik vala nagy fennszóval, hogy amit mi
hazugságnak okából mondtunk, az az iga-
zság. Maradtak azonban még megátalko-
dottak. Szóla pedig a Szadduceus, mond-
ván: – Azok antiszadduceusok, szélsősé-
ges felforgatók, az életünkre törnek! Majd
küldénk üzenetet az Óperencián túlra,
hogy ott élő hatalmas barátaink is mond-
janak ítéletet fölöttük. Ez elég, hogy el-
hallgassanak. Megnyugodék ebben a Fa-
rizeus és örömmel egyezik meg a Szad-
duceussal.

S látám, hogy a Szadduceus és a Far-
izeus törvényt hoznak vala arra, hogy az
emberek tartozzanak az ő életüknek tel-
jességével a Mammonnak. De az embe-
rek nagyobb része elveté az ármánnyal
teljes törvényt. S ímé látám azt is, hogy
ez után a Szadduceus és a Farizeus ismét
marakodnak vala egymással a megmaradt
kevés koncon. S hallám, hogy a Szadduceus
kívánja vala a Farizeusnak eltávozását az
ágyék hajlásánál lévő szeméremtestbe.
De a Farizeus kapaszkodék vala a veres
bársonnyal borított székbe. S megértém,
hogy mindez ismét szemfényvesztés vala.

Akkor látám, hogy egy prófétaformá-
jú közeledék és odajöve hozzám. S igen
megrendült valék az én lelkemben, mert
igen gonosznak tűnnek nékem a Szadduce-
us és a Farizeus, és az én szívemben igen
háborgok vala. Akkor szóla a prófétafor-
májú, mondván. – Jaj a Szadduceusoknak
és a Farizeusoknak, mert elviselhetetlenül
nehéz terheket hordanak össze és raknak
az emberek vállára, de maguk ujjal sem
hajlandók mozdítani rajta. Jaj nekik, mert
minden tettükben az vezetői őket, hogy
az embereket félrevezessék és ez által
a saját zsebüket megtömjék. Jaj nektek,
képmutató Szadduceusok és Farizeusok,
mert felemésztitek az özvegyek és árvák
vagyonát, közben az emberek jótévőinek
mondjátok magatokat! Jaj nektek,

mert akit magatok közé edesgettek, a
kárhozat fiává teszitek azt! Jaj nektek,
mert kívülről igazaknak látszotok az
emberek szemében, de belül tele vagytok
képmutatással és fekélyes gonoszsággal!

Akkor a prófétaformájú eltávozék
tőlem, és én magam maradék a négy folyó
partján, de lelkemnek háborgása nem
csillapodék. Én, DiDimus, hallottam és
láttam mindezeket, sőt még nagyobbakat
is. Akinek van füle a hallásra és szeme a
látásra, ímé az is hallja és látja!

*(Szerkesztőségi megjegyzés: A fenti írás a fan-
tázia szüleménye. A valósággal, valós szemé-
lyekkel, csoportokkal stb. való bármilyen össze-
függés vagy felvetődő azonosság csupán és kizáró-
lag a fatális véletlen műve lehet.)*

Beszélgetés Rácz Béla bácsival

Rácz Béla bácsit sokan a harangok villamosításáról ismerik. Mádon, otthonában látogattam meg a 82 esztendőös tanítót, tanárt, kántort. A kapun át a kertbe lépve egyszer csak éles, alig hallható sípolás fogad. Mint megtudtam: saját fejlesztésű macskariasztó, amely mozgást érzékelve ad ki éles hangot, hogy távol tartsa a macskákat. A bejárati ajtót nyitva zenét hallok. Kiderül, az ajtó nyílását hivatott jelezni, amióta valaki nem „hivatalosan” látogatta meg a lakást, nem is jó szándékkal. A dolgozószobában megdöbbenek. Hallottam már számítógépező, internetező nyugdíjasokról, internetes nagypapákról és nagymamákról, de azért ez mégis megdöbbenítő. Óriási monitor, mellette hangfalak, előtte mikrofon (többek között a „szkájpolás”!!!), a „gép” tetején web-kamera (el sem tudom képzelni, mihez), nyomtató, és ami csak szükséges lehet egy igazi 21. századi „homo kommunikátor” számára.

Megdöbbenésemet visszafogva először mégis a harangokról kérdezem Béla bácsit. Honnan jött az ötlet egyáltalán?

Annak idején még volt harangozó az egyházban. Később hol volt, hol nem volt. Előfordult, hogy a presbiterek harangoztak, végül pedig maga a lelkész, de ő is elunta, ami nem is csoda: 85 lépcsőfokot megmászni fölfelé a harangozásért, utána meg lejönni. Megcsináltatták tehát a harangot egy motoros berendezéssel, nem is olcsón, mégis állandóan csak a baj volt, vele: csattogott, zörgött, tört, csúszott, folyton javítani kellett. Zergi Gábor volt akkor a lelkész, ő hallott arról, hogy létezik valahol valamilyen másféle megoldás. Hívott, hogy nézzük meg. Megnéztük. Egy elektromágneses húzóberendezés volt. Az a megoldás, amit láttam, nekem nem tetszett. Kezdtém spekulálni, hogyan lehetne jobban megoldani, és sikerült is. Az ÉMÁSZ-nál volt egy mérnök barátom, ő segített leírásokkal. Így készítettem el az első harangvillamosítást már több mint 25 éve. Ez

azóta is működik, talán ha két esetben volt vele baj: egyszer villámcsapás érte, egyszer valami apróbb javítanivaló volt vele, egyébként megy, szépen dolgozik. A szomszéd katolikusok is hasonló helyzetben voltak, és megkértek, hogy csináljam meg nekik is a harangot. Azt is megoldottam. Így adtak aztán kézről-kézre egyre több helyre. Talán 136 községben jártam. Az két harangjával elég sok. Zsurktól kezdve fönn a határon, de jártam Kárpátalján, meg Debrecenen túl is, jártam Szabolcsban. Szóval elég nagy körzetet jártam be. De sohasem a pénzkeresésért mentem. Ha azért csináltam volna, akkor most nem egy 25 éves Zastavám lenne... Szóval annak idején még Balathy Jóskával... Józseffel jártunk így szerelni, ő jött nekem segíteni. Ezt a munkát nem szabad egyedül végezni, mert balesetveszélyes. Az ember például odaragad az áramhoz, aztán magas lépcsőket kell megmászni, beakadhat a lába, leeshet. Együtt dolgoztunk. Bevált ez a módszer. Volt, aki le is koppintotta, de ez engem egyáltalán nem zavart. Bárkinek odaadtam a leírást is. Kárpátalján, Váriban is úgy adtam oda, hogy keressenek egy embert, akinek én elmagyarázhatom, hogyan működik, hogy ne kelljen innen oda utazni, ha valami baj van vele, mert az nagyon körülményes.

Visszagondolva: a kis csengőktől a Kossuth utca harmincegynehány mázrás harangjáig sokfélét villamosítottam. Sok baj volt vele, de Jóska kért, hogy csináljuk meg, hát megcsináltuk. És sikerült. Pedig attól féltem, hogy belebukunk. Itt van ez a fülhallgató a fülemben: lehet hogy a harangoknak egy kicsit köze van hozzá. Jóska általában befogta a fülét, amikor próbálgattuk a harangot. Szóval tönkrement a fülem, de lehet hogy a korról is együtt jár ez már.

A harangvillamosításon túl a kántorság is „hivatalosan” köti az egyházhoz.

Itt születtem Mádon, a polgári iskola után pedig Nyíregyházára men-

tem tanulni – ahol a nagynéném lakott. Itthon rendszeresen jártam templomba – édesapám gondnok volt –, és a kántor megkért, hogy bizonyos hangoknál (h-nál, c-nél) húzzak ki regisztereket, hogy hangosabban szóljon, amikor magasan énekelnek. Akkor úgy ellesegettem, hogy mikor melyik billentyűt nyomja: ennyi előnnyel mentem a tanítóképzőbe. Amikor elmentünk a tanítóképző mellett, a nagynéném és nagybátyám megkérdezte: „Na, hová menjünk? A Kereskedelmi-be vagy a Képzőbe?” Én hallottam, hogy a Képzőben fent szól a zene, zongoráznak, szól a harmónium. Ezt választottam. Csak rövidre sikerült a diákélet a háború miatt. A háború után a Kálvineum (református tanítónőképző) szervezett egy nyári tanfolyamot, ahol az elvesztett évet pótolhattuk (3. évet), a 4-5. évet pedig itthon, mint magántanuló végeztem, mert volt egy ilyen lehetőség. A kántor oklevelet Debrecenben szereztem meg. Így kerültem az orgonához, ez volt a vágyam.

Úgy tudom, nem csak a háború okozott nehézségeket, de az utána következő „rendszerbe” sem illett bele egyszerűen.

Nem. Az édesapám gondnok volt a református egyházban, már az is egy nagy bukfenc volt. Egyszer át is helyeztek, végül mégsem kellett elmennem. Akkoriban itthon barkácsoltam, megismerkedtem a televízió technikájával, szerelgetésével. És akkor jött 1956, amibe csak úgy belecsöppentem. Itt van, ez még megmaradt: a Munkás-Paraszt Tanácsnak a felhívása: munkástanács elnököt kellett választani. Ezt azonban senki nem merte elvállalni, én ugrottam be, én vállaltam el.

Mit jelentett ez?

A biztonságot kellett fenntartani: szerveztünk nemzetőrséget. Meg kellett szervezni az élelmezést, azt is, hogy a munka menjen. Ez volt a lényeges.

Miért tetszett elvállalni?

Nem csak beugrottam, untam is már az addigi rendszert. Ahogy tap-

PORTRÉ

solni kellett „éljen Rákosi”. Én magamban mindig így tapsoltam: „Féljen Rákosi”. Kelltt... A nevelés területén is beleszóltak mindenbe. Egyszer például számon kértek a kondenzátor tanításakor (a felügyelő), hogy nem szóttem bele a tanításba, hogy tulajdonképpen a bibliai frigidáda is csak egy kondenzátor... Mindenből politikát csináltak. A tojásbeadás, a terménybeadás. Meg kellett hogy bukjon az a rendszer.

Ez veszélyesnek tűnik nekem, aki a történelmi tanulmányaimra hagyatkozhatom a megértésben...

Veszélyes volt. Voltak, akiket be is kaszniztak. Nekem hogy úgy mondjam, szerencsém volt. Az akkori rendőrt meghagytuk, mert jó ember volt, csinálja a dolgát. Amikor híre jött, hogy begyűjtés lesz, akkor mindig szólt nekem. A begyűjtésekkor – nagy ünnepekkor – beszédtek az ilyen embereket, és „elbeszélgettek velük”, vagy ki tudja, mit tettek. Ilyenkor én elindultam itthonról, vonatra ültem, és utaztam Budapest felé, hogy valahol legyek. Így nem voltam itthon, nem tudtak elvinni. Persze félt, izgult az ember...

Jobb lett a forradalom után?

Dehogy. Maradt minden a régi. Nem akarom mondani: még most is... Ahogyan egy párttitkár mondta: olyan hatalmam van, hogy magam is megrettenek tőle. És olyan volt... Hátrány volt az is, ha az ember templomba járt. Nekünk, pedagógusoknak nem nagyon lehetett: „példát kellett mutatni”. Az esküvőm is gyertyafénynél történt, mert még a vilányt sem mertük felkapcsolni a templomban. Csak néhányan voltunk. Gondolom, nem hitték, hogy nem esküdünk meg templomban, de nem adtam „példát”.

Ad-e valami többletet a hátrányok ellenére, ha valaki keresztyén?

Sőt. Többször történt olyan az életemben, amikor ezt éreztem... A háborúkor például, amikor be kellett volna öltöznöm, és egy jó tanácsot megfogadva visszafordultunk az unokatestvéremmel. Igaz ugyan, hogy később mint katonaszökevényt tartottak nyilván, pedig be sem voltunk öltözve, de ez nem baj. Ha-

zafelé jövet egy román lovas katona elvette a hátizsákom, amelyben egy kis pisztoly volt, és a bakancsomat is lecserélte a saját lábbelijére. Abaujszántó szélén már rá kellett térni az országútra, ott megint egy román katona állt. Bezárt minket. Be voltunk zárva a pincébe, és nem volt nálam már a hátizsák sem, mert korábban elvették, el a pisztolyt is. De jó, hogy így történt! Mert ha még mindig velem lett volna – milyen az ember –, biztos megpróbáltam volna valahogy elvenni a puskáját a katonának, valahogy megszabadulni. Így nem tettem, kivártuk, míg elengedtek. Hazakerültem. Valami volt emögött, hogy így végződött.

Egyszer megint volt begyűjtés, el kellett volna menni hidat építeni, meg robotra. De nekem volt dolgozói, hivatalos karszalagom, hogy szabadon mozoghaszak. Az emberek begyűjtésekor az én nevem is olvasták a névsorba. Karszalagot zsebre vágtam, mentem. Egy éjszaka ott aludtam. A karszalagosok hozták be nekünk az ételt, és vitték ki az üres edényt. Elhatároztam magam: elővettem a karszalagot, fogtam az üres edényt, elindultam kifelé. Az őr megállított, mondtam, hogy én odabent voltam. Aztán legyintett, hogy menjek... Ez is sikerült. És több: gondviselés volt.

Sok ilyen történt velem. Még egy ilyen elmondok. Be kellett mennem nyíregyházára az iskolába. El is indultam, hogy

begyalogolok Rakamazig, hátha onnan lesz vonat. Jött egy katonai teherautó, de hátul civilek ültek rajta. Integtettem, hogy vegyenek fel, de nem vettek. Hát kérem szépen, két kilométer múlva láttam, hogy az autó átszakítva a korlátot, ott volt lezuhanva a mélybe... Gondviselés ez.

Volt még több ilyen eset. És

én tudom: ki lettem arra választva, hogy nekem a harangokat kell villamosítanom, kántorizálnom kell. Ez a dolgom.

Látom körben ezeket a berendezéseket. Mióta tetszik számítógépekkel foglalkozni?

Nagyon régen. Amióta léteznek a C64-esek, a Commodore-ok. 1974 körül voltam a Balatonnál egy üdülésen – azóta sem üdültem. Akkor átmentünk Bécsbe és vettünk egy gépet. Akkor bonyolult volt a valutával, mindegy, megvettük, de a határon elvették. Hat hónap alatt sikerült úgy visszaszerezni, hogy az iskolában, a gyerekekkel használtuk, azon tanítottam őket. Később vettünk többet az iskolának, tanítottam őket programozni, játszottunk.

Körben sokféle berendezést látok. Az ott egy mikrofon...

Azt is használom, szkájpólok, persze. De a telefonom is Interneten működik. 120 napig ingyenes, amit találtam, utána 10 Euro. Most olyanra készülök átállni, ami 1 évig működik 10 Euro-ból.

Csak ezzel a telefontal, ami nekem van, nem volt jó. Most jöttem rá, hogy hogyan fog működni. A vonalas telefonomat csak arra használom, ha engem hívnak. Persze egy hónapig bütykölttem a mostani internetes telefont is, mire sikerült beállítani. Vannak leírások hozzá, de nem jó.

Az internethasználatot tehát idősebbek is elkezdhetik?

Igen. Egy baj van csak: az ember hamarabb elfelejti az új dolgokat. Olyan ez, mint az énekekkel. A régi énekek közül mindet tudom, a számukat is, az újakat hiába énekeljük tízedszer, mindig elfelejtem. Nehezebb tehát az újat megjegyezni, de az ember mindig kezd elölről. Tovább tart, de érdemes.

Barnóczki Anita

Cigánymissziós szakmai konzultáció

Március 1-jén szombaton lelkipásztorok, pedagógusok, és más szakemberek gyűltek össze az Egyházkerület székházában szakmai konzultációra. A konzultáció címe: „Református egyházunk társadalmi felelőssége és lehetőségei roma származású felebarátaink felé – Iskolán kívüli oktatás, fejlesztés, szabadidős tevékenységek szervezése a Tiszáninneri Egyházkerületben”.

A kezdő áhitatot Török István nyugalmazott lelkipásztor-vallásnarr tartotta, felidézve az evangé-

hogyan lehetséges egy gyülekezeti körzetben fölállalni ezt a munkát. Egy képet is vetített, mely összefoglalja, jellemzi ezt a tevékenységet. A képen egy kis gyülekezeti szoba látható, itt-ott málló falakkal, a padlón szőnyeg, azon ül 15-20 gyermek, a falhoz támasztva egy gitár. Lehetséges ugyanis szerény körülmények közt, szerény anyagi lehetőségekkel is dolgozni, hiszen a beszélgetés, játékok, éneklés, közös sporttevékenység nem igényel a gyülekezetet megterhelő hatalmas anyagi áldozatot. Mára már Sohajdné Samu Zsuzsa több mint 200 hittanos gyermekkel foglalkozik az iskolában, és szakemberek bevonásával 4 csoportban 60

gus megdöbbenő grafikonokat, és képeket vetített számunkra, bemutatva a vilmányi helyzetet – amely túlmutat önmagán –, és az iskola küzdelmét, próbálkozásait. Lukács Györgyné fonyi gyülekezeti tag, aki nyaranként segíti munkánkat, szubjektív tükröt tartott a program elé, amelyért nagyon hálásak voltunk (vagyunk).

A munkatársak beszámolóit után Rácsok Balázs, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet miskolci Családok Átmeneti Otthonának vezetője mutatta be a MÖSZ Olaszliszkan folyó programját, megosztva velünk örömeiket, sikereiket és nehézségeiket is, valamint beszámolva az

liumból a „ki a nagyobb” kérdésre adott jézusi választ: „ha olyanok nem leszek, mint ez a kisgyermek, semmiképpen nem mentek be a mennyek országába”.

Csomós József püspök köszöntésében és bevezetőjében a résztvevők elé tárta saját személyes élményeit és indíttatásait, hogy miért fontos, szükséges és lehetséges a roma származású felebarátaink közt végzett munka.

Ezután megismerhették a résztvevők az egyházkerületi cigánymisszió rendszerét, alapelveit – már amennyi negyed órában összefoglalható a mára már sok településen folyó munkából. Sohajda Levente, Göncruszka-Hejce-Vilmány körzetének lelkipásztora arról számolt be,

gyermek számára tart iskolán kívüli oktató, fejlesztő foglalkozásokat.

Az előadások után megtekintettük a cigánymisszió egyik nyári táborában készült kisfilmet, melyet Rácsok András készített. A film által nem csupán tényeket, adatokat ismerhettek meg a konzultáció résztvevői, de megérezhettek valamit a munka hangulatából is.

A szünet után „A missziói munka a munkatársak szemével” című blokk következett, melyben meghallgathattuk Éles Ilona tarcali fejlesztőpedagógus beszámolóját egyrészt a tarcalon folyó munkáról, másrészt arról, hogy személyes részvétele által hogyan kapcsolódik össze a tarcali és vilmányi program. Lovász Róbertné vilmányi pedagógus

együttműködési lehetőségekről. Lehet, és érdemes egyházközségeknek civil szervezetekkel együttműködni, hiszen együtt többet tehetünk a közös célok elérése érdekében.

A délutáni munka csoportokban folyt tovább. Önálló szemináriumi csoportot alkottak a debreceni teológusok, akik Gonda László tanár úr vezetésével vettek részt érdeklődve konzultációnkon. A többiek két munkacsoportban beszélgettek előre megfogalmazott kérdésekről, melyek a misszió alapelveit járták körül. Élénk beszélgetés folyt mindkét csoportban – az egyikben Török István és Örsi Anikó, a másikban Rácsok Balázs moderáló segítségével.

Barnóczki Anita

MISZIÓ

Textuszerű szemléletes igehirdetés szükséges

Minden lelkipásztornak állandóan tanulni kell. Mert prédikálni kell, mert az új kutatások eredményeire kíváncsi, mert a gyülekezetet tanítani kell bibliaórákon, házi istentiszteleteken és pásztori beszélgetések közben. Kétségtelen, hogy a tanulás különleges, koncentrált és tudatos formája, amikor az ember a doktori szigorlatra készül, vagy előbb a disszertációját írja.

Abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy dr. Módis László professzorom, amikor kikerültem első önálló helyemre, a golopi és monoki gyülekezetbe feleségemmel együtt, levelet írt, hogy mit is csináljak én ott falun, aztán megkért, hogy Csikesz Sándor eddig meg nem jelent munkáit – amelyek az emlékkönyvekben a háború miatt már nem láthatnak nyomdafestéket – ő elküldi nekem, hogy gépeljem le, s majd lesz egyszer jobb idő és megjelenhet. Ki hitte ezt akkor? S lett jobb idő. Ez jelent meg változtatva a „Jézusban van menedékünk” c. kötetben. Jó két évig, a gyülekezeti munka, s a család mellett lelkem épülésére gépelgettem, s kétkötetnyi anyag lett belőle. Így kezdtem a Csikesz Sándorral való ismerkedést behatóbban, s rácsodálkoztam, hogy milyen lelkesedéssel, odaadással és tudományosan készült, hogy a kiscsányoszrői falusi gyülekezet tagjainak prédikálhasson a korábbi professzor.

1975-ben Vámosújfaluba választottak meg, s gyermekeimet a Zeneiskolába vittem hetente kétszer Trabanttal Sárospatakra. Amíg velük foglalkoztam, addig én a Nagykönyvtár kéziratárából kikértem Darányi Lajos püspök úr gondosan legépelte és őrzött prédikációit. Olvastam, tanulmányoztam. Még akkor nem gondoltam, hogy egyszer ebből doktorálni fogok. Doktorálni szerettem volna, már korábban is. Írtam egy nemzetközi pályázatra egy 50 oldalas német nyelvű dolgozatot, mellyel nyertem egy kéthetes szovjetunióbeli utat, s ott találkoztam egy kelet-berlini tanársegéddel, aki anyanyelvén írta erre a pályázatra dolgozatát, majd továbbfejlesztette, s már a doktori cím birtokosaként jelent meg köztünk. Ezzel én is próbálkoztam. Lefordítottam az anyagot magyarra, beadtam a Debreceni Teológiai Akadémiára Őszövetség tárgyköréből, de különösebb eredmény nélkül zárult a

dolog... Hisz, akkortájt egyháztörténetből még csak doktorálhattam, de héberből nem...

Majd jön a nagy fordulat: beindulhat a Sárospataki Teológia, s az első hivatalos évnyitóra tanársegédi kinevezést kaptam dr. Szőnyi György professzor mellé a gyakorlati teológiai tanszékre, az egyházkerület elnökségétől, s dr. Mészáros püspök úr biztatott, hogy mielőbb doktoráljak. Debrecenben jelentkeztem, el is fogadták a „Szemléletesség a Bibliában” c. előzetes dolgozatomat. Ez alapján speciálkollégiumot tartottam Sárospatakon az érdeklődő hallgatóknak. A gyakorlati teológiai tanszéken nem sok dolgom akadt, hisz akkor csak egy első- és egy másodéves évfolyam volt, így német nyelvet is tanítottam. Ekkorra már polgármester is voltam Vámosújfaluban. Nagy lelkesedéssel készítettem az id. dr. Fekete Károllyal megbeszélte módszer alapján a két igehirdető óriás igehirdetéseinek a feldolgozását, s be is adtam az értekezésem három vaskos kötetben, több mint ezer oldalon. Amit persze nem fogadtak el, mert soknak találták, s így arra kértek, hogy egy éven belül dolgozzam át, s most már ne az egész egyházi évvel foglalkozzam csak az ünnepi igehirdetéseik szemléletességével. Ez volt az a pont, amikor azt mondtam, mint a gyerekek „azért is” megcsinálom. Egy év múlva beadtam, s elfogadta a Doktori Tanács a dolgozatot, melynek mondanivalója: **az igehirdetéseik ne csak textuszerűek, hanem szemléletesek is legyenek!** Közben sok minden mással is kellett foglalkoznom. Felkértek a **Biblia** ma-

gyarázó jegyzetekkel c. munka németről magyarra fordító bizottságába. Ebből a Kerületből egyedül voltam ebben a fordítói munkacsoportban. A Sámuel próféta két könyve anyagát fordíthattam le a megadott határidőre. Majd Tarr Kálmán, a Kálvin Kiadó igazgatója kért, hogy írjak egy modern **imakönyvet**, így született az Örömben és bánatban c. imakönyvem, ami immár három kiadást ért meg. Mészáros püspök úr delegált a Tanácskozó Zsinat liturgiai bizottságába, ahol megalkottuk az egyetemes magyar református egyház **új liturgiáját**. Nagy élmény volt együtt dolgozni Csíha püspök úrral és a Kárpát-medence delegáltjaival. Odaadással dolgoztunk az Ágendás könyvön. Aki használja, annak számára is áldást jelent! Dr. Szathmári Sándor professzor volt

segítségemre, hogy a Wuppertali Prediger Szemináriumban egy homiletikai és egy gyülekezetépítési kurzust elvégezhettem. Majd Werner Auer német lelkész készített helyet a Heidelbergi egyetemen, hogy a doktori szigorlatra felkészülhessek. Amíg Wuppertalban voltam, Balázs fiam volt itthon segédlelkész feleségem mellett. A heidelbergi félévemben pedig Zsombor és Levente fiaim segítettek a szolgálatokban, hitoktatásban feleségemnek. 1999-ben doktorálhattam. E munkában segítségemre volt dr. Tóth Kálmán professzor úr – aki punktált héber szövegeket bocsátott rendelkezésemre a Qumráni iratokhoz, amelyekkel Heidelbergben is foglalkoztam –, nélküle nem tudtam volna ele-

get tenni a feltételeknek. Heidelbergben hallgattam Christian Möller professzort is, akinek gyülekezetépítésről szóló munkáját lefordítottam, s megjelent „A Nemzetközi Theológiai Könyv” sorozatának 57. köteteként „Ha az Úr nem építi a házat” címmel. A felkészülés és a vizsga olyan látást és szemléletet adott, hogy azóta 18 könyvem jelenhetett meg, ebből 13 a Kálvin Kiadónál. Különböző folyóiratokban és lapokban pedig 435 cikkem látott napvilágot. Kegyelem ez! A tanításnak egy módja, mely ebben a formában sokakhoz eljuthat. Isten kegyelméből minden nap dolgozom, még nagy terveim vannak, ha az Úr időt s erőt ad hozzá, majd lassan megvalósulhatnak. Nagy örö-

mömre szolgálna, hogy mint Balázs fiam is követte példám, s pár éve doktorált, egyre többen vállalnák ezt az utat, minden nehézségével és szépségével együtt. Hiszem és remélem, hogy ha az Úr akarja és éltet, mindezt, amit Isten nekem adott, a Magyar Református Missziói Szövetségben is kamatoztathatom, aminek az elmúlt évben elnökévé választottak. Természetesen ez a munka hasznos a gyülekezetnek, s még a nagycsalád minden tagjának is, s nem kevésbé az egyetemes egyházunknak.

Ne ássuk el az Úrtól kapott talentumainkat!

Dr. Sándor Endre

Ifjúsági rovat

Köszönöm

Köszönöm egész lényemmel,
Hogy voltatok nekem,
Hogy ma itt állhatok

És Ti vagytok szemben velem.
Köszönöm minden hitemmel,
Hogy megadattatok,
Amíg élek, értetek elég hálát
Nem adhatok.

Köszönöm azzal a szeretettel,
amit Tőletek kaptam,
Köszönöm, hogy mellettem voltatok,
Amikor már majdnem feladtam.

Köszönöm olyan reménnyel,
Amit miattatok érzek,
Köszönöm, hogy jobb emberré lettem
Azáltal, hogy éltek.

Köszönöm, hogy hittetek a jóban,
Hogy hittetek az égben,
Hogy világosság voltatok
A legmélyebb sötétben.

Köszönöm, hogy ha elfáradtam,
Jöttetek, vagy vártatok,
Köszönöm, hogy nem csak néztetek,
Hanem meg is láttatok.

Köszönöm, hogy mindig volt valaki,
Aki jött, amikor mások mentek,
Köszönöm, hogy nem csak szavak voltak,
Hanem értékes, önzetlen tettek.

Köszönöm, hogy tudtatok bízni
Egymásban és bennem,
Köszönöm, hogy ha eltévedtem,
Emlékeztettetek, merre kell mennem.

Köszönöm, hogy láthattam benneteket
Milyen Embernek lenni,
Hogy nem csak akarni kell,
Hanem megélni és tenni.

Köszönöm, hogy létezett bocsánat,
M megbocsátás és feledés,
Volt türelem, fáradt csend,
Feloldozó nevetés.

Köszönöm, hogy bár sokatoknak
Hamar fel kellett nőni,
Láthattam, hogy gyermeki bizalommal
Tudtok álmokat szőni.

Köszönöm, hogy ha bántó voltam,
Ti simogattatok,
Hogy ha elveszítettem magamat,
Ti visszapótoltatok.

Köszönöm, hogy annak ellenére
Szerettetek, amilyen vagyok,
Köszönöm, hogy tudhatom,
Hogy valami jót mégis magam után hagyok.

Köszönöm mindenemmel,
Hiszen arra szó nincsen,
Mekkora ajándékot adott
Bennetek az Isten.

2008. április 30. Egy ballagó Lévy-s

Észre sem vettük, olyan rövid ideig volt TEGNAP. Amikor izgalommal vártuk a következő órákat, napokat, amikor vártuk a HOLNAPot, mert azt hallottuk valahol, hogy a HOLNAP mindig új dolgokat hoz. És jöttek is a HOLNAPok. De az ebéd csak nem változott... aggódtunk is eleget, hogy mit együnk... Persze volt más is, ami miatt aggódhatunk.

Aggódunk akkor, ha csináltunk valamit, amit nem kellett volna, de legtöbbször akkor aggódunk, amikor nem csináltunk valamit, amit kellett volna. Aggódunk a holnapért.

A HOLNAP viszont megtanította nekünk, hogy az emberek sokkal többször viselkednek emberként, mint azt mi gondolnánk. És azt is jó megtanulnunk, hogy egy őszinte szó többet ér a legszebben megfogalmazott mézes-mázos mellébeszélésnél. A HOLNAPPal kapcsolatban is.

A TEGNAP HOLNAPjain olyan csodákkal találkozhattunk, amikre, ha azelőtt valaki azt mondta volna nekünk, hogy csoda, kinevettük volna. Utólag tudjuk

meg, mi volt a csoda. A csoda nem lesz, hanem volt.

Gondolnunk kell a HOLNAPra. És úgy kell gondolnunk, hogy ha majd visszanezünk, lássuk: nem kell aggódnunk! Azt ugyan pontosan sosem tudjuk, hogy mit hoz, de a mi Urunk azt mondja nekünk, hogy HOLNAP is ugyanúgy gondoskodni fog rólunk, mint tegnap, vagy éppen ma.

Bármit is hozzon magával az új, a következő: van biztosítékunk afelől, hogy mindez Isten kezéből jön. Azt nem mondja az Úr, hogy könnyű vagy épp állandó csodákkal teli lesz a HOLNAP, de azt igen, hogy mindez az Ő kezében van, és hogy Ő gondoskodik!

Ezért lehet hálás a TEGNAPunk, aggodalomtól mentes a MA és szép a HOLNAP!

(Miklós András, 13. e osztályos, végzős diák gondolatai.)

Elhangzott az SRK Gimnáziumának rádiós áhítatán.)

FILMKRITIKA

8 tanú (Vantage Point)

Fáradtan ültem be a moziba, valami olyat szerettem volna látni, ahol lőnek, de nem sokat, ahol melázhatok a film közepes akciójeletereit látva, hogy izgulok, vagy inkább alszom egyet, ahol a legnagyobb színészeknek is csak kis mellékszerep jut, a legnagyobb szerepek pedig mellékes színészeknek jutnak, szóval nem kell tartani attól, hogy túljátsszák magukat. Egyszóval, átlagos szombat délutáni mozinak indult, és ez az érzésem meg is maradt az átlagos reklámokig, míg el nem kezdődött, ez a szokatlan és átlagon felüli akció-thriller.

A cselekményt hadd ne elemezzem, hiszen nehéz róla úgy beszélni, hogy az ember ne lőjön le egy poént sem, de maga az ötlet, amire a film épül, azt hiszem zseniális, még egy ilyen szinte első filmes rendezőtől is, mint Pete Travis, aki egy-két közepes tévéfilmen és sorozaton kívül nem sok mindent jegyez. Most azonban sikerült elgondolkodtató filmet vászonra vinni, már amennyiben lehet gondolkodni az amerikai elnök

„megmerénylése” közben, robbantások, és fegyverdörrenések elég sűrű zaja között.

Gondolkodni azonban, nemcsak hogy lehet, de azt hiszem, kell is, hiszen a film egyetlen óra eseményeire épül, amit több (egészen pontosan 5) szemszögből mutat be a rendező. Egy történet, 8 tanú, 5 szemszög, mindenhol fel lehet fedezni valami új részletet, és a végére persze kiderül, hogy semmi sem az, aminek valójában látszik. És mindezt úgy teszi a film, hogy ötször porgeti föl az embert a várva várt (természetesen amerikai) megoldás felé, és mindig a legfeszültebb pillanatban állítják meg az eseményeket, hogy aztán kezdjék előlről, csak más szemszögből az egészet.

Persze ez nem jelent öt koszorúér izomgörcsöt, max. a kóla remeg meg az ember kezében, vagy a szája sarkáról leesik le egy popcorn darabocsk. Az akció jelenetek „europid” fazonúra sikeredtek, néhol Jason Bourne üldözéseit idézik, és végre itt akit lelőnek, az nem kell fel, hogy az amerikai himnusz éneklése közben még utána lőjön esküdt ellenségének. A színész-

gárda jól eltalált, a legtöbbet hozták ki a lehetőségeikből, habár az is igaz, hogy a legnagyobb alakítást az a Sigourney Weaver nyújtja, aki össze-vissza 8 és fél perccel szerepel a filmben, de talán ez a nagyság átka. Szóval van itt minden, ami kell: válófélben lévő amerikai turista (Forest Whitaker), aki minden spanyol szóra csak vigyorog, de azt meggyőződéssel teszi. Mélypontról feljövő elnöki testőr (Dennis Quaid), akire mindig lehet számítani. Előzőnek barátja, és kigyúrt kollégája (Matthew Fox), a bájos mosolyú Jack bácsi a Lostból. A rossz fiúk olda-

Pillanatkép a filmből

lán csupa elszánt szabadságharcost láthatunk, akik közül kiemelkedik a Hidalgo-ban is domborító Said Taghmaoui, és az

az Édgár Ramirez, aki a már emlegetett Jason Bourne-t próbálta ki-nyírni, igen kevés sikerrel.

Nálam a film az ötlet és a látvány miatt 7/10-s sikeredett, de igaz, hogy elfogult vagyok, egy fáradt délutánt pörgetett fel ez a film, és ráadásul nem is egyszer, hanem ötször. Aki szereti a pörgést, aki szeret mindent több oldalról is megnézni, és nem zavarja az átlagos amerikai „politikai média maszlag”, annak nyugodt szívvel ajánlom! Jó szórakozást!

múviman

A „koncertbeszámoló” körkép előző számunkban, sőt, az előző elöttiben indult. Ha van időd, kedves Olvasó, keresd meg polcodon a karácsonyi kiadványt, abban a kezdetet „Végtelen történet” címmel. Folytatását a húsvétiban leled meg. Ha nincs ennyi időd, tekintsd a kezdést „felütésnek”. (szerk.)

Az amerikai együttesek

Az amerikai együttesek koncertjein nem volt.

A latin zenekar

Biztosan dél-amerikai banda, dallamos-táncolós zene, kevés és általában suta szöveggel. Jól ismert zenei klisék, sokszor-rágott szavakkal: tükör, régi, tánc, szem... De volt benne valami fontos és mivel minden különösre fogékony volt, elkezdett nagyon figyelni.

Rádiót hallgatott otthon és lusta volt továbbkapcsolni, aztán megtetszett, érdekelte, végre biztosan nem dolgozom – gondolta, a rádióban nem lehet fényképezni. Az első érkező hangot alig vette észre. Egy pillanatra furcsán megzengett az adás, rögtön tudta, hogy egy másik adó zavarja a vételt. Ahogy elmúlt az egyik, érkezett a másik. És a másik adó jeleit pontosan értette:

„Kis (nagy?) fából...kövel díszítve, kandallóval...ülnék a teraszon...teával, süttivel és néznénk.”

Ennyit értett a másik jelsorból és gyanakodni kezdett. Jött az újabb jel, nem ért rá gondolkodni. Érezte, hogy a nem érthető jelekben hívószavak vannak, hogy azok kezdőhangok, de semmit sem értett. A válasz – így nevezte magában – szinte azonnal érkezett:

„Fázás van, ezért kell takaró...hálósák... és eszünkbe jut, hogy hülyék vagyunk, bent kandalló..”

És megint jelek, érthetetlenül és újra „válasz”:

„A hold is csillog már kinn...én rajzok...figyelek...néha felnézel...Mit rajzolok?”

Ez a válasz csupa kérdés- gondolta és nagyon szerette volna érteni a nem-értett-jeleket.

„Bocsánat! Téged figyellek!” – ezt értette, és tudta, hogy ez az előző üzenet kiegészítése volt. Hiába sűrűsödött a fejében zajló rádióhangok közt futó beszélgetés, továbbra is csak az egyik oldalt értette meg.

„Látod a nap sugarait, attól fényes a hold is, ez vagyok én, ez meg te, ... közben végighúzom a kezem a kettő között. Megfogod a kezem?”

Most szeretnék belépni, vagy végképp kiszállni. Legalább egyszer érthetném a másikat! De csak zajok és zörejek, sistergés és zúgás jött, majd újra szavak.

„Először lerakom a rajzot a poharak mellé...érintem az arcát...közel hajlok. Szorít?”

Fogják egymás kezét – a fejemen keresztül, a rádión keresztül ki tudja még miken keresztül!

„Maradunk és a világ elcsendesedik körülöttünk.”

„Tudjuk, de tudjuk, hogy ébredni kell.”

„Nem lesz baj.”

És megint foghatatlan jelek.

„Kézen fogva állunk fel ..egyszerre engedjük el. Elengedjük?”

„Nem!”

Ez volt az utolsó mondat, a koncert már rég véget ért, észre sem vette. A „Nem!” kétszer is érkezett – sokáig töprengett azon, hogy a második az első fogható válasz volt, vagy csak az érthető mondatok küldője ismételte meg a nyomaték kedvéért. Mindenesetre elég volt. Sok is. Több jelet nem várt, az új zenék nem érdekelték. Kikapcsolta a rádiót.

(Péter Zsófi, Sárospatak)

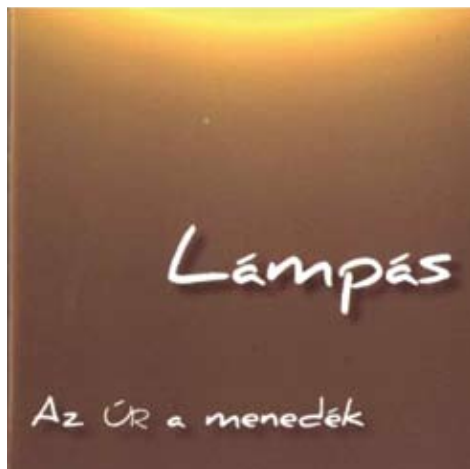
CD ajánló

zt, hogy mivel jár egy CD elkészítése, kiadása, nem gondolná az ember akkor, mikor leemeli a bolt polcáról és megvásárolja, hazamegy és behallgat.

Több száz vagy akár több ezer munkóra, sok szervezés, ötletelés, csapatmunka. Sok-sok türelem, hit, szeretet kell hozzá, no meg reménység, hogy a nyersanyagból egyszer élvezhető zene áll elő majd.

A Miskolci Lévy József Református Gimnázium Lámpás csoportjának 2007 júniusában megadatott az a lehetőség, hogy az Európa Rádió miskolci stúdiójában elkészíthesse első önálló albumát. A szóbeli érettségi vizsgák időszakában 10 napon át folytak a felvétel munkálatai éjjel és nappal a nagy hőségben. Jelenlegi és egykori lévays diákok, segítők, barátok működtek közre az elkészítésben. Vincze László, a hangmérnökünk (aki egyébként a bakonyszentkirályi református egyházközség kántora) végtelen türelméről és béketűréséről tett tanúbizonyságot, hiszen egy-egy dalt akár hússzor is fel kellett venni, mire megfelelő lett a vágási

nyersanyag. Az egyes dalokat sávonként kellett rögzíteni, azaz minden hangszert, éneket és vokált külön-külön.

A felvétel után a vágási és keverési munkák három hónapig zajlottak, majd a dalok jogvédelme és a kiadás megszervezése, levezetése következett. November első napjaiban jelenhetett meg az album, melynek címadó dala az az ének (Az Úr a menedék), amely a Mácon Református Szeretothon 10. évfordulójára született.

Az új lemez egyébként református énekeskönyvi énekefeldolgozásokat és saját szerzeményeket tartalmaz. A mintegy

55 percnyi hanganyag az énekhangot akusztikus-, szóló-, és basszusgitár, dob, billentyű, fuvola, cselló kíséri.

A CD-n közreműködtek:

Ének, vokál: Boda Lídia, Gubányi Katalin, Jerebák Anikó, Péter András, Szabó András, Thoma László

Gitár: Bodonyi Richárd, Kiss Ábel Lukács, Tóth Péter

Billentyű: Péter Zsófia, Michael Dench

Dob: Péter András, Tóth Péter

Basszusgitár: Szuhánszky Rúben

Cselló: Thoma László

Fuvola: Gubányi Éva

Az albumot nem csak az ifjúsági korosztálynak ajánlom szeretettel a figyelmébe, hanem mindenkinek, aki szereti a zenét, Isten dicséretét. Soli Deo Gloria!

Az Európa Rádió gondozásában megjelenő lemez ára 1500 Ft. Megvásárolható, ill. megrendelhető a Tiszáninnen Református Egyházkerület Missziói Központjában, vagy Thoma László vallástanárnál (Tel: 30/653-1493; mail: joel3@freemail.hu).

Thoma László
vallástanár

Ti csak imádkoztatok

Bús a föld, fekete az ég,
Vihar jó, végtelen hosszú az éj,
Háború dúl szerte a világban,
Emberek nem hisznek már az imában.

Kialudt a tűz, parázslék az élet,
Van-e még, ki hiszi, hogy újraéled?
Gyűlölet uralja mind a szép lelkeket,
Ha most jönnél, nem találnál szeretetet.

Küzdelem és bánat váltja egymást,
Hirdetik, hogy nem számít, hogy más
Sír, kesereg, rettegve fél,
Gonoszság dalát fújja a szél.

Talán jövő sincs már, s ha ilyen az élet,
Talán jobb is, ha tovább nem is éled.
Kiáltják százan: 'Gyűlöljétek, átkozzatok!',
S csendben kér Valaki: ti csak imádkoztatok!

Mészáros Tímea

A hit hősei Kárpátalján

A fejkendős asszonyok beülnek a templompadokba, énekük betölti az Isten házát. Kapához szokott kérges kezük könnyedén lapozza a Szentírást. Élő hitű, bibliás asszonyok.

Kisebbségi sorsba születtek, kisebbségi egyházba, már csak a falu és a templom nyelve magyar. A Kárpátaljai Református Egyház gyülekezeteinek asszonyai ők. Ócska vonatokon, autóbuszon rázatták magukat, hogy eljussanak a csendeshétre. Igyekeztek, mint hajdan ükanyjuk és dédanyjuk tette, de ma már nem félelemmel és titokban, hanem szabadon.

1991-ben találkoztam velük, amikor először léptem át a magyar-ukrán határt. Magam is kisebbségi sorsba születtem, az Erdélyi Református Egyház kebelén nőtem fel, így hát Kárpátalján oly ismerős volt minden: a látható szegénység, a rossz utak, a gondozatlan városi középületek, a városon túl a megművelt földek, amelyek most kezd-

Nem volt mindig így. A szétszárított nemzettest parányi tartozékai ők, talán a legkeményebb idegen elnyomás túlélői. Voltak ők a cseh szovinizmus, a szovjet ateizmus elnyomottai, és most az ukrán zűrzavar kiszolgáltatottai.

A hit gyakorlása a szovjet időkben volt a legnehezebb. Az ateista hatalom az egyházi életet a vasárnapi istentiszteletre és egyházi temetésre korlátozta. A hitoktatás, a konfirmáció, a keresztelő, az esketés és bármilyen egyházi rendezvény megtartása tilos volt. Öt kilométeren belül csak egy templom működhetett, a „fölösleges” templomból múzeum, képtár, a tiszapéterfalvi templomból ravatalozó lett. Papjaikból sokat a gulagra vittek. Köztisztviselőknek, tanároknak, orvosoknak, diákoknak templomba járni nem lehetett. A meghurcolástól, állásvesztéstől való félelem miatt legtöbbször nem keresztelezték meg gyermeküket. Felnőtt egy generáció, amely be sem léphetett a templomba.

A kommunista elnyomás sötét éveiben a hívők titokban találko-

zkoze szorultak. Karácsonykor karácsonyfát csak titokban díszíthettek. A nagymamák és édesanyák titokban tanították a bibliai történeteket, egyházi énekeket. Ezekben a csonka családokban, ahova 1945-ben a sztálini légerekből 18.000 magyar édesapa, nagyapa, fiú soha nem tért haza, az özvegy édesanyák, nagyanyák voltak a hit továbbadói. Az Úr az ő hitük által tartotta életben a kárpátaljai egyházat a pusztai vándorlás éveiben.

Zsúfolásig megtelt a templom. A csendes-hét hétfőn kezdődik, pénteken ér véget. A mezei munkák kezdete előtt vagy befejezése után tartják. A lelkészek az Igét magyarázzák, tanítanak, hogyan legyen jelen az Ige a családban, hogyan szolgáljunk a családon kívül, hogyan tartunk távol magunkat a szektáktól, a horoszkóptól, a babonától, okkultizmustól, jóslástól, feleledő „ősmagyar vallásoktól”, jógától, a természetgyógyásztól és keleti gyógy módoktól, amelyek nem állnak meg az Ige mérlegén. Csodálatos lehetőség a lelki épülésre a csendes-hét. A közös imádkozás, éneklés, beszélgetés, bizonyosságtétel Istennek nagyszerű ajándéka a résztvevők számára. Mindenki gazdagabban tér haza, hogy otthon másokat gazdagítson.

Az Úré legyen a dicsőség ezekért az asszonyokért. Köszönjük, hogy Kárpátalján töltött éveink során lelki testvéreket kaptunk bennünk, gyermekeink lelki nagymamákat, akik minden nap imádkoznak értünk. Köszönjük Istennek, hogy láthattuk az egyház megújulásának a csodáját, hogy munkásai lehettünk az induló egyházi iskoláknak, hogy egy padban ülhettünk ezekkel az asszonyokkal. Köszönjük Istennek, hogy meghallgatta az ő imáikat, és ma az ifjú nemzedék is járhat és jár templomba Kárpátalján.

Pándy-Szekeres Anna tanár
Sárospatak

A kép csak illusztráció

ték visszanyerni a kolhozosítás előtti arculatukat, a falvakban az egyszerű, rendben tartott porták.

Száll az ének, és hangzik az Ige. Kegyelmi idő adatott a maroknyi kárpátaljai reformátusságnak, tele templomokkal, az ébredés áldott lehetőségével.

tak egymással. Napokig gyalogoltak, hogy hittestvéreikkel beszélhessenek. Születés- vagy névnapi találkozóknak álcázták ezeket az összejöveteleket, még a magyar falvakban is tartani kellett a besúgóktól. Az egyházi ünnepek, a húsvét, a pünkösöd, a karácsony a családi otthonok falai

A Sárospataki Református Teológiai Akadémia pótfelvételt hirdet

Kiegészítő mesterképzésre

- Teológia szakon

A jelentkezés feltétele: teológus szakon szerzett főiskolai diploma és államilag elismert „c” típusú középfokú vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga.

egyciklusú mesterképzésre nappali tagozaton

- Teológia szakon lelkész szakirányra

- Teológia szakon

A felvételi alkalmassági vizsga időpontja:

2008. augusztus 23. de. 9 óra.

alapképzésre nappali és levelező tagozaton

- Katekéta-lelképásztori munkatárs szakon

A felvételi alkalmassági vizsga időpontja:

2008. augusztus 23. de. 9 óra.

A katekéta szakirány esetében vallástanári szakon mesterdiploma szerzhető a Debreceni Hittudományi Egyetemen.

Jelentkezési határidő: 2008. augusztus 15.

Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

További információ és elérhetőség:

3950 Sárospatak, Rákóczi út 1.

Tel./Fax: 47-312-947, dekania@srta.hu, www.srta.hu

Bibliakiállítás a Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeinek Nagykönyvtárában

Egyetlen kivétellel a reformáció korának minden magyar bibliafordítása eredeti példányban tekinthető meg, ami önmagában is rendkívüli látványosság.

Várjuk gyülekezeteket,
intézményeinket és
minden kedves érdeklődőt!

A kiállítás megtekintése
református gyülekezeteknek
és intézményeknek térítésmentes.

Bejelentkezés az alábbi
telefonszámokon:

47-311-057; 20-419-0914 (hétfőig)

Európa Rádió Miskolc 90,4 Mhz
Európa Rádió Záhony 90,4 Mhz
Európa Rádió Mezőkövesd 102,1 Mhz
Európa Rádió Kisújszállás 103,2 Mhz

Hallgassák új frekvenciáinkon is adásainkat!

Szeretettel ajánljuk kedves hallgatóink figyelmébe az Európa Rádió új internetes oldalát is, ahol élőben hallgathatják rádióműsorainkat, híreinket és a rádióval kapcsolatos egyéb információkat is találhatnak.

www.euradio.hu

Látogassa Ön is rendszeresen a Tiszáninneni Református Egyházkerület honlapját, ossza meg gyülekezete, közössége eseményeit, ajánlja programjait a világháló nagyközönségének, írja meg gondolatait egyházkerületünket érintő témákban!

www.tirek.hu

*Üdvözljük a
Tiszáninneni
Református
Egyházkerület
honlapján!*

Egyszerű hírküldési lehetőséggel, változatos fórumtémákkal, friss információkkal várjuk látogatóinkat!